Ocak 2020 Sayı 30

"cogito ergo sum"

HAYAL ET

Resimli Mecmua

Hayalet
Ocak 2020

Sayı: 30

Yayın yönetmeni
Mehmet Kaan Sevinç

Yayın Danışmanı
Süheyl Toktan

Öykü Editörü
Atilla Bilgen

“ Yazar-Çizer Ekibi ”

Atilla Bilgen - Aynur Kulak

Ahmet Yılmaz - Bünyamin Tan

Elvan Adıgüzel -Erol Bostancı

Gökcan Ablak- Gökçe Mehmet Ay

Mehmet Berk Yaltırık

Gülhan D Sevinç - Mesut Ekener

Murat Yapıcıer-Reha Ülkü

Süheyl Toktan - Tevfik Emre -Tolga Cücen

Okan Kasnak -Yusuf Gürkan

Kapak İllustrasyonu
Gökcan Ablak

Grafik Tasarım
Gülhan D Sevinç

e-Mail
hayaleteposta@gmail.com

Editörden

Yeni yıla girerken daha önceki senelerde yapamadıklarımızı gerçekleştirmek için genelde bir liste hazırlarız. Kimimiz sigarayı bırakmayı düşünür, kimimiz spora başlayıp kilo vermeyi planlar, kimimiz ise bir hobi edinmeyi. Bunları yapınca mutlu olacaksak neden yeni senenin gelmesini bekliyoruz?

Hayalet Resimli Mecmua dergisi olarak; planlarımızı özel günlerde değil aklımıza düştüğü an gerçekleştirebileceğiniz, sevdiklerinizle daha sık zaman geçirebileceğiniz, daha çok eğlenebileceğiniz, her anın kıymetini bilerek hayatı ertelemeyeceğiniz bir sene, bir yaşam diliyoruz.

Hayal'et Resimli Mecmua.

İllüstrasyon- Mehmet Kaan Sevinç

HAYAL-ET
Resimli Mecmua
Hoş geldin
2020
Her şeyin gönlünüzce olacağı,
sağlıklı, mutlu
bir yıl geçirmeniz dileğiyle ...
Yeni yılınız
kutlu olsun.

Kendi fırçasından Ersin Burak portresi

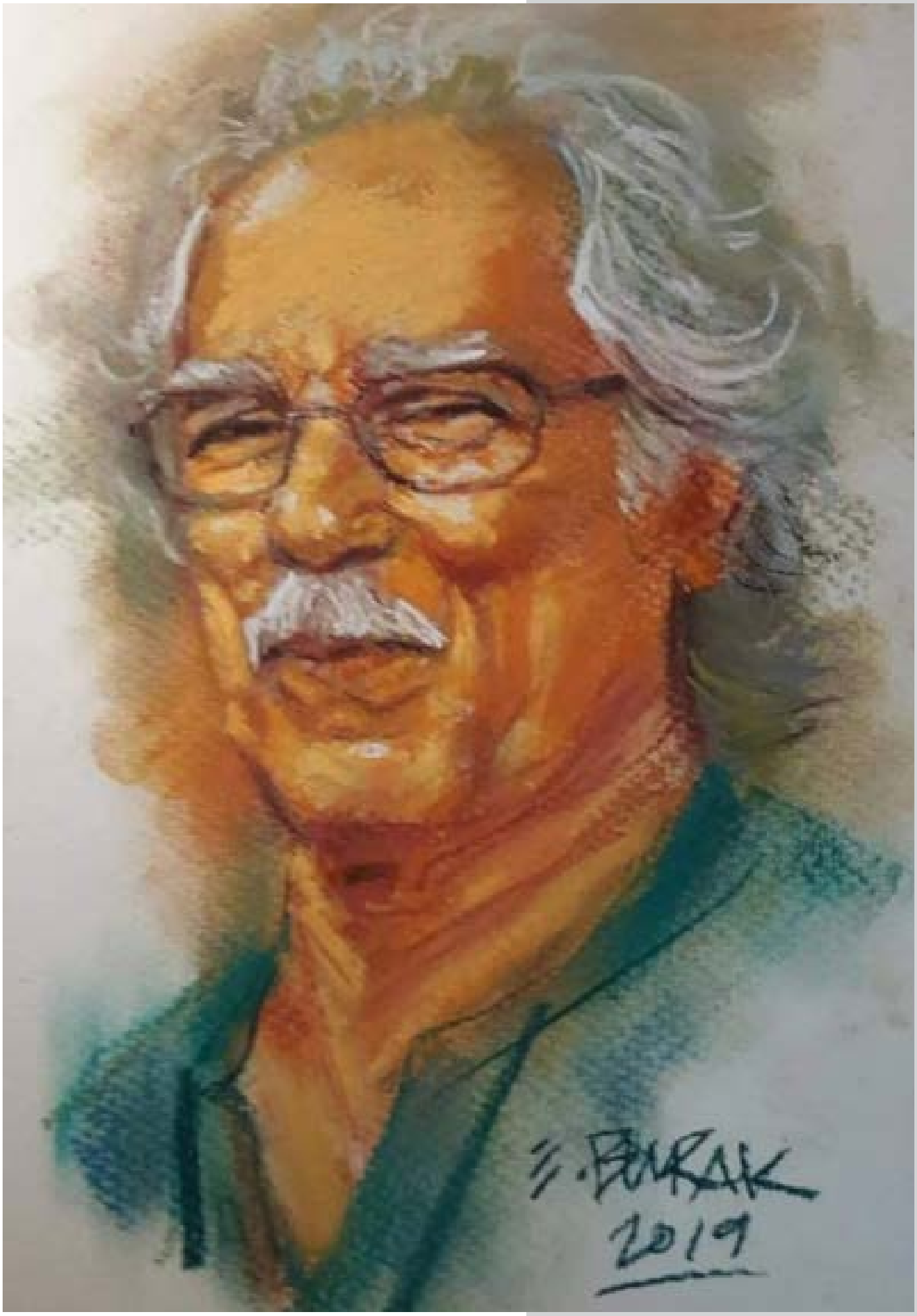

Ersin BURAK

Ersin BURAK ustamız 74 yaşında.

Doğum gününü kutlar, sevenleri ve sevdikleri ile birlikte sağlıklı, mutlu nice yıllar dileriz.

Hayal'et Resimli Mecmua

"Kalem Kılıçtan Keskindir (Güçlüdür)"
Söylemiş atalar,ne güzel söylemişler,ne iyi etmişlerde bu kelamı etmişler.
Kifayetsiz ve haris siyasetçiler yüzünden Dünyanın bir çok yerinde özellikle yakınımızda yöremizde bitmek bilmeyen savaşlar bizi bitirdi,içimizi kuruttu, geleceğimiz çalındı...
Hayallerimiz yıkıldı...ama neydi bizim düsturumuz "HAYAL'ET"
Haydi bakalım bütün olumsuzluklara rağmen enseyi karartmadan vakit hayal etme zamanı.
HAYDİ DAVRANIN KALEMLERİNİZE,KESKİNLEŞTİRİN UÇLARINI...
Öykü,tefrika,incelememe,deneme,fantastik,korku,tarih,bilimkurgu,mizah,geçmiş,gelecek,distopya,ütopya hangi konuda neleri hayal ediyorsanız,dökün satırlara...
"Sıkı bir illüstratörüm,öykülere,incelemelere illüstrasyon çizimlerim ile görsel destek veririm" diyorsanız...harika olur,desteğinizi bekleriz...diyoruz.
Çizgi Romanmı çiziyorsunuz,korku,tarih,mizah,fantastik,bilim kurgu,vestern,macera,manga hep birlikte maceradan maceraya koşalım çizgi roman karelerinizin arasında...
"Yok çizgi roman çizemem ama çok sıkı çizgi roman okurum ve bu konuda inceleme yazar,keyifle okuyacağınız çizgi romanlar önerebilirim" diyorsanız...tamam neden olmasın,farkında olmadığımız gözden kaçırdığımız böyle çok çizgi roman vardır eminiz...
Anime/Manga,dizi film,sinema,bilgi sayar oyunları konularında da inceleme yazı ve önerileriniz varsa keyifle okuruz emin olun...
Bizim gözümüzden kaçan,farkında olmadığımız konularda da önerilerinize açığız...
Zaman Hayal'et me zamanı,hayallerinizi Hayal'et Resimli Mecmua'da resmileştirme zamanı.
Hayallerini bizimle paylaşacak olan dostlara şimdiden çok teşekkürler.
Hepinize kolay gelsin...Kaleminiz keskin olsun.
Hayal'et Resimli Mecmua
Çalışmalarınızı
hayaleteposta@gmail.com
e-posta adresimizden
iletebilirsiniz
MKAANS

Hayal'et Resimli Mecmua yazarlarına başarı ödülü...

HAYAL'ET RESİMLİ MECMUA YAZARLARINA BAŞARI ÖDÜLÜ...

En İyi Roman dalında – **Mehmet Berk Yaltırık** – Istrancalı Abdülharis Paşa romanı ile **En İyi Yayınlanmamış Öykü dalında** – **Gökçe Mehmet A**y – Gerçekliğin Derinliklerinden Gelen öyküsü ile yazar, sinema tarihçisi, araştırmacı, eleştirmen ve çevirmen **Giovanni Scognamillo**'nun anısına düzenlenen 2019'un **GİO** Ödüllerine sahip oldu.

Ödüller, 4 Ocak Cumartesi günü Barış Manço Kültür Merkezinde düzenlenen törenle sahiplerine verildi.

Değerli arkadaşlarımız **Gökçe Mehmet Ay** ve **Mehmet Berk Yaltırık**'ı kutlar başarılarının daim olmasını dileriz.

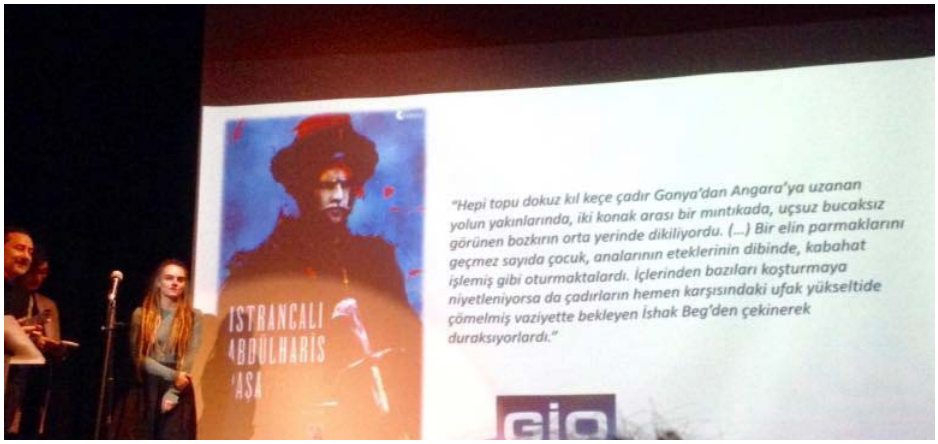

TÜRKLERIN YILBAŞI BAYRAMI NARDUGAN VE AYAZ ATA

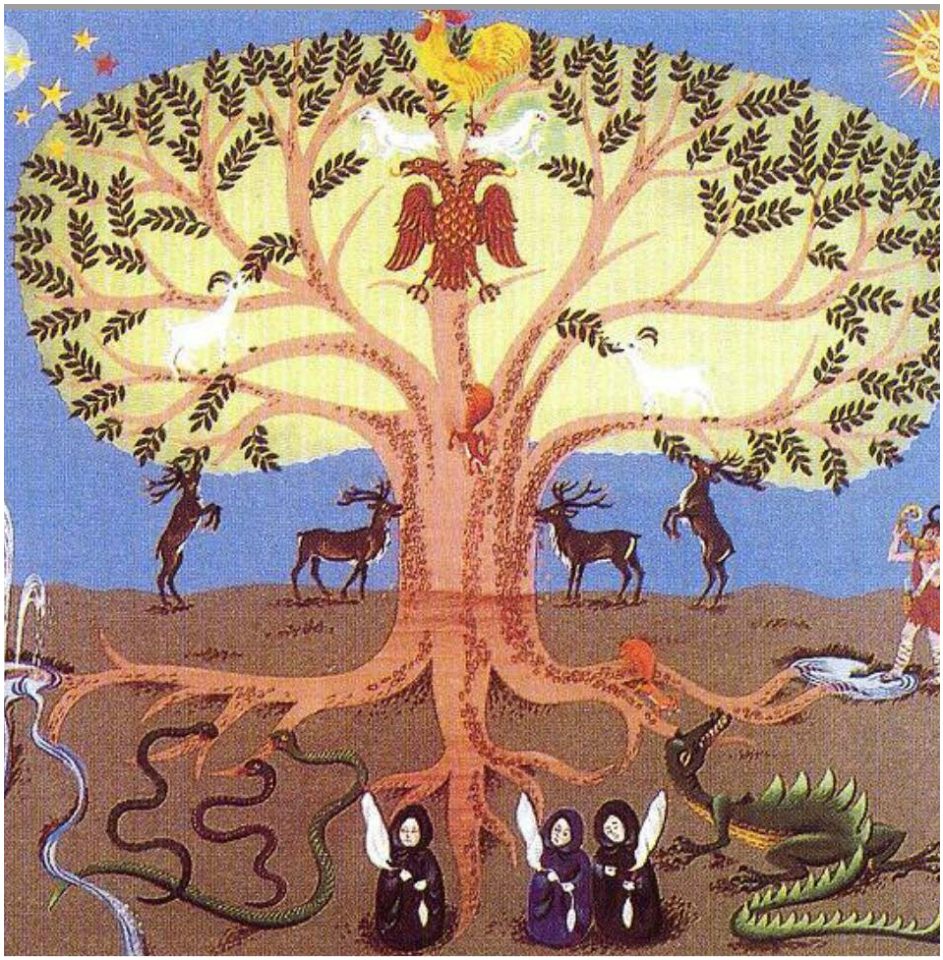

Noel baba, çam ağacı süslemek gibi ritüellerin batıdan alındığı gerekçesiyle islam coğrafyasında hoş karşılanmaz. Hristiyan geleneği olduğu savunulur. Fakat ağaç süsleme ve sakallı yaşlı bir adamın fakirlere, çocuklara hediye bırakma geleneği Türklerde batıdan önce var olan bir gelenektir.

Noel baba, çam ağacı süslemek gibi ritüellerin batıdan alındığı gerekçesiyle islam coğrafyasında hoş karşılanmaz. Hristiyan geleneği olduğu savunulur. Fakat ağaç süsleme ve sakallı yaşlı bir adamın fakirlere, çocuklara hediye bırakma geleneği Türklerde batıdan önce var olan bir gelenektir.

Hayat Ağacı

Türkler'in yeniden doğuş bayramı Nardugan'dır. Nar; güneş, dugan ise doğan güneş anlamına gelir. İslam öncesi eski Türk inanç ve kültürüne göre dünyanın tam ortasında hayat ağacı olan bir Akçam vardır. Gündüzlerin

uzamaya başladığı 22 Aralık'ta gündüz, geceyi yenmiş yani Güneş zafer kazanmış olur. Zira gece karanlık kötü, gündüz aydınlık iyidir. Türkler tanrı Ülgen'e teşekkür bağlamında Akçam ağacı altında şarkılar söyleyip kutlama yapardı. Akçam ağacının dallarına Tanrıdan dilekler asılır, altına da hediyeler konulurdu.

Ayaz Ata

Ayaz Ata öyküsü bizlere eski folklorumuzdan gelmektedir. Ayaz Ata hakkında nice hikayeler ve masallar anlatılmıştır. Onu ilk önce soğuktan çıkmış bir ruh olarak tanımlamışlardır. Bu anlatımlarla 19 asrın sonlarında iyi niyetli, yardımsever, Ayaz Ata kimliği ortaya çıkar. İlk önce ona "Kutsal Baba", "Çam Baba", daha sonra "Ayaz Ata" demişlerdir.

Hikayelere göre ona iyiliklerinde yardım ve eşlik eden kızı, bazı hikayelere göre de torunu olmuştur. Ona da "Ayaz Kız" yada "Kar Kızı" ismini vermişlerdir.

Ayaz Ata tüm ihtiyacı olan insanlara gizli yardım ederek onları mutlu etmiştir. Yaptıkları iyilikler hep gizemli kalmıştır. Ayaz Ata Özbekçe: "Ayoz Bobo" veya "Ayaz Ota",

Kırgızca: “Ayaz Ata””, Kazakça: “Ayaz Ata” denilip Türk, Altay ve Orta Asya mitolojilerinde, özellikle Kazaklarda ve Kırgızlarda Soğuk Tanrısı olarak tanınır. Ayaz Ata, “Ayas Han” olarak da bilinir ve ay ışığından yaratılmıştır da denilmektedir. Burada adı “Ak Ayas” olarak da geçer. Bu hikâyeye göre Ülker burcunun altı yıldızı göğün altı deliğidir ve oradan soğuk hava üfler. Böylece kış gelir. Ayaz, tüm Türk halklarında yakıcı soğuk anlamına gelir. Ay’ın gökte rahatlıkla görüldüğü açık havalarda meydana geldiği için Ay Tanrısı’nın (veya ona bağlı Ayas Han’ın) gönderdiği düşünülür.

Ayaz Ata bazı kültürlerde kışın soğukta ortaya çıkan ve kimsesizlere, açlara yardım eden bir evliyadır.

Kimi görüşlere göre “Ayas Han” ile aynı kişidir. Kazaklarda kışın karşılanması ile ilgili olarak “Soğumbası” isimli bir eğlence bulunmaktadır. İlk karın yağması ve ilk soğuğun vurması ile kutlanan bayramdır. Bu bayramla bir ilgisi olması muhtemeldir.

Özbekçede “Şahta” sözcüğünün “Ocak” anlamına gelmesi ise kelimenin anlamı açısından dikkat çekicidir. Azerbaycan Türkleri’nde de “Şahta Baba” olarak geçer. Başkurt dilinde, Ayaz Ata, “Kış Babay” (“Kış Babası”) olarak yer alır. Torunu ise “Karhılıu” (“Kar Güzeli”) adıyla anılır. Tatar kültüründe “Kış Babay”, (“Kış Babası”), torunu ise “Kar Kızı” (“Kar Kızı”) olarak bilinir.

Kaynak: http://turksam.org / **Yazar:** Dr. Shurubu Kayhan

Bünyamin TAN

KİTAP BAĞIŞI

Sevgili Hayalet Resimli Mecmua ailesi, bu mesajı dergi faaliyetimizin dışında bir amaçla atıyorum.

Sevgili Hayalet Resimli Mecmua ailesi, bu mesajı dergi faaliyetimizin dışında bir amaçla atıyorum. Tekirdağ'ın Muratlı ilçesinde bir lisede edebiyat öğretmeniyim. Okulumuza güzel bir kütüphane kazandırmak istiyorum. Bu amaçla öğrencilerimizin yararlanabilecekleri roman, hikaye, şiir kitapları ile ufuklarını açıcı tarih, felsefe, Türkoloji, psikoloji gibi alanlarda araştırma kitaplarından oluşan güzel bir kütüphane olmasını hedefliyorum. Bu sebeple siz dostlardan okul kütüphanemize elinizden geldiğince kitap bağışında bulunmanızı talep ediyorum. Şimdiden tüm arkadaşlarıma teşekkür ediyorum.

Bünyamin TAN
Muratlı Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi

Adres İstiklal Kurtpınar Mah. Atatürk Caddesi No160 PK59700 Muratlı/TEKİRDAĞ

MURATLI
MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ
MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ
MTM
MURATLI
2003
Okulumuza Kütüphane Kuruyoruz...
Bir Kitap da "SEN" Bağışla...
"Okuduğunuz Kitaplar Başkalarının Hayatına Dokunsun"
İletişim : Bünyamin TAN
(Edebiyat Öğretmeni)
Tel: 0 282 361 73 83
Fax: 0 282 361 58 38
Adres: İstiklal Kurtpınar Osb Mah.
8.Sokak No 1/1
Muratlı/TEKİRDAĞ
muratlimetem.meb.k12.tr

Süheyl Toktan

Kapas ve Sandman'in Ölüm'ü

Kafes ve Pazar yerindeki seyircileri ve hepsinin önünde Gaiman'ın Sandman'ındaki 'Ölüm'ü oturmuş gülümseyerek poz veriyorlar...

Bolland 'Death Gallery'de, seriye emeği geçen sanatçıların 'Ölüm' temalı çalışmaları arasında yer alan illüstrasyonunda uygun gördüğü sentezdi bu.

Bugün de 'modern' formuyla yine aynı topraklarda (Sincan-Uygur bölgesinde) karşılaştığımız 'Çin işkencesi'ne yaraşır bir tablo.

En sonda ise Mr. Mamoulian bir ek örnekle bize durumu tekrar özetliyor, selâmlarıyla birlikte.

Kafes ve düşündürdükleri, hadi bir de Mr. Mamoulian'a soralım

19. yüzyılın bilimsel/keşifci/maceracı ruhunu koklamamış ve büyüsüne kapılmamış kimse pek yoktur. Bilinmeyenin göbeğine dalma hazzı ve kimi zaman gizemci hattâ doğaüstücü dürtülerin de beslediği bu serüvenci ruh, pozitif bilimlerin henüz ülkücü bir yönelimle ama aynı zamanda palazlanan vahşi kapitalizmin yeni kaynak ve pazar arayışlarına (çoğunlukla) farkına varmadan öncü olan yeni yollar açmıştı (Avrupalılar tarafından) bilinenin ötesindeki dünyaya.

KAPAS

çeviri : sToktan

Bay B. Bolland tarafından yazıldı ve resimlendi, bay M. Hollingsworth eliyle ustaca renklendirildi ve Bay A. Alonso'nun editörlük becerisi ile size ulaştırıldı.

İyi akşamlar dilerim sizlere. Adım **Sir Neville Wooldridge.** (Resminizin ortasındaki benim.) **Yedinci Devonshire Kontu** 'yum.

Maceraperestlik Wooldridge adıyla eşanlamlıdır uzun yıllardır. Babam **Sir Greville**, büyük bir kaşifti, kardeşim **Percy**'nin de olduğu gibi. Birkaç yıl önce, bugün daha önce gördüğünüz beş cesur arkadaşla birlikte, **Marco Polo**'nun antik **İpek Yolu** boyunca **Çin Türkistanı**'na gitmekten ve **Kubilay Han**'ın muhteşem hazinelerini aramaktan büyük mutluluk duyuyordum.

Bu epik macera onları uygar dünyaya geri getirmek için **İngiliz Müzesi** adına (anladığınız gibi, bir ölçüde risk ve rahatsızlık duymaksızın,) gerçekleştirilmiştir.

Yolculuğumuz bizi İngiliz Konsolosunun karısı **Ella Sykes**'ın "çok ıssız bir iğrençlik" olarak tanımladığı ve birçoklarının dünyanın en kötü ve en tehlikeli çölü olarak gördükleri **Taklamakan**'a götürecekti. Nihai hedefimiz, **Lop Nor**'un efsanevi **"Dolaşan Göl"**ü ve yakınlarındaki eski harabe şehirlerdi.

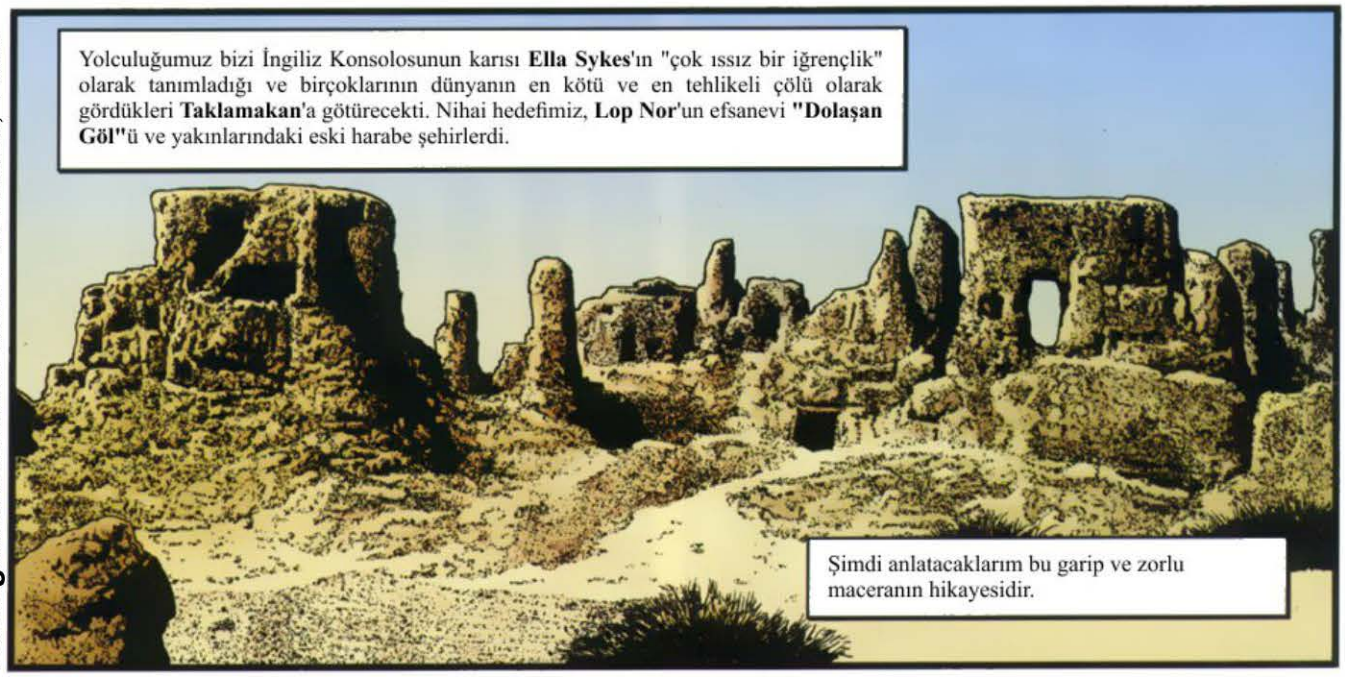

Şimdi anlatacaklarım bu garip ve zorlu maceranın hikayesidir.

Bununla birlikte, maceramız başlamadan önce, yerel bürokrasi tarafından, bir hafta kasvetli kasaba olan **Urumçi**'de ("**Urum-Chee**" olarak telaffuz ediliyor) kalmaya zorlandık. "Bürokrasi" ile, "yabancı şeytanlar"ın küçümseyen görüşle baktığımızda, devam etmemize izin verilmeden önce abartılı bir haraç isteyen yerel otokrat, **Vali General Yang Tsen-Hsin**'e atıfta bulunuyorum. Neyse ki, **İngiliz Müzesi** ve nihayetinde İngiliz vergi mükellefleri ödedi bunu.

Urumçi'deki ilk günümüzde olabilecek en tatsız teşhire şahit olduk.

Genç bir adam sonradan **"kapas"** diye adlandırdığını keşfettiğimiz tahta bir kafese sokulmuştu, elleri arkadan bağlıydı. Dışarı çıkmış olan başı bir çeşit boyunduruğa sıkıca kilitlenmişti ve ayakları yükseltilmiş bir platform (tertibatın yüksekliğinden biraz daha kısa) üzerine basıyordu.

Bu durum, zavallı adam için açıkça çok sıkıntılı ve acı vericiydi, ancak peşinde olduğumuz şeyle karşılaştırıldığında zevkin doruğunda olduğu düşünülebilirdi.

Kısa süre sonra, orta yaşlı bir kadın, muhtemelen genç erkeğin annesi, telâşlı bir halde olay yerine geldi ...

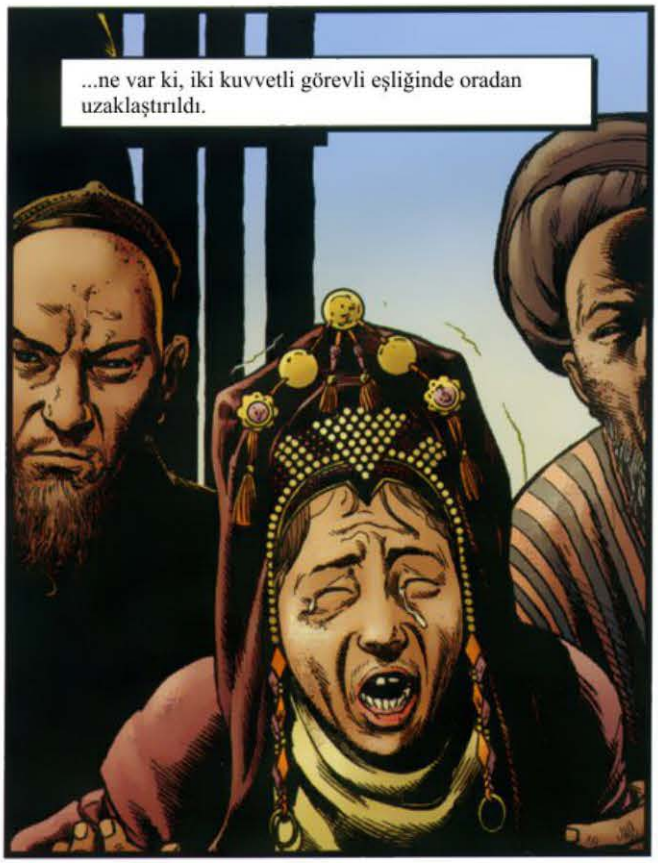
...ne var ki, iki kuvvetli görevli eşliğinde oradan uzaklaştırıldı.

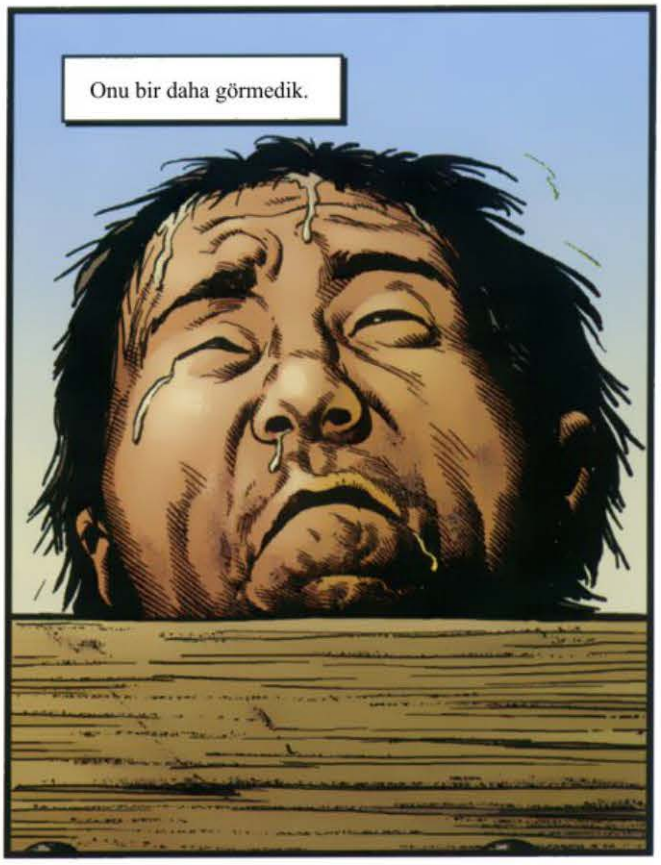
Onu bir daha görmedik.

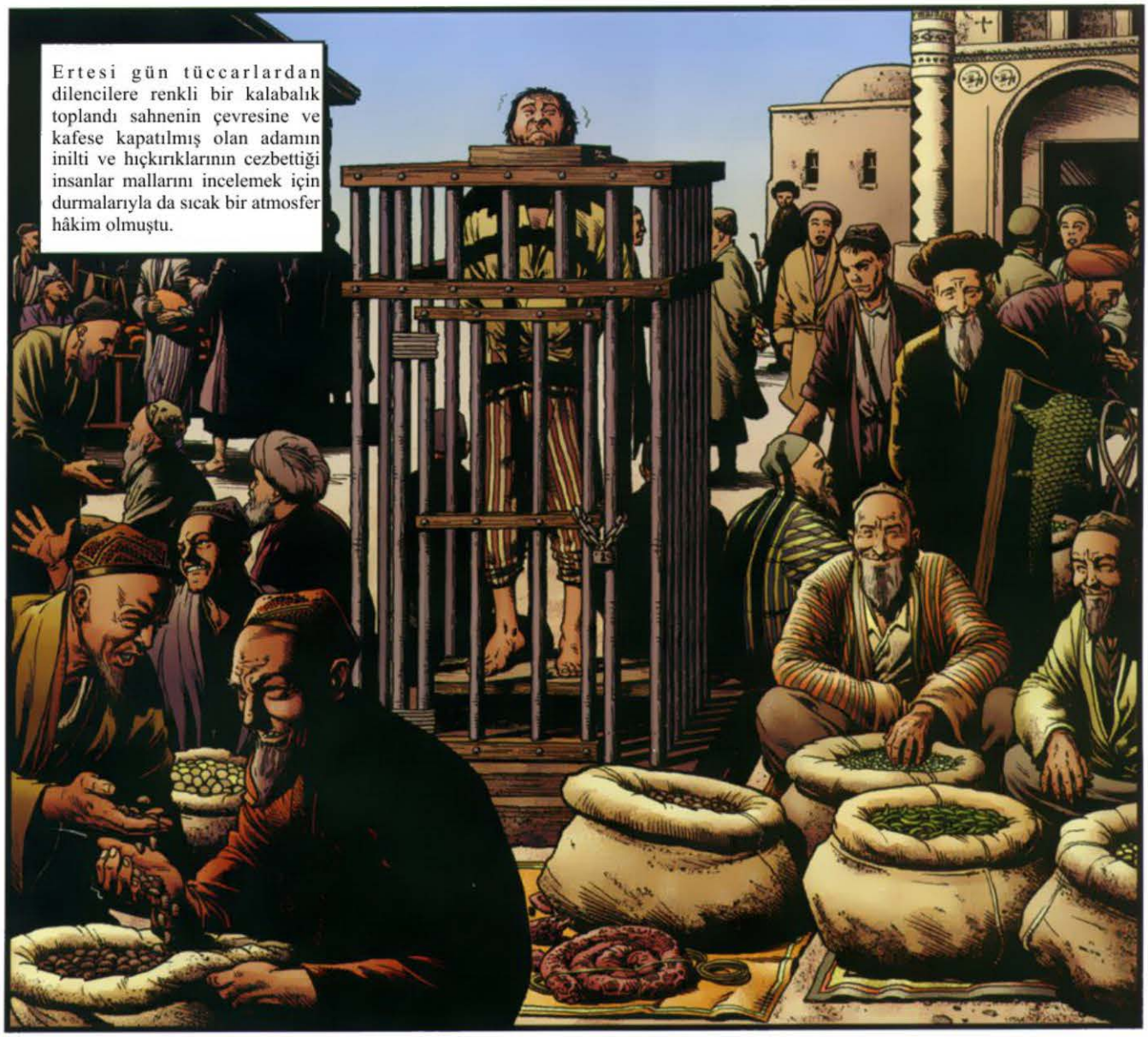
Ertesi gün tüccarlardan dilencilere renkli bir kalabalık toplandı sahnenin çevresine ve kafese kapatılmış olan adamın inilti ve hıçkırıklarının cezbettiği insanlar mallarını incelemek için durmalarıyla da sıcak bir atmosfer hâkim olmuştu.

Bu arada iki adam da kapasın ön kısmını açmış ve ayak platformunu bir inç kadar indirmişlerdi büyük bir özenle.

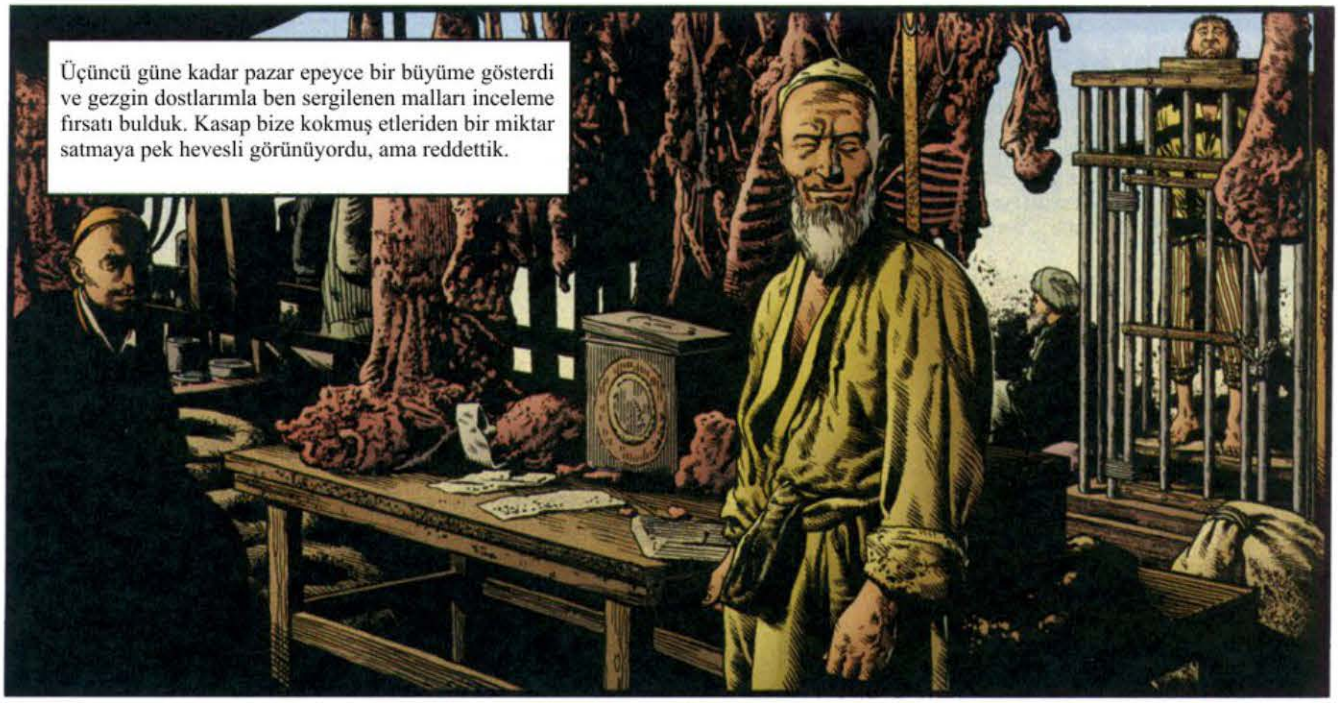
Üçüncü güne kadar pazar epeyce bir büyüme gösterdi ve gezgin dostlarımla ben sergilenen malları inceleme fırsatı bulduk. Kasap bize kokmuş etleriden bir miktar satmaya pek hevesli görünüyordu, ama reddettik.

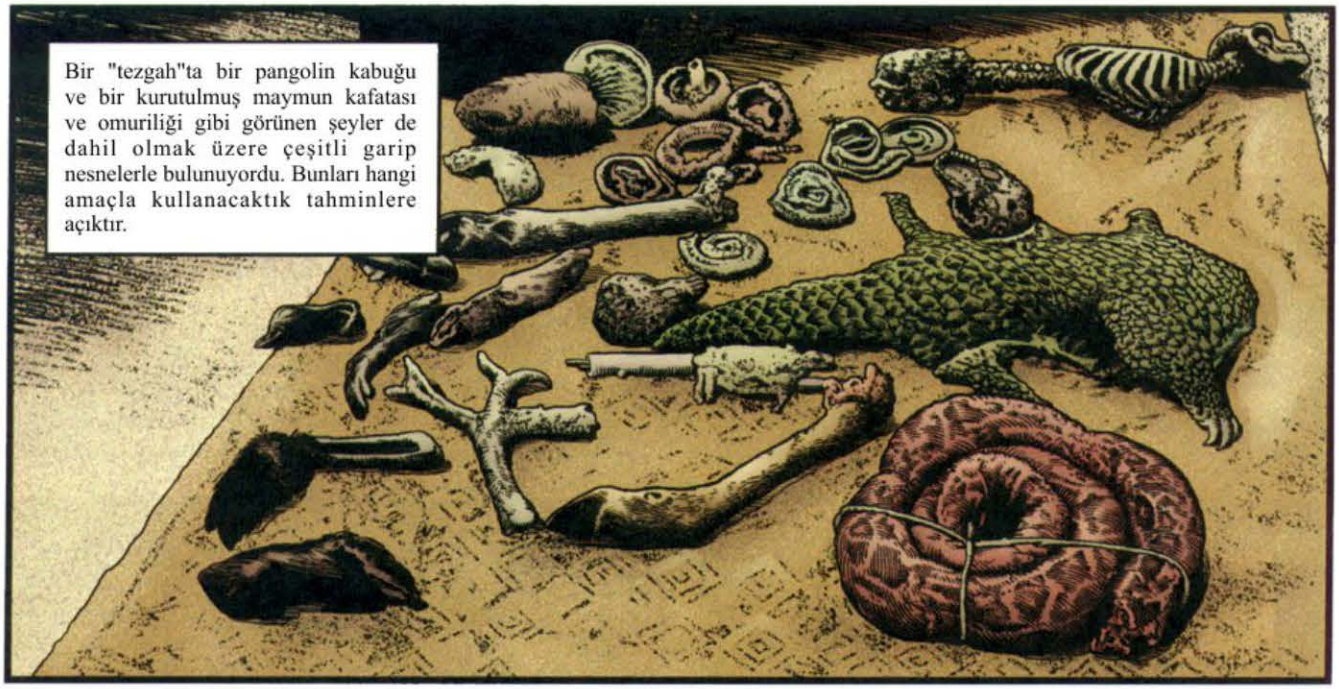
Bir "tezgah"ta bir pangolin kabuğu ve bir kurutulmuş maymun kafatası ve omuriliği gibi görünen şeyler de dahil olmak üzere çeşitli garip nesnelerle bulunuyordu. Bunları hangi amaçla kullanacaktık tahminlere açıktır.

Bir diğer tezgâhta, kendir bezi çuvallarda keçiboynuzundan davultozuna hertür şey vardı.

Yakından incelendiğinde çuvallardan birinin dev ahşap bitine benzeyen şeyleri bulunduğunu fark ettik! İnsanlar burada bunları **YİYOR** mu?!

Dördüncü ve beşinci günler ağır ağır geçerken ve Urumçi'den çıkış izinlerimizin de henüz gelmemesiyle birlikte, zamanımızı bu tuhaf gösteriyle geçirir olduk.
Zavallı sefilin acı çığlıkları artık dinmişti ve duyulabilen bütün şey arasıra kapasın gıcırtıları ve boynundan asılı ve saatlerce parmaklarının ucunda değişimli olarak dururkenki boğuk hıçkırıkları idi.

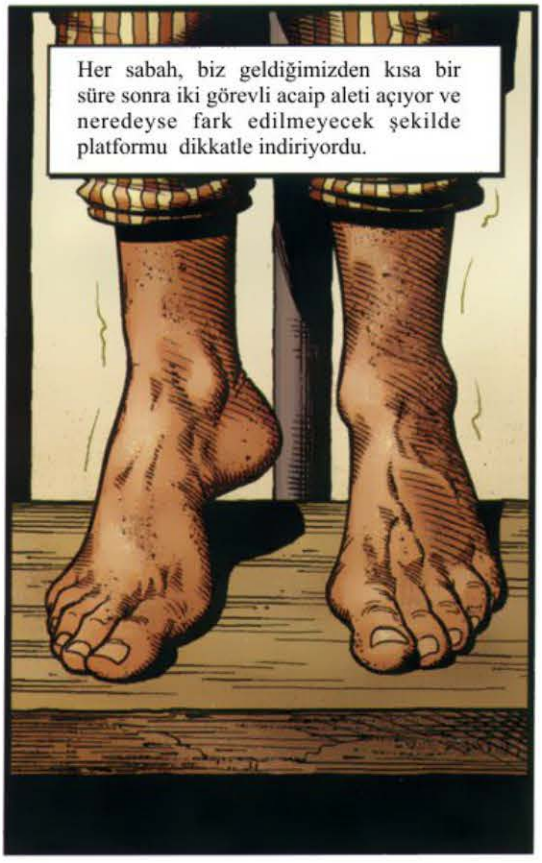
Her sabah, biz geldiğimizden kısa bir süre sonra iki görevli acaip aleti açıyor ve neredeyse fark edilmeyecek şekilde platformu dikkatle indiriyordu.

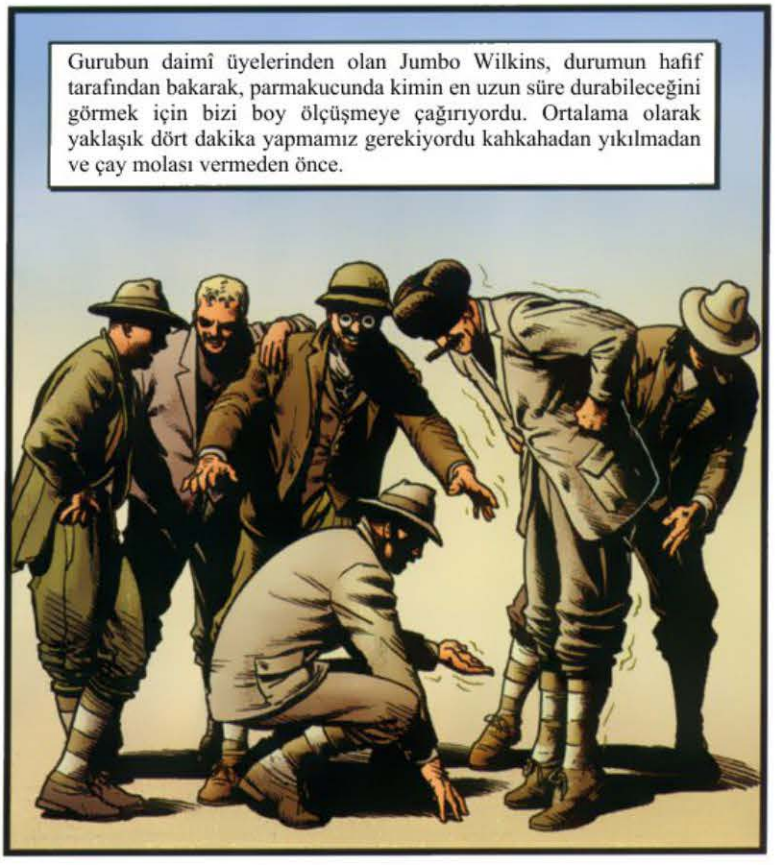
Gurubun daimî üyelerinden olan Jumbo Wilkins, durumun hafif tarafından bakarak, parmakucunda kimin en uzun süre durabileceğini görmek için bizi boy ölçüşmeye çağırıyordu. Ortalama olarak yaklaşık dört dakika yapmamız gerekiyordu kahkahadan yıkılmadan ve çay molası vermeden önce.

-Sanırım- altıncı (yoksa yedinci mi?) sabah, acımasız ama hassas çalışmasını tamamladığında, görevlilerden birine bu kötü adamın ne yapıp da böyle bir ceza aldığını sormayı denedim. Bir ay önce başka bir kâşif ekibinin geçip, talep edilen vergiyi ödemesi istendiğinde, ödemeden şehir dışına kaçtıklarını söyledi. Urumçi halkına gezginleri barındırmamaları gerektiği söylenmişti, onları görmüşlerse de ihbar etmeliydiler.
Görünüşe göre, yasal hükümlere uygun olmaksızın ekip, uzak bir tepedeki dul bir kadın ve oğlunun işlettiği çiftlikte nazikçe kabul edilmeyi becermişti. Karınlarını doyuran ve dinlenen kâşifler yollarına devam ettiler. Ne yazık ki çift bilmeden yasalara aykırı davranmışlar ve bunun üzerine genç adam tutuklandı ve ölüm cezasına çarptırıldı...
Anlaşılan, **Vali General Yang Tsen-Hsin**'in doğrudan kararlarına meydan okumanın sonucuydu bu.

Garip bir şekilde, söz konusu kâşif ekibini yönetmiş olan benim küçük kardeşim **Percy**'den başkası değildi.
Percy daima kıskanmıştır beni, görüyorsunuz, başta **Yedinci Kontluk** unvanını miras aldığım için. Planladığım seferi öğrendiğinde, aceleyle kendi dostlarını toplamış ve daha hazırlık aşamasındayken, yetersiz finansmanla **Çin Türkistanı**'nın yolunu tutmuştu.
Sırf benden önce gitmiş olmak için yapmıştı bunu, gördüğünüz gibi.

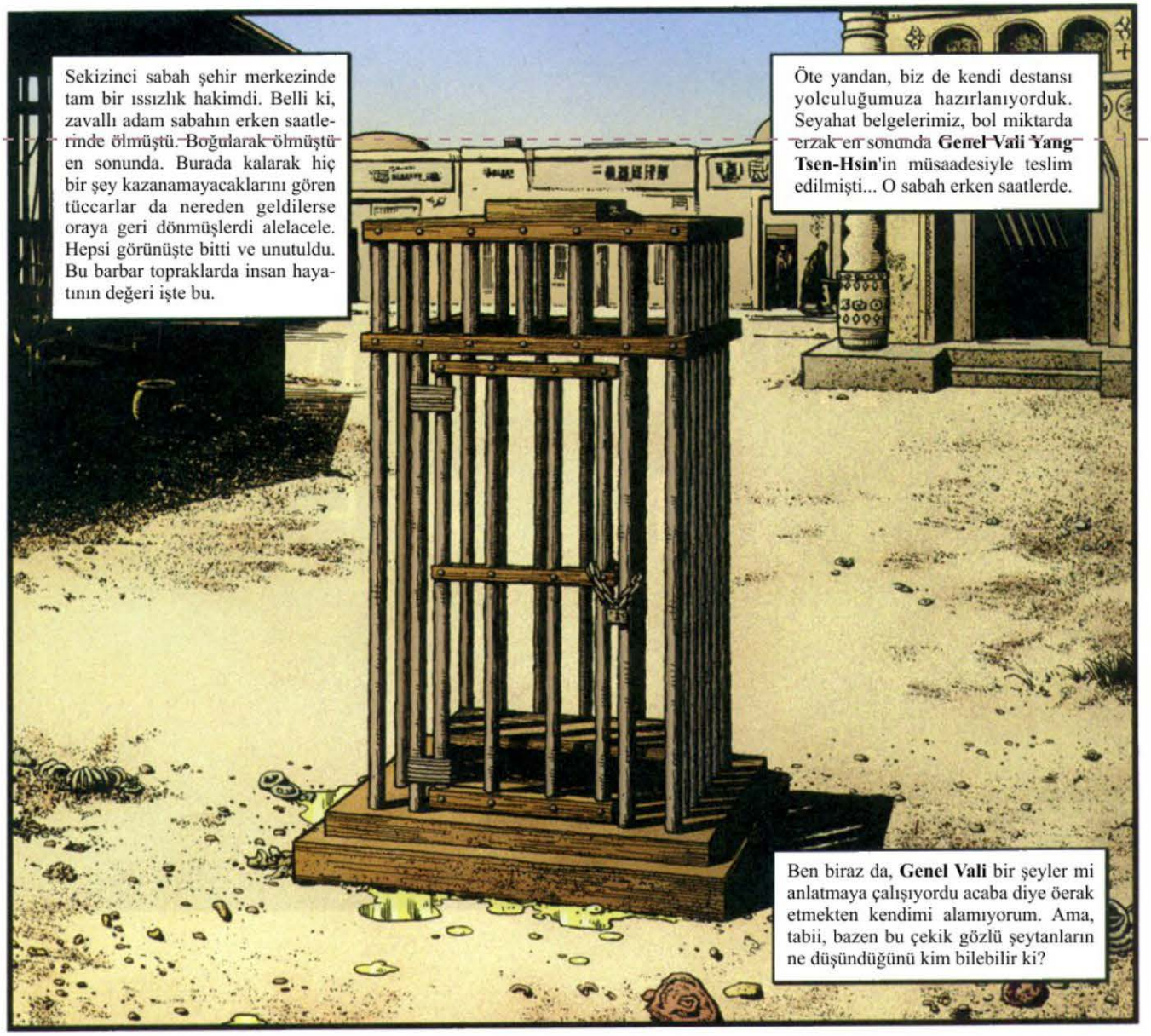

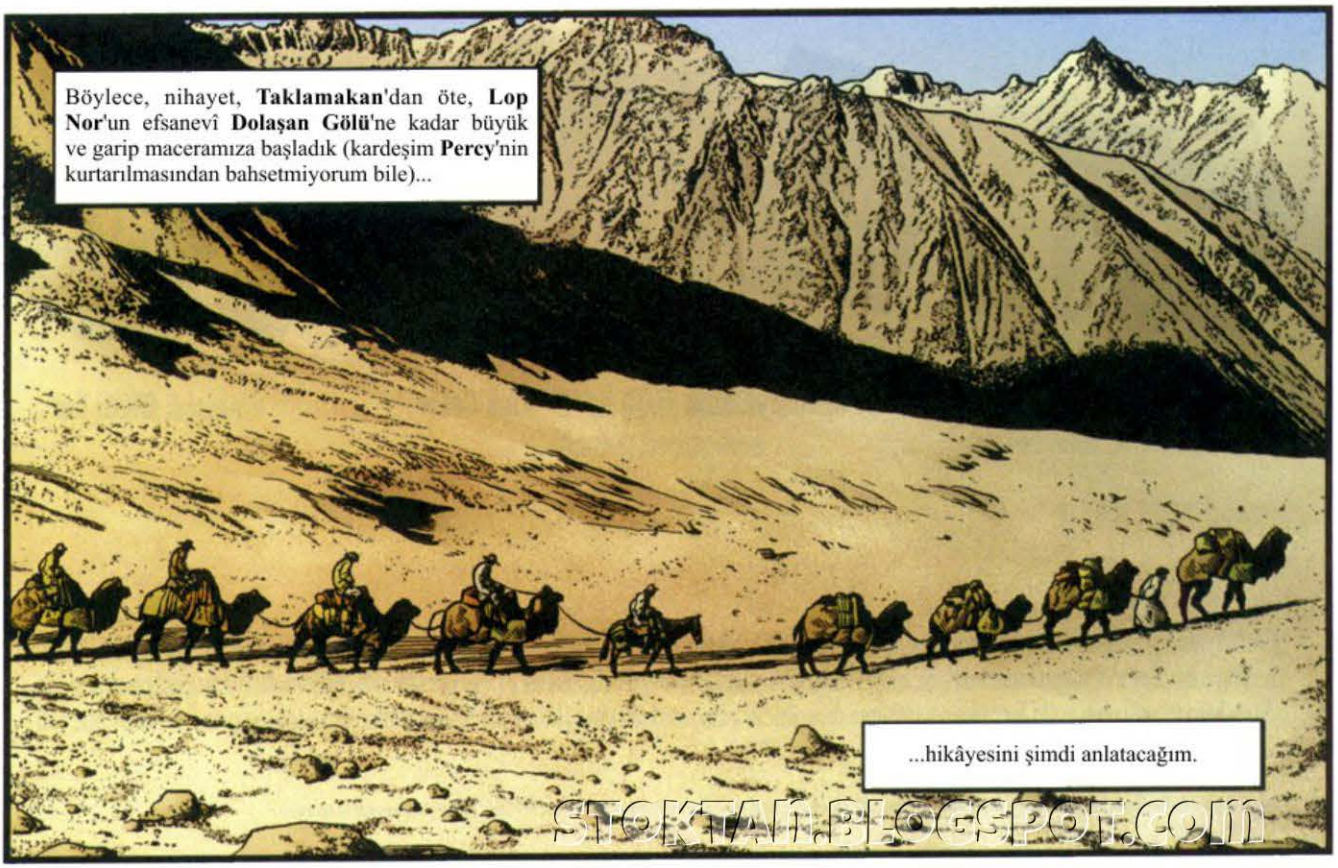

STOKTAN.BLOGSPOT.COM

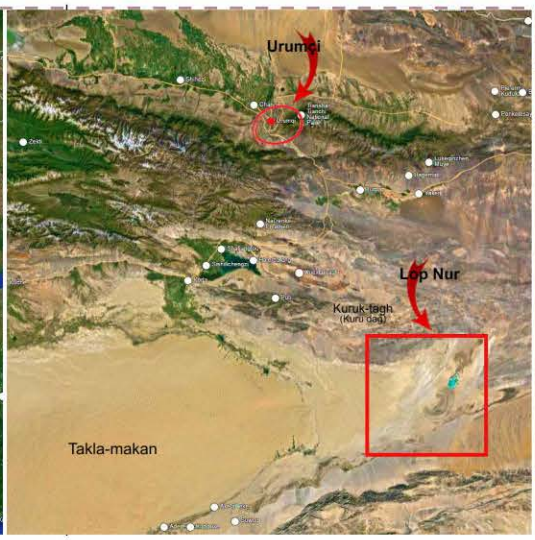

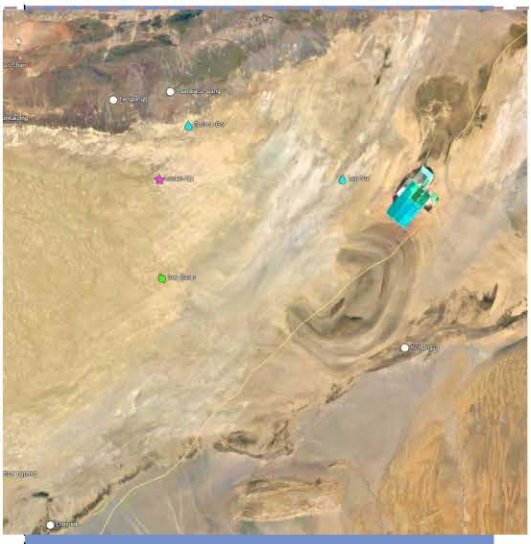

Brian Bolland da o oryantalist ruhun bir yansımasını kuvvetli biçimde vurguladığı kısa, hattâ bir girizgâh görünümlü hikâyesi ve buna ilaveten tek sayfalık ***Mr. Mamoulian*** bakışıyla konuyu bu boyutuyla tartışmak istiyor.

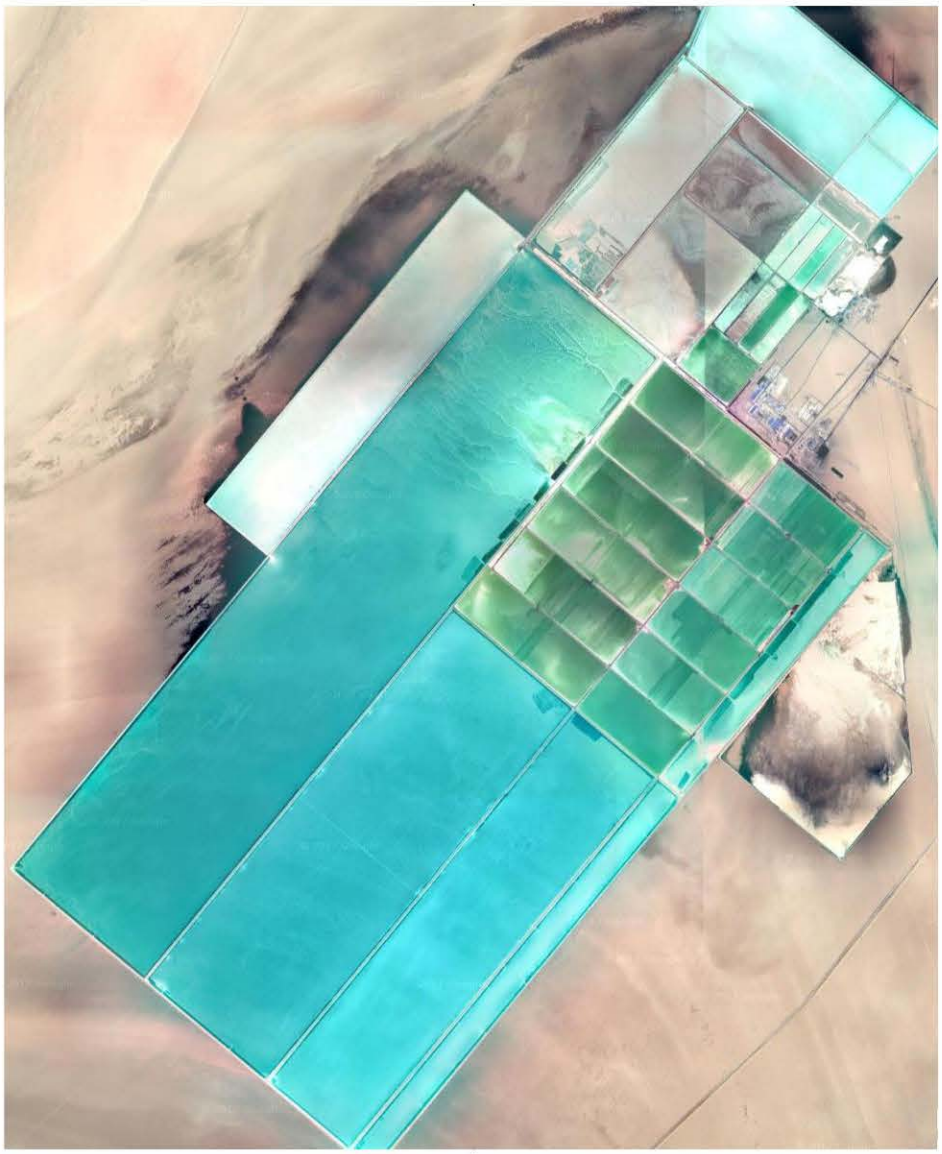

Aslında **Türkistan** Türkçesinde *'**kapas**'* kapalı, basık, boğucu anlamına geliyor. Kafes ise *'**kapasa**'*. Hikâyedeki '**Taklamakan**, **Lop Nor** (**Lop Nur**), **Urumçi**' gibi yer adlarına kısmen aşina olsak da, okuma sonrası insanda araştırma isteği uyandırıyorlar. Özellikle de herhalde çoğumuz için bir 'bilinmeyen' olan ve hikâyedeki yolculuğun hedef noktası olan '**Lop Nur**' (şu anda sadece tuzla) aşağıda göreceğiniz gibi üzerine odaklanmayı gerekli kılıyor.

Lop Nur tuzlaları, **Çin**'in **Sincan-Uygur** özerk bölgesinde, batısı Taklamakan çölü, kuzeyinde ise **Kuruk Dagh** (kuru dağ) arasındaki bir zamanlar Eski adıyla "Gezen" Göl, **Lop Nur gölü** (Hattâ daha eskisinde 'denizi') bulunan bölgededir.

Bugün bu eski tuz gölünden geri kalan, kavisli şekiller hâlinde gözlenebilen tuz kaplı göl yatağı.

Yağmur suyu verimi ve buharlaşma arasındaki dengeye bağlı olarak, Lop Nur, boyut ve

konum bakımından büyük ölçüde değiştiği için '**The Wandering Lake**' (Gezen göl) adıyla anılırdı. 1950'lerde, göl 2.000 km2 alana sahipti.

Ancak, iklim değişikliği ve su kaynaklarının tarım amaçlı olarak insan tarafından sömürülmesi ve özellikle de sulama çalışmaları ve bunun için gölü besleyen **Tarim nehri**nde oluşturulan su depolama ünitelerinin tamamlanması sonucunda göl ancak 1970 yılına kadar varlığını sürdürebilmişti. Daha sonrasında ise, orası artık bir tuz çölü. Denizden göle, gölden çöle...

KH-4A Mission 1011-1 8 October 1964, Lop Nor, China

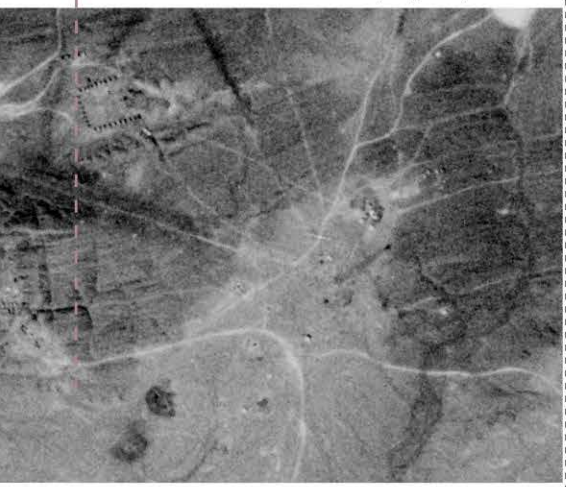

KH-4A Mission 1012-1 20 October 1964, Lop Nor, China

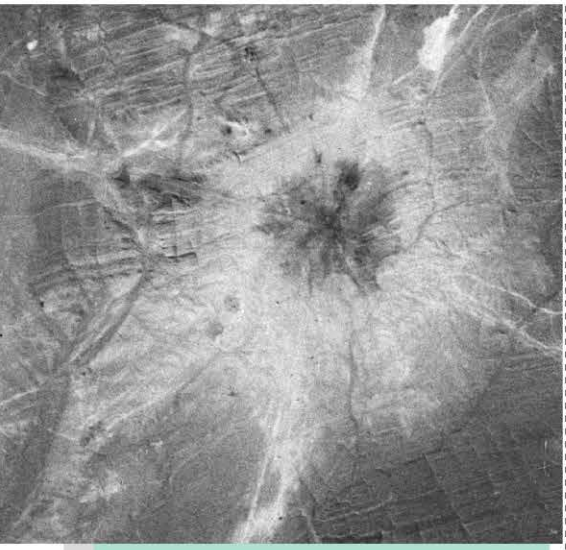

2000'lerin başında **Avrupa Uzay Ajansı** (ESA) uydu enstrümanlarıyla göl yatağındaki 10x20km boyutlarındaki tuzlalar ve tuz arıtma tesisi görüntülenmişti. Günümüzde ise internet harita servisleri üzerinde bölgeyi rahatça gözlemlemek mümkün. Dev tavaların mavi rengi, yakından bakıldığında net şekilde farkedileceği gibi *(thanks to Google Maps)*, suyun varlığına işaret ediyor. Bundan da 'ıslak madencilik' tekniğiyle tuz kayalarını çözerek rafine tuz elde edildiği söylenebilmekte. Kimi kaynaklarda yapının potas gübre üretim tesisi olduğu iddiası yer alıyor fakat bu bana pek ikna edici gelmedi.

Bahtı kara Lop Nur'un başına gelenler bununla da bitmiyor. 1964-1996 yılları arasında bölge bir nükleer deneme merkezi olarak da kullanılmış. Yandaki **KH-4A Corona** uydu fotografları (bombadan önce ve sonra) örneğinde görülebileceği gibi, bu dönemde sahada 45 yeraltı ve atmosferik nükleer test gerçekleştirilmiş. "596" kod adlı ilk Çin nükleer bombası 1964'de Lop Nur'da denenmiş. Çin ilk termonükleer denemeyi de 1968'de orada gerçekleştirmişti.

Görüldüğü üzere, Çin havzayı önce kurutmuş, sonra bombalayıp kalan canlı yaşama da son vermiş, ardından da tuz mu, potas mı her ne varsa cansız kaynakları alıp götürüyor. Eti, sütü, derisi, kemiği derken geri hiçbir şey bırakmamacasına sömürmenin mükemmel örneği.

stoktan.blogspot.com'dan yeniden düzenlenerek aktarılmıştır.

İYİ GÜNLER

yazan, çizen: Brian BOLLAND
çeviren: 5Toktan

MR. MAMOULIAN

YÜZYILIN BAŞLARINDA ÇİN TÜRKİSTANININ URUMÇİ ŞEHRİNE GİDEN BİR ZİYARETÇİ, ZEKİCE TASARLANMIŞ, KAPAS ADI VERİLEN KAFES BENZERİ BİR ALETİN SIKLIKLA KULLANILDIĞINI GÖREBİLİRDİ.

BU BİLHASSA ZALİM İDAM ŞEKLİNİN KURBANI, BİR KAFESE KAPATILIR, KAFASI KAFESİN ÜSTÜNDEN ÇIKACAK ŞEKİLDE BOYNUNDAN SIKICA SABİTLENİRDİ. AYAKLARI İSE TAHTA BİR PANO ÜZERİNDEYDİ.

BU TAHTA HERGÜN BİR MİKTAR İNDİRİLİR VE KURBAN BÖYLECE YEDİ-SEKİZ GÜN BOYUNCA BOĞAZINDAKİ ZORLANMAYI GİDEREBİLMEK İÇİN PARMAK UÇLARINDA DURMALIYDI, TA Kİ, ALTINDAKİ TAHTAYA ULAŞAMAYIP BOYNU KIRILANA KADAR.

KAPAS'IN ETRAFI HÜKÜMLÜNÜN UZATILMIŞ ACISINI GÖRÜP, İNLEMELERİNİ DİNLEMEYE GELEN OLASI MÜŞTERİLER NEDENİYLE SATICILAR TARAFINDAN SARILIRDI HER ZAMAN.

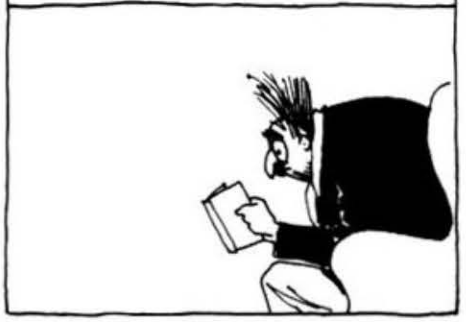

AMERİKA'DA KÖLECİLİK DÖNEMİNDE BİR ADAM ÇİVİLİ METAL BİR YAKA TAKILARAK CEZALANDIRILABİLİRDİ.

TASMADAN DÖRDÜ AŞAĞI, DÖRDÜ YUKARI DOĞRU SEKİZ SİVRİ UÇLU DEMİR AYRILIR VE HERBİRİ VÜCUDA EN FAZLA İKİ SANTİM MESAFEDE OLMAK ÜZERE TAKILAN ŞAHSA DOĞRU EĞİLİRDİ.

BU ALET BOYNUNDA OLDUĞU SÜRECE KURBAN UYUYAMAZDI, OLABİLDİĞİNCE BİTKİNDİ, BAŞINI SERBEST BIRAKAMAZDI, YOKSA SİVRİ UÇLAR YÜZÜNE VEYA GÖĞSÜNE SAPLANACAKTI, VESAİRE...

İYİ GÜNLER DİLERİM.

Mitoloji denilince akla ilk gelen medeniyetlerden birisi Yunan medeniyetidir. Yunanlılar, bulundukları çevredeki diğer kültürleri mitolojileri ile etkilemiş olup kendileri de farklı milletlerin mitolojilerinden etkilenmişlerdir.

Türkçe İlk Yunan Mitolojisi Kitabı:

MEHMED TEVFİK PAŞA'NIN ESÂTÎR-I YÛNÂNIYÂN ESERİ

Mitoloji denilince akla ilk gelen medeniyetlerden birisi Yunan medeniyetidir. Yunanlılar, bulundukları çevredeki diğer kültürleri mitolojileri ile etkilemiş olup kendileri de farklı milletlerin mitolojilerinden etkilenmişlerdir. Yunan mitolojisi üzerine dünya yayın tarihinde birçok çalışma bulunmaktadır. Yüzyıllarca birlikte Yunanlılarla aynı coğrafyayı paylaşmış olan Türkler de Yunan mitolojisine kayıtsız kalmamış ve özellikle Tanzimat aydınlanmasıyla başlayan süreçte farklı alanlarda yapılan çalışmaların bir kolu olan mitolojik araştırmalarda Yunan mitolojisine de yer verilmiştir. Şemseddin Sâmî'nin Esâtîr'i, Nâbîzâde Nâzım'ın Esâtîr'i önemli mitolojik araştırmalar olup Hint, Acem, İskandinav, Mısır gibi antik medeniyetlerin her birine ayrı bir bölüm açılmasıyla oluşturulan eserlerdir. Fakat Mehmed Tevfik Paşa'nın Esâtîr-i Yûnâniyân isimli eseri, baştan sona Yunan mitolojisine ayrılmış ilk Türkçe eser özelliğindedir.

Mehmed Tevfik Paşa 1855 yılında İstanbul'un Fatih semtinde doğmuştur. Harp Akademilerinden 1880-1881 yılında mezun olmuştur. 33. dönem kurmay subaylardan olup II. Ferik (Tümgeneral) rütbesinden emekli olmuştur. 1915 yılında, 60 yaşında iken vefat etmiştir. Osmanlı

Ordusu'nda Mekâtib-i Askeriye Müfettişliği gibi önemli görevlerde de bulunmuştur. Mehmed Tevfik Paşa, askerlik mesleğinin yanı sıra tarihe, eski medeniyetlere ve mitolojiye de meraklı bir yazardır. Yaptığı araştırmalar neticesinde Târîh-i Osmânî, Şehzâde Cem, Esâtîr-i Yûnâniyân, Anibal adlı eserleri kaleme almıştır. (Çağ & Sarıbal, 2012: 57-58; Sarıbal, 2017: 9-12).

Mehmed Tevfik Paşa'nın Esâtîr-i Yunâniyân eserinde vurgulamak istediği ana düşünce tüm dünya milletleri içerisinde Yunan mitolojisinin en zengin ve en güzel mitoloji olduğudur. Bu sebeple Tanzimat şairlerinden ve yazarlarından itibaren Türk aydınlarında bir Nev-Yunanilik akımı görülmektedir. Bu konu çok geniş ve başka bir makale konusu olduğundan burada ayrıntılı olarak üzerinde durulmayacaktır. Eser, rumi 1332 / miladi 1916 yılında İstanbul'da basılmıştır. Resimli olup 762 sayfadan oluşmaktadır. Eserin başında takriz kısmı yer almakta olup Abdülhak Hamid'in bir manzume şeklinde yazdığı, Bir Neşîde-i Belîgâne başlığını taşıyan ve

Teşekkür sana ey muhibb-i hakîm
Erip nüsha-i bî-hemâlik bana
Şifâ verdi fazl u kemâlin bana
Ne mu'ciz bu teşhîs-i derd-i kadîm

kıtasıyla başlayan bir şiirdir. Bu şiirden sonra Mehmed Tevfîk, eserine övgüler dizen bu şiire karşılık bir teşekkür metnine yer vermiştir.

Giriş kısmında Mehmed Tevfik, şu satırlarla niçin Yunan mitolojisini tek başına ele alan bir eser yazdığını bariz bir şekilde ifade etmektedir: "Yûnân-ı kadîm esâtîri dikkate şâyândır. Vâkıâ Hind'in, Îrân-ı kadîmin, Âsûr'un, Filistîn'in, Mısır-ı kadîmin de esâtîri, hurâfâtı var ammâ Yûnân esâtîrindeki nekâhet, incelik onlarda yoktur. (sayfa 3)." İlerleyen kısımlarda Yunan coğrafyasının hangi bölgelerden oluştuğu, Yunan mitolojisinin Roma mitolojisini nasıl etkilediği, Antik Yunan'da tiyatronun ortaya çıkışı ve mitolojik inançların yaşatılmasında yeri ve önemi üzerinde kısaca durulmuştur. Yûnânistân-ı Kadîm Coğrâfyâsı başlıklı bölümde Alp Dağları'ndan başlayarak güneyde ve güney-doğuda önce İtalya, sonra Balkan ve Trakya coğrafyasını içine alan Antik Yunan medeniyetinin hâkim olduğu coğrafyayı tarif eder. Daha sonra Eğriboz Adası üzerinden Ege bölgesine uzanarak bu coğrafi alanı genişçe anlatır. Bu bölgedeki dağların, ırmakların ve ovaların varlığından ve Yunan kültürüne ve mitolojine olan etkisinden bahseder. Bilhassa dağ kültünün Yunan panteonundaki yeri ve önemine değinir. Yûnânistân-ı Kadîm Târîhine Medhal başlığıyla Antik Yunan tarihine kısa bir giriş yaptıktan sonra Helen kavimleri gelmeden önce ana vatanları olan Kuzey ve Orta Yunanistan olan ve Girit ve Ege adalarında yaşayan bir halk olan Pelasglar'ı anlattığı Yûnâniyân'ın Nesl-i Kâdimi Pelasglar bölümüyle devam eder. Pelasgların kökeni ve yaşadıkları bölgeyi anlattıktan sonra Yûnânistân-ı Kadîm Târîhinde Birinci Devir bölümünde, Helenler'den, Antik Yunan'a göç esen Fenikelilerden ve Mısırlılardan, Helenlerin dört büyük kolundan; Atina, Koritn, Peloponnes, Argolit, Lakedemonya ve Teb şehirlerinden; Odysseus mitinden, Argonotların deniz seferinden ve Truva savaşından bahsetmektedir.

Kadîm Yûnânîlerin Mezheb ve İtikâdları ile Ahlâk ve Âdâtı başlıklı bölümde Antik Yunandaki âdetlerden ve ahlak kurallarından bahsedilmektedir. Pelasglar ile Helenlerin Orta Asya'dan ve Kuzey Hindistan'dan getirdikleri pek eski âdetleri koruduğu belirtilmektedir. Savaş halinde, barış halinde ve toplumsal yaşamdaki ahlak kurallarına ve âdetlere değinilmektedir. İkinci Devir bölümünde Dorislerin Mora'yı istilası, Lakonya'ya yerleşmeleri, kuzeye yönelerek istila bölgelerini genişletmeleri, Spartalılar, Spartalıların idare ve askerlik usulleri, Atina Cumhuriyeti ve Atina'da siyasi özgürlüğün başlamasıyla denizaşırı ticaret geleneğinin başlaması gibi konular ele alınmaktadır. Üçüncü Devir bölümünde Lidya, Kroesus ile Solon arasındaki dostluk, Yunanlılar ve Medler arasındaki savaşlar; Dara, Miltiyadis, Maraton, İristidi, Kimon, Perikles gibi önemli tarihi şahsiyetler, Atina medeniyetinin yükselişi ve Sparta ile olan rekabeti ve Peloponnes savaşları konu edinilmiştir. Dördüncü Devir bölümü baştan sonra Makedonyalı Büyük İskender'in fetihlerine ayrılmıştır. Yûnân-ı

Kadîm Târîh ve Medeniyetine Bir Nazar-ı İcmâl bölümünde Fenike, Mısır, Sparta halkları ile olan ilişkiler ve Girit, Mora, Marmara, Bingazi, Anadolu ve doğusuyla olan ilişkiler ele alınmaktadır. Lu'biyât-ı Yûnâniyân bölümünde Antik Yunandaki eğlencelerden, eğlence hayatından ve eğlence anlayışından bahsedilmektedir. Olimpiyat oyunları, savaş arabası yarışları, gymnasium, ludus duodecim scriptorum, odeion ve sempozyumdan konuları ele alınmaktadır.

Antik Yunan tarihini ve kültürünü anlatan bu bölümden sonra esas olarak Yunan mitolojisinin anlatıldığı bölüm yer almaktadır.

Esâtîr-i Yûnâniyan büyük başlığıyla başlayan bu bölümde ilk önce Antik Yunan kültüründe evrenin nasıl yaratıldığı anlatılmaktadır. Homer'in İlyada ve Odysseia'sına genişçe yer verilir. Eros, Uranos, Kronos, Satürn gibi unsurların Yunan mitolojisindeki yeri ve önemi, yerin ve göğüs sahibi ilahi varlıklar, kutsal ateş gibi kavramlar ele alınmaktadır. Bu bölümün alt başlığı olan Birinci Fasıl'da, göksel tanrılar olan Zefes (Zeus), Hera, Athena, Apollon, Artemis, Hermes, Hefestos, Ares, Hestiya, Afrodit gibi tanrılardan bahsedilmektedir. Zefes'in doğuşu, Girit'e kaçırılması, Titanlarla savaşı, hükümranlığı, fanilerin arasına karışması, Lisa ve Olimpia tapınakları ve Zefes heykelleri; Hera'nın Zefes ileolan aşkı, kıskançlığı, Hera'ya yapılan ibadetler; Athena'nın Zefes'in kafasından fırlayarak doğuşu, alınganlığı, savaşçılığı, Truva Savaşı'na katılması, onun adına yapılan tapınaklar; Apollon'un Artemis ile ikiz olarak Leto'dan doğmaları, ışığın tanrısı oluşu, doğduğu gün meydana gelen olağanüstü olaylar, piton ejderhası, güneş arabası, sahip olduğu altın oklar, Delphi tapınağındaki kehanet; Hermes'in vasıfları, dünyaya geliş şekli, Apollon arasında meydana gelen ilahi öküzlerin çalınması olayı, ölümlü ruhlar ile ilişkisi, Hermes heykelleriyle süslü tapınaklar; Hefestos'un vasıfları, gökyüzündeki tanrılar panteonundan uzaklaştırılması, güzel sanatlardaki becerisi, şarap tanrısı Dionizos'un aracı olmasıyla tanrılar panteonuna kabul edilişi; Hestiya'nın vasıfları, Poseidon'un ona âşık oluşu, diğer tanrılarla olan ilişkisi; Ares'in vasıfları, dünyaya gelişi, esareti, Athena tarafından yaralanması, Afrodit ile aşk yaşaması, kuzey bölgelerini kendisine mesken edinmesi, Mars gezegeniyle özdeşleştirilmesi ve Roma'da Mars'ın Yunanda olduğundan daha fazla hürmet görmesi; güzellik tanrısı Afrodit'in doğum efsanesi, Adonis ile olan aşkı, bütün yaşayan ruhlar üzerindeki etkisi, Venüs'ün tılsımlı kuşağı, elme müsabakasında üstün gelmesi, güzel kadınları aşka sürüklemesi, Osmanlı Müzesi'ndeki heykeli konu edinilmektedir.

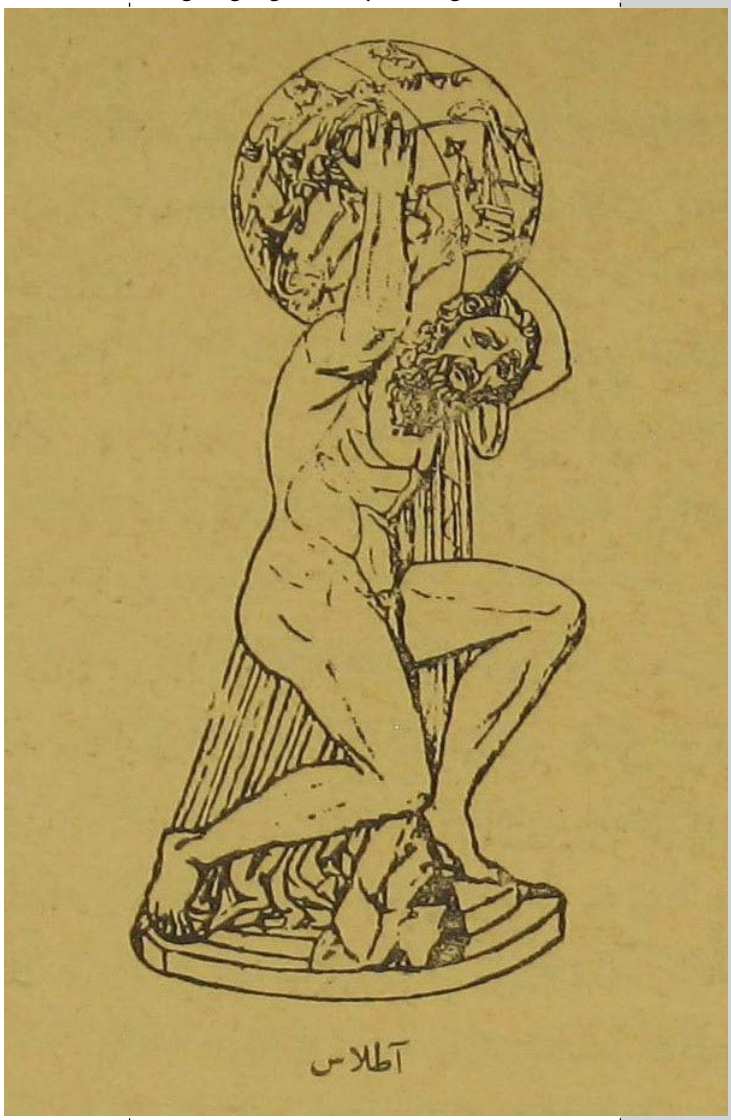
آطلاس

İkinci Fasıl'da su tanrısı olan Poseidon ile toprak tanrıları olan Kibele ve Dimitra yer almaktadır. Bu tanrıların hâkim oldukları bölgeler, insan hayatına olan etkileri ve yeryüzünde meydana getirdikleri olaylar ele alınmaktadır. Poseidon'un deniz tanrısı olması, denizlere hükmetmesi, depremlere sebep olması, üç dişli yaba kullanması, topraklardan ve kayalardan su çıkarması, Athena olan yarışı,

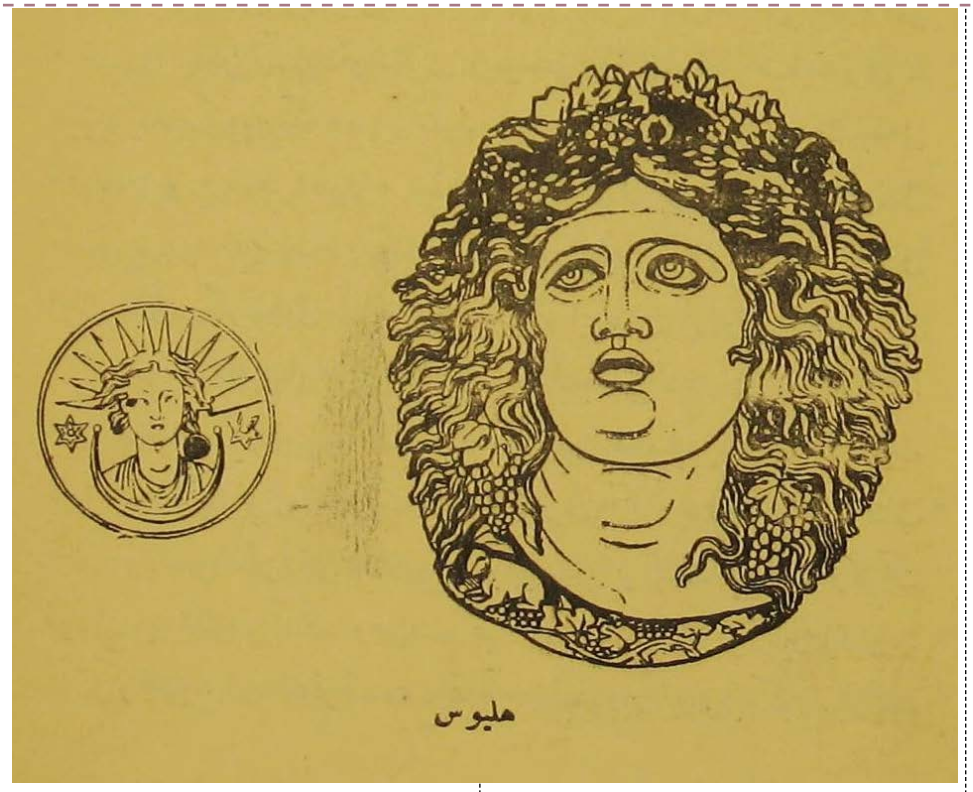

Atina'daki yarışta Athena'ya yenilişi; Khea ile Rhea'nın toprak tanrıları oluşları, Kea'ya gösterilen saygı ve onun gösterdiği mucizeler, dağlarda Rhea'ya yapılan ibadet; Dimitra ile kızı Persefon, Dimitra'nın Poseidon ile olan mücadelesi, Dimitra'nın fani bir erkeğe âşık olması, Teb'de hademeliği, kızı Persefon'a kavuşması, Persefon'un Hades ile evlenmesi; Hades'in cehennem tanrısı oluşu, cehennem mekânlarına hâkim oluşu, bu cehennemdeki ırmaklar ve Stiks, Kres zebanileri, Orestes'in Apollon tapınağına sığınması; Dionizos'un şarap tanrısı olması, Zeus ve Semele'nin oğlu olması, seyahate çıkması, deniz haydutlarınca kaçırılması, Ariadne'a ile olan aşkı, onun adına düzenlenen şölenler ve bayramlar konu edilir. Fasl-ı Sâlis alt başlığında Olimpos'taki perilerden ve yardımcı ruhlardan bahsedilmektedir. Bunların başında Themis gelmektedir. Doğada mevsimlerin, yılların ve sanatların düzenini sağlayan bir tanrıça üçlüsünde yer aldığı Olimpos'ta dans etmekle görevli olan Karitler, Zeus tarafından İda dağından Olimpos'a şarap sunucusu olarak hizmet etmesi için kaçırılan Ganymedes, kendisiyle aynı görevde olan Hebe ve Hebe'den şarap sunma görevini alması anlatılır. Ardından Güneş tanrısı olarak bilinen Helios'tan bahsedilir. Ay tanrısı olan Selene ve şafak tanrısı olan Eos ise onun kız kardeşleridir. Helios, her şeyi gören ve bilen bir tanrıdır. Okeanos ırmağı kıyısında bulunan evinden her sabah çıkan Eos'un göğün kapılarını açarak güneşin doğuşuna yardım etmesinden ve iki atın çektiği gümüş tekerlekli bir araba üstünde göğe yükselen Selene'in, sevgilisinin Çoban Endymion olduğundan ve Selene'in, Pandora'nın kutusundan çıkan son şey olan umudu korumakla görevli olduğundan bahsedilir. İlerleyen bölümlerde manevî ve ahlakî güçlerin neler oldukları, isimleri ve Yunan mitolojisindeki yerleri anlatılır. Ardından su güçleriyle ilgili bahse geçilir. İlk bahis Nereus'tan açılır ve denizlere hükmeden bir tanrı oluşundan bahsedilir. Şekil değiştirebilir ve Gaia ile Pontos'un birleşmesinden doğmuştur. Prometheus, Olimpos'tan ateşi çalıp insanlığa vermiştir. Atlas, Olimpos'a saldırdığı için Zeus tarafından gök kubbeyi taşımakla cezalandırılmıştır. Poseidon'un karısı olan denizler tanrısı Amphitrite, fırtınaya yakalanan denizcilere yardımcı olmaktadır. Deniz tanrılarından biri olan Triton, belden aşağısı balık ve belden yukarısı insan olup Argonotların deniz seferine çıkmasına yardımcı olmuştur. Nimfos, su güçleri içerisinde yer alan perilerin genel adıdır. Daha sonra kır tanrılarından bahsedilir. Dionizos'un sarhoş sarhoş eşlikçileri olan Silenler'dir. Yarı insan yarı keçi olan Satyrler, orman ve kır iyesidirler. Satyrlerin Yunan tiyatrosundaki yeri ve önemine genişçe yer verilir. Kheiron, sentorların en bilgesi olup yarı at yarı insandır. Çobanların tanrısı olan Pan, kırın ve satyrlerin de tanrısıdır. İnsan-keçi görünümünde olup kırlarda dolaşıp flüt çalmaktadır. Ateş gücü olan Prometheus, tanrısal düzene kafa tutmuştur ve insanlara ateşi vermiştir. Bu sayede insanoğlu bilime ve uygarlığa kavuşmuştur. Zeus, onu bu suçundan dolayı zincire vurmuştur. Bilgeliğinde sembolü olup geleceği görme yetisi vardır.

Üçüncü Fasıl'da Antik Yunan tarihindeki kahramanlardan bahsedilmiştir. Hero, Achille,

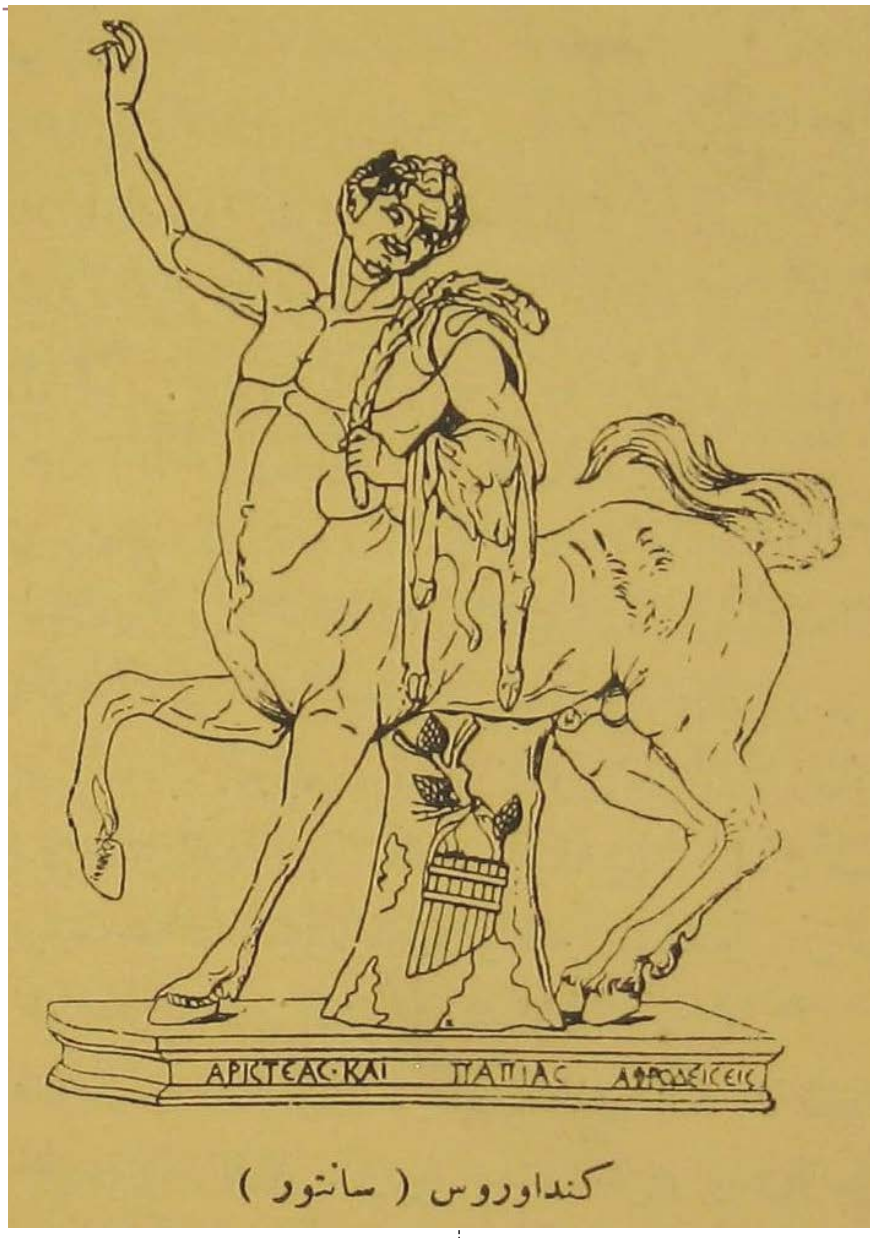

Herakles; Teb kahramanlarından Kadmos, Odipos, Semele'den bahsedildiği gibi Kentaurlar gibi efsanevi savaşçı kahramanlar da anlatılmaktadır. Peleus ile Achille'in savaşçılıkları, Argonotların deniz seferi ve savaş faaliyetleri, Şair Orfe'nin maceraları, Yunan mitolojisindeki güçlü kahraman Bellerophon'un kanatlı at Pegasus'u sallayışı ve efsanevi chimera melezini yenişi, Medusa, Argolid, Spartalı savaşçılar, Heleni, Diyoksorlar, Girit efsaneleri, Zeus'un âşık olduğu fani kız Europa, Girit kralı Minos, Atina'nın efsanevi kralı Theseus, yarı insan yarı boğa Minotaur ile ilgili anlatı, Minotaur'un labirentini yapan Daedalus'un öyküsü anlatılan diğer konulardır.

Görüldüğü üzere Mehmed Tevfik Paşa, eseri Esâtîr-i Yûnâniyân'da Yunan tarihini, coğrafyasını, geleneklerini, inançlarını ve mitolojisini geniş bir şekilde araştırmış ve kapsamlı bir eser kaleme almıştır. Dönemine göre oldukça kapsamlı ve uzun bir araştırmanın ürünü olan bu eserin Latin harflerine aktarılarak yayın hayatımıza kazandırılması gerektiğine inanmaktayım. Zira bu eser, Türkiye'deki mitoloji araştırmaları açısından önemli olup aynı zamanda yirminci yüzyılın ilk yarısında Türk yazarları ve şairleri üzerinde Nev-Yunanilik etkisi oluşturması açısından kıymetli ve irdelenmeye değerdir.

Kaynakça:

Galip Çağ, İsmail Sarıbal, Meşrutiyet Devri Tarih Eğitimine Dair Bir Kaynak: Fatihli Mehmet Tevfik Paşa Ve Eseri "Osmanlı Tarihi", Türk Tarih Eğitimi Dergisi, Sayı: 1, 2012, 56-72.

İsmail Sarıbal, Fatihli Mehmet Tevfik Paşa Osmanlı Tarihi, Gece Kitaplığı, Ankara, 2017.

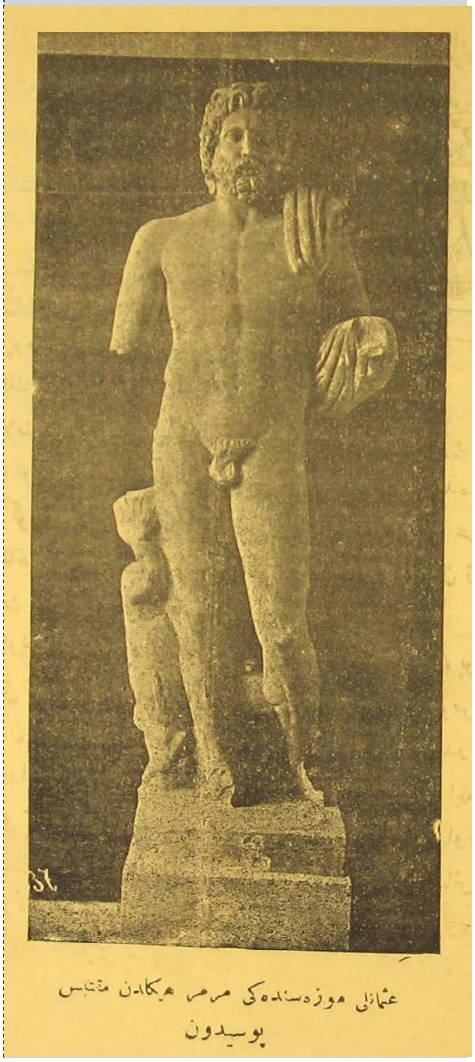

BARD (Ozan)

Bardın kelime anlamı halk ozanıdır. Tarihsel süreçleri Avrupa'nın kuzeyindeki halklar içinde ortaya çıkmıştır İ.Ö 1. yy. biz dönelim frp dünyasındaki Bardlara.

Bardın kelime anlamı halk ozanıdır. Tarihsel süreçleri Avrupa'nın kuzeyindeki halklar içinde ortaya çıkmıştır İ.Ö 1. yy. biz dönelim frp dünyasındaki Bardlara. Kadim şarkıları, destanları ve hikâyeleri şiirsel anlatırlar, müzik aletleri ile bu şarkıya melodileriyle eşlik ederler.

Kadim şarkıları, destanları ve hikâyeleri şiirsel anlatırlar, müzik aletleri ile bu şarkıya melodileriyle eşlik ederler. Sesleri güzeldir ve büyüleyici bir atmosfer yaratmakta üstlerine yoktur, bu karakterler gezgin kişilerdir, diyar diyar gezerler, şehirler köyler kasabalar onların uğrak yerleridir, çünkü halkın hikâyelerini dinleyecekleri kaynaklar buralardadır, maceraperest kişilikleri onları bilinmeyen gizemli gölgelerde kalan sihirli parşömenleri arama tutkularını ortaya da çıkarır. Bu sihirli parşömenler büyülü bir melodiyle birleştiğinde en güçlü yaratıkları olduğu yerde çiviler, grup arkadaşlarına bu anlamda moral vererek büyük destek olur.

Bir yandan savaşçı özellikleri de vardır diğer yandan büyücülük sınıfına da yakındırlar, yabancı bilinmedik kasabaya veya şehre eğer yolları düşmüş ise korunmak kaçınılmazdır, onları bir hanın köşesinde veya bir şehrin caddesinde müzik aletleri ile şarkılar söylerken görebilirsiniz. Şarkıları destansı, eğlencelidir daha çok bazen de hicivlidir de. Müzik aleti demişken onlar gitar, flüt, arp, keman eşliğinde şarkılarını ve şiirlerini söylerler.

Daha çok hafif giysileri tercih ederler, hafif ince bir kılıç, bir hançer e tabi ki bunlar yoksa bir gitarı rakiplerinin kafasına geçirmeleri de mümkündür.

Kısaca değinmek gerekirse bardlar sanatçı ruhlu savaşçılar da denebilir.

Atilla Bilgen

CENAZE ARABASI!

"İyi akşamlar efendim. Gecenin bir vakti rahatsız ettiğim için özür dilerim, lakin ne yapacağımı, nereye gideceğimi bilemedim. O çaresizlik içinde kıvranırken zavallı aklım sizi işaret etti. Ben de düşünmeden soluğu burada aldım."

"İyi akşamlar efendim. Gecenin bir vakti rahatsız ettiğim için özür dilerim, lakin ne yapacağımı, nereye gideceğimi bilemedim. O çaresizlik içinde kıvranırken zavallı aklım sizi işaret etti. Ben de düşünmeden soluğu burada aldım."

"Yanıtı basit efendim, umudumu yitirdim. Gerçi bizzat yaşamadıktan sonra kelimeler içimde bulunduğum durumu açıklamaktan çok uzaklar. Yine de izah etmeye çalışayım; şu an öyle bir haldeyim ki, taşıyamayacağını bildiğim dala bile tereddüt etmeden tutunurum."

"Haklısınız efendim. Öncelikle kendimi tanıtmam gerekirdi. Bendeniz Korkmaz. Korkmaz Gözükara."

"Adıma bakmayın efendim. Her şeyden korkarım, özellikle de karımdan! Onun ağzından çıkan her söz benim için emirdir. Af buyurun büyük abdeste gitmeyeceksin dese, izin verene kadar tuvalete adımımı atmam. Uzun sözün kısası kılıbığım efendim. Lakin bu huyumu sonradan kazanmadım. Allah vergisi bir olay!"

"Gülmeyin. Gerçekten öyle. Müsaade buyurursanız izah edeyim. Efendim kelimenin kökeni kıl ibikten gelir. Horozlar kocadıklarında ibiklerinde kıl çıkarmış ve tavuklar karşısında otoritelerini kaybederlermiş. Horoz tek bir kılla bu duruma düşerse benim gibi bir kıl yumağı ne yapsın? "

"Hayır, durumumdan şikâyetçi değilim. Alıştım artık. Zaten eninde sonunda kadınların dediği oluyor. Bu durumda inatlaşmanın bir anlamı yok efendim. İtaat edeceksin rahat edeceksin!"

"Estağfurullah efendim. Sahsınızı tenzih ederim. Ben genel olarak

konuşuyordum. Müsaade ederseniz bir tespitte daha bulunmak isterim; kılıbık olanla olmayan arasında sadece on dakika vardır! Birinci guruptakiler karsının istediğini hemen yapar, diğerleri on dakika sonra!"

"Karıma karşı çıkmak mı? Valla ne yalan söyleyeyim zaman zaman aklıma gelmiyor değil! Bazen eve çok yorgun gelirim. Salonda hanımın seçtiği diziyi seyrederken…"

"Onu hayal bile edemem efendim. Bakın değiştirilmesi teklif dahi edilemeyen anayasamızın ilk üç maddesi, gün gelir değiştirilir, ancak hanımın elinden televizyon kumandasının alınması düşünülemez bile! O nereyi açarsa orası seyredilir. Olay bu kadar basit! Nerede kalmıştık? Tamam, hatırladım. Koltuğun bir ucuna ilişmiş televizyona bakıyordum. Yorgunluğun verdiği rehavetle "Hanım bir çay demlesen ne güzel olur." demek isterim."

"Nerede? O iş göründüğü kadar kolay değil efendim. Bunca yıllık evliliğimde sadece bir kez şeytana uyup gönlümden geçeni söyledim ve anında dersimi aldım!"

"Bir şey yapmadı efendim. Elinden kumandayı bırakıp yüzüme öyle baktı ki, anında kalkıp çayı demledim!"

"Hanımın şekli şemalını görmediğiniz için böyle konuşmanız gayet normal. Efendim yeni evlendiğimizde kendi tabiriyle balıketliydi. Sağ olsun her işi bana yaptırdığından zamanla kendini iyice saldı, üstüne altın günlerinde, konu komşu ziyaretlerinde yediği kısırlar, börekler çörekler eklenince enine doğru aldı başını gitti. Şimdi balık olmasına yine balık, ne var ki artık balina! Bendeniz ise lüferden istavrite döndüm. Bu durumda çay demlemeyip ne yapayım?"

"Aynen efendim. Ne derse yaparım. Böylece o mutlu, bendeniz mecburen mutlu!"

"Arkadaşlarım mı? Elbette dalgalarını geçiyorlar, ne var ki bunu kafama takmıyorum."

"Bizimkinin söylenmelerinin yanında onların ki devede kulak kaldığından efendim! Anlayacağınız hanım bu tip konulara karşı dayanıklılığımı artırdı!"

"Elbette hayat müşterektir. Ama eşimin henüz bundan haberi yok! Bakın efendim işten geldiğimde bir gece önceden yaptığım yemeği ısıtıp sofrayı kurarım, ardından bulaşıkları yıkar makineye koyarım. Hanım televizyonun karşısına geçince günlük birikmiş çamaşırları yıkar ütülerim. Bu arada yırtık sökük ne varsa elden geçirir, becerebildiğim kadarıyla dikmeye çalışırım. Hafta sonları ise evi temizler, camları silerim; ama yine de yaranamam! Alt dudağını sarkıtarak yaptıklarıma bakar ve söylenmeye."

"Hiçbir şeyi beğenmez efendim. Bulaşık makinesinden çıkanlara bakar; "Sana kaç kere bulaşıkları sudan geçirmeden koyma şu makineye demedim mi? Yine rezil etmişsin her şeyi!" der, toz alırım; "Televizyonun üstündeki saati kaldırıp parmağını oraya sürer ve "Bu toz ne?" " der, çamaşırları asarım; "Silkelemeden asma diye kaç kere söyledim. Ama dinleyen kim?" der, temizlik yaparım; "Ayyyy bu ne biçim süpürme? Her taraf yine toz içinde kalmış." der. Anlayacağınız hiç susmaz."

"Haklısınız. Sayesinde dört dörtlük bir ev erkeği olup çıktım! Artık benim diyen kadınları cebimden çıkartırım. Örneğin yerleri silmek için her zaman sirkeyi tercih ederim. Böylece hem hijyeni sağlarım hem de doğallığı. Mobilyalar için marketlerden cila almaya gerek yok, zira onları parlatmanın en güzel yolu elma ve üzüm sirkesidir. Banyodan sonra zeminlerdeki su lekeleri için de sirkeyi tavsiye ederim. Duş sonrası yerleri sirkeyle sildim mi mis gibi olur. Evin bereketi kaçmasın diye de ayda bir kez dış kapıyı sirkeyle ovalarım."

"Hayır, sirke manyağı filan değilim. Harika bir ürün efendim! Değdiği her yerde mucizeler yaratıyor. Bu arada ıslak zeminlerdeki kıl yün gibi şeyleri temizlemek için mutlaka kâğıt havlu kullanın. Çamaşırları asmadan önce de ipi mutlaka temiz bir bezle silmenizi öneririm."

MKAANS

İllüstrasyon- Mehmet Kaan Sevinç

"Estağfurullah efendim. Tavsiyelerim size değil. Genel olarak konuşuyorum."

"Anlıyorum efendim, ama kesinlikle kılıbık sayılmazsınız. Normal şartlar altında normal bir kadınla yapılan normal bir evlilikte herkes sizin gibi davranır. Bir kere evlendiğinizde aynı evi ve yastığı paylaşacağınıza söz verdiniz. Bu durumda hayatın getirdiği sorumlulukları birlikte göğüslemeniz kadar normal bir şey yok. Pazar sabahları erkenden kalkıp kahvaltı hazırlamanız veya misafiriniz geleceği zaman salatayı yapıp sofrayı kurmanız sizi benimle aynı kategoriye asla sokmaz. Bakın efendim kılıbıklık bambaşka bir şeydir. O anlatılmaz ancak yaşanır!"

"Bu konuyu daha önce hiç düşünmemiştim. Şimdi siz söyleyince mantıklı geldi. Kafalarına koyduklarını her daim yaptıklarına göre, kadınlarda erkekleri yönetmeye veya yönlendirmeye mahsus Allah vergisi bir yetenek kesinlikle var! Bir kere niyetlenmeye görsünler başarana kadar asla durmazlar."

"Yok efendim nerede? Başının ağrımadığı nadir zamanlarda bile o iş olmuyor! Bir balinayla yatmak zaten içimden gelmiyor, lakin karşıma zargana bile çıksa değişen bir şey olmaz."

"Haklısınız. Daha genç sayılırım. Ne var ki ev işi yapa yapa hormonlarım bir tuhaf oldu. Önceleri bende bir sorun var diye sanıyordum, biraz araştırınca yanıldığımı anladım. Hikmetinden sual olmayan Allah'ın bir takdiriymiş meğer!"

"Abartmıyorum efendim. Bir dakika izin verirseniz izah edeceğim. Geçenlerde gazetede İstanbul Üniversitesinden bir öğretim görevlisinin araştırmasını okudum. Adam yazısında sanki beni anlatıyordu! Dediğine göre zorunlu olmadığı halde ev işlerini ve çocuk bakımını üstlenen erkekler de testosteron hormonu düşük oluyormuş! Sizce bu Allah'ın takdiri değil de ne?"

"Dalga geçmeyip ne yapayım efendim Adım Korkmaz Gözükara olmasına karşın korkmadığım tek kişi benim! Bu yüzden sürekli kendimle uğraşıyorum. Hem söylediklerim yalan değil, sonuç olarak ben buyum!"

"Bakmayın o sözlere. Külliyen yalan efendim. Kendimle dalga geçiyorum diye ne özgüvenim tavanlara çıktı, ne de benimle uğraşmak isteyenlerin ağızlarını kapatabildim. Dediğiniz doğru olsaydı en azından karım benimle uğraşmaktan vazgeçerdi."

"Haklısınız, lafı çok uzattım ve değerli vaktinizi istemeden meşgul ettim. Ne olursunuz kusuruma bakmayın. Aslında normalde böyle geveze değilim. Sanırım yaşadığım stres çeneme vurdu. Ancak sizinle konuşmak bana çok iyi geldi. Korkumu az da olsa yendim."

"Kimden olacak efendim, her zamanki gibi karımdan korkuyorum."

"Ne mi oldu? Kayınvalidem öldü!"

"Hayır, ben öldürmedim. Eceli geldi vefat etti! Aslında rahmetliyi severdim. Melek gibi bir kadındı. Gerçi onun da kocası tam bir manyaktı! Bizim ailede ise durum tam tersiydi. Keşke zamanında babam kayınvalidemle evlenseydi. Böylece hem mutlu olurlardı, hem de dünyaya karım gibi bir canavar gelmezdi!"

"Haklısınız doğal olarak ben de olmazdım, ama inanın eksikliğimi kimse fark etmezdi! Şimdi efendim karım kılıklı kayınpederim vefat edince kayınvalidem Antalya'da ufak bir yazlık alıp oraya yerleşti. Dün sabah erken saatlerde komşusu aradı ve vefat ettiğini haber verdi. Söylediğine göre sebep kalp kriziymiş. Haberi alır almaz bacanakla aramızda iş bölümü yaptık. O buradaki işleri üstlendi, ben de cenazeyi getirmeyi. İlk uçakla Antalya'ya gittim. Oraya varınca vakit kaybetmeden gerekli işlemleri halledip belediyenin sağladığı araçla buraya doğru yola çıktım."

"Mezar yerini bacanak halletti efendim. Kazasız belasız buraya varınca direkt olarak camiye gittim. Cenazeyi oraya bırakıp eve uğrayıp arabamı aldım."

"Lazım olur diye düşündüm efendim. Ama keşke almaz olaydım!"

"Sebebini anlatacağım efendim. Namazını kıldıktan sonra cemaat otobüslere, arabalara

binip defnedileceği yere doğru yola çıktı. Arabanın başında bir süre bekledim. Hani olur da araç bulamayanı ben taşırım diye."

"Yok, arabama kimse gelmedi. Mecburen tek başıma bindim ve başladım takibe. Işıklarda cenaze arabası geçti ve bana kırmızı yandı. Mecburen durdum. Bu arada uzaklaştı. Haliyle panikledim."

"Yeri konum olarak biliyorum efendim, ama tam olarak nereye defnedileceği hakkında bilgim olmadığından korktum. Neyse efendim yeşil yanar yanmaz bastım gaza ve o yöne doğru ilerledim. Trafik bir sıkışık anlatamam. Dur kalk gidiyorum. Bu arada gözlerimi dört açmış etrafıma bakınıyorum, ne var ki araç yok ortalıkta. Birkaç kilometre sonra nihayet cenaze arabasını yakaladım. Arkalı önlü mezarlığa girdik, önce bir sağ yaptık, sonra sol, ardından yine sağa dönüp yaklaşık bir kilometre ilerledik ve durduk. Arabamdan indiğim gibi cenaze aracına koştum, cemaatle birlikte tabutu indirip altına girdim. Defnedileceği yer yoldan bayağı uzaktaymış. Allah inandırsın mezar yerine vardığımızda omuzum artık tutmuyordu. Ama sonuçta kayınvalide, son görevimi hakkıyla yapmam lazım. Bu yüzden soluklanmadan toprağa indirmelerine yardımcı olup birkaç kürek toprak attım ve kenara çekildim. Mendilimle terimi kurularken etrafıma bakındım. Ortalıkta tanımadığım bir sürü insan vardı. "Merhumenin meğerse tanımadığım ne kadar çok seveni varmış." diye düşünürken karımı aradım, bulamadım. Bacanağa bakındım; o da yok. Allah rızası için bari tanıdık bir sima bulayım dedim. Bulamadım."

"Tam üstüne bastınız efendim. Meğerse başka bir cenaze arabasını takip etmişim. Bunu fark etmemle sırtımdan aşağı terler boşaldı. Panikle yola çıkıp etrafıma bakındım. Uçsuz bucaksız bir mezarlık ve bizimkilerin hangi noktada olduklarına dair en ufak bir bilgim yok. Başladım koşmaya."

"Nerede bir kalabalık görürsem o yöne doğru efendim. O gün beş cenaze arabası gördüm, beş defa durup etrafıma bakındım, bu arada Allah rızası için beş defa dua okudum, ama beşinde de bizimkileri bulamadım."

"Altıncısında buldum efendim. Ama çok geç kalmıştım. Vardığımda hoca duasını bitirmiş, cemaat taziye için sıraya girmişti. Hemen karımın yanına gittim. Beni görünce başını çevirip "Hayırdır? Bu saatten sonra niye geldin?"diye fısıldadı. Durumu izah etmek istedim, ne var ki benimle iletişimi kesti. Taziyeleri kabul etmesini beklerken, inanın korkudan bacaklarım titriyordu."

"Hayır, daha sonra da derdimi anlatamadım. Zaten mezarlıkta işimiz hemen bitti ve mevlit için eve döndük."

"Ayrı ayrı gittiğimizden konuşma fırsatımız olmadı. Eve girerken bir an yan yana düştük, o sırada eğilip kulağıma "Hele şu kalabalık dağılsın biliyorum sana yapacağımı." diye fısıldadı."

"O sözleri duyunca dediğiniz gibi bittim ben! Zira baş başa kaldığımızda bana neler yapacağını hayal bile edemiyordum. Mevlit bitince gelenleri yolcu etme bahanesiyle ayaklandım ve onlarla birlikte çaktırmadan evden çıktım. Sokaklarda ne yapacağımı bilmeden amaçsızca yürürken birden aklıma burası geldi."

"Başka nereye gidebilirdim ki? Sinirinin ne zaman geçeceğini ancak Allah bilir. Bu kadar süre otelde kalmaya para mı yetişir?"

"Arkadaşlarım en fazla bir gece misafir ederler efendim. Bu yüzden tek umudum sizsiniz."

"Ne demek imkânsız? Sonuç olarak "Mor Çatı" aile içi şiddete maruz kalmış insanlara psikolojik ve hukukî destek veren ve barınak sağlayan bir sivil toplum örgütü değil mi? Buraya sığınmam için illaki dayak mı yemem lazım?"

"Demek kadın olmam lazım! Ama bu resmen cinsiyet ayrımcılığı efendim."

"Demek yapabileceğiniz hiçbir şey yok. O zaman sizi daha fazla rahatsız etmeyeyim efendim."

"Nereye mi? Karakola elbette efendim."

"Orada cinsiyet ayrımı yapmıyorlar efendim! Suçluysan kadın erkek olmana bakmadan tutukluyorlar."

"Orasını merak etmeyin. Kendimi içeri attıracak bir suç illaki uydururum."

Hemşerim Memleket Nire

Kendimi bildim bileli yollarda tükettim koskoca bir ömrü
Bir uçtan bir uca gezdim şu fani dünyayı
Okumuşu, cahili, yoksulu, zengini hiç farkı yok hepsi aynı
Sonunda bende anladım hanyayı Konya'yı
Sanki insanlık pazara çıkmış ekmek aslanın ağzında
Bir sıcak çorba içermisin diyen yok
Dört duvarı ören çatısını kapatıp içten kilitlemiş kapıyı
Bir döşekte sana serelim buyur diyen yok
Tek bir soru hemşerim memleket nire?
Bu dünya benim memleket
Hayır anlamadın hemşerim esas memleket nire
Bu dünya benim memleket
Tövbe, tövbe, tövbe
Kardeşlik ve eşitlik üzerine uzun uzun nutuklar çekip
Niye senin derin benden koyu diye soran çok
Kaşının altında gözün var diye silahlanıp ölüme koşarken
Kalan dul ve yetim ne yer ne içer diye soran yok
Barış garibim…

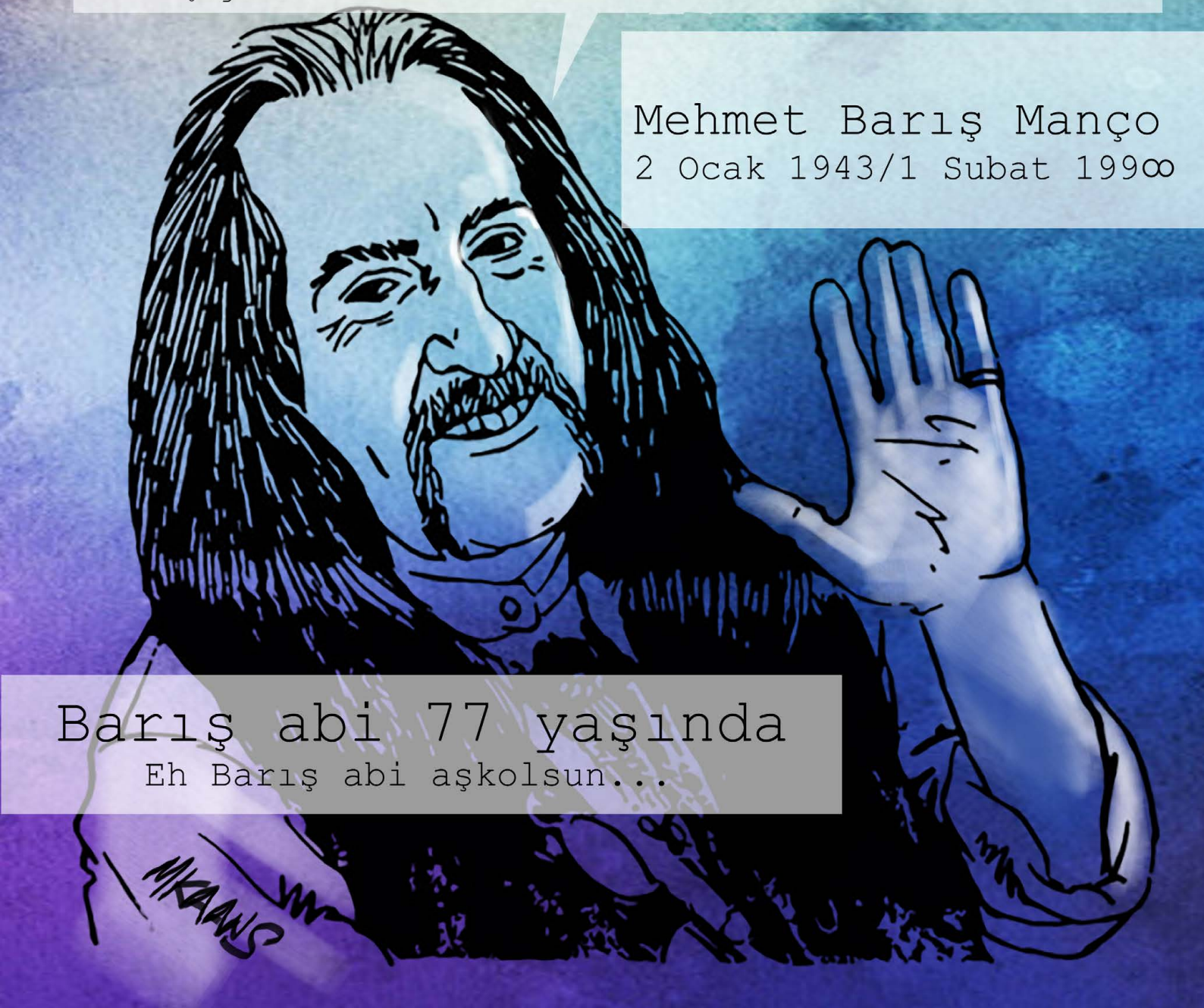

Dosya / Paul Deliège
Murat Yapıcıer
M.YAPICIER

Murat Yapıcıer

PAUL DELIÈGE

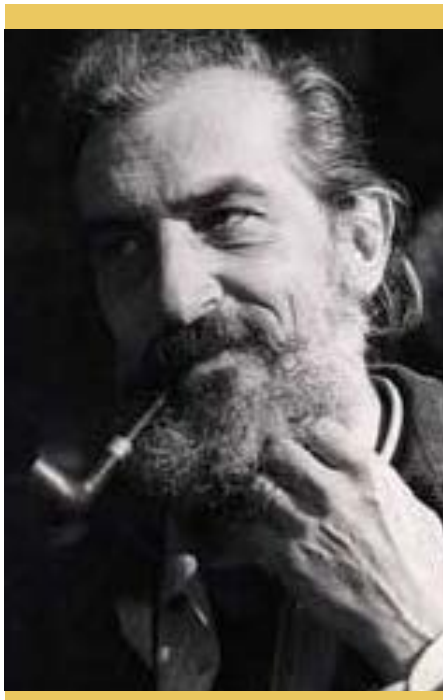

Paul Deliège (d. 21 Ocak 1931 Olne,Belçika – ö. 7 Temmuz 2005 Liège,Belçika)

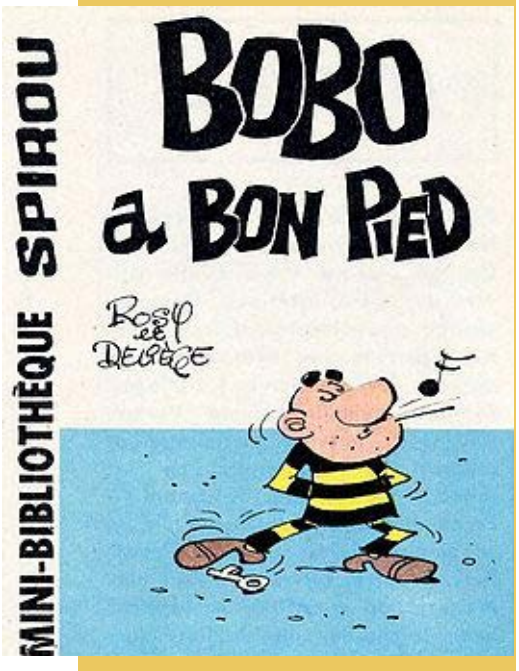

Paul Deliège *(d. 21 Ocak 1931 Olne,Belçika – ö. 7 Temmuz 2005 Liège,Belçika)* Belçikalı çizgi roman yazar ve çizeri. En tanınmış serileri Bobo ve Krostonlardır. 1959 yılında Dupuis yayınevinde ve Spirou dergisinde çalışmaya başladı ve Vicq ile birlikte Théophile serisini başlattı. 1960'ların başında, Spirou dergisinin mini öykülerinin *("mini-récits")* ana yazar-çizerlerinden birisidir. Bobo karakterini Maurice Rosy ile birlikte mini öykülerde başlatmıştır. Sonra tek başına Cabanon ve Superdingue karakterlerini yine mini öykülerle ortaya çıkarmıştır. İlk olarak senaryosunu yazdığı ve Arthur Piroton'un çizdiği Krostonlar serisini başlatmış ve ikinci öyküden itibaren çizimini de üstlenmiştir. Daha sonra Noël Bissot'nun çizdiği Youk ve Yak, Salvérius'un çizdiği Petit-Cactus *(Küçük Kaktüs)* ve Lagas'ın çizdiği Sam et l'Ours *(Sam ve Ayı)* çizgilerinin senaryolarını yazmıştır. Raymond Macherot'nun Sibylline serisinde birçok öyküde senaristlik yapmıştır. 1980'lerde Spirou dergisinde *"Le Trou du souffleur" (Suflör Kabini)* köşesini üstlenmiş ve 1996'da emekli olmuştur.

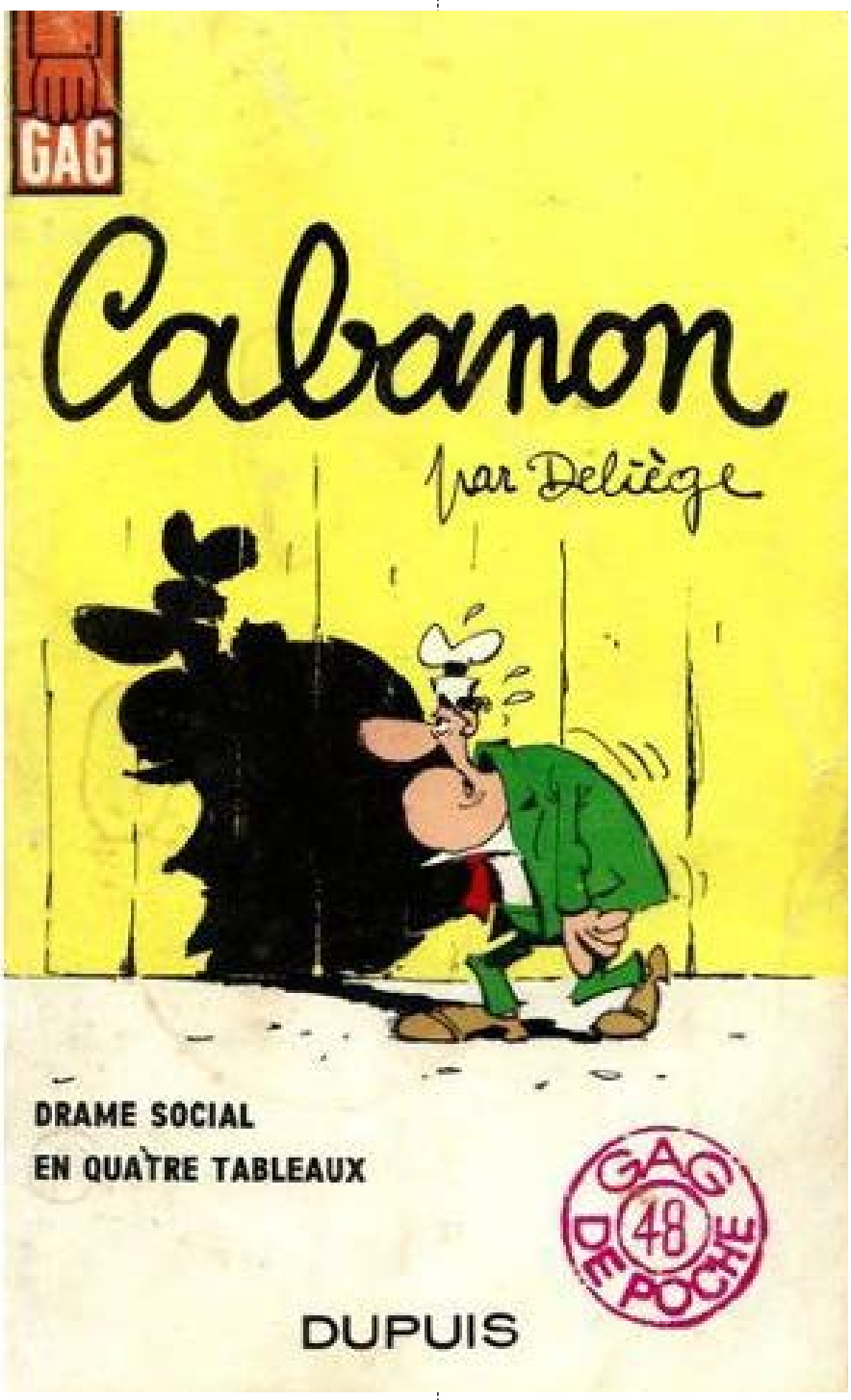

Gençliği ve çizerliğe başlaması

Paul Deliège'in ilk çizimleri özellikle Pamuk Prenses ve Yedi Cüceler olmak üzere Walt Disney'i kopyalamak olmuştur. Gençliğinde Offenstadt Kardeşlerin Cri-cri ve Fillette dergilerini, Paul Winkler'in Le Journal de Mickey dergisini takip etmiş; Jules Verne, Victor Hugo ve Alexandre Dumas'nın romanlarını okumuş; Mickey Mouse animasyonlarını izlemiştir. 1957 yılından önce Verviers'de tekstil üzerine çalışmaya başlamış ve aynı sırada Paris'te Henri Gazan ile Raymond Renefer'in kurduğu Ecole ABC'den mektupla bir yıl boyunca çizim dersleri almıştır.

Çizgi roman dünyası ile ilk bağlantısı 1957 Mart'ında Raymond Macherot'ya yolladığı mektupla olmuştur. Macherot'nun daveti ile tanışırlar. Deliège'in gerçekçi çizimlerini görünce, Macherot ona daha mizahi çizgiler kullanmasını ve Tenten dergisine başvurmasını önerir. Tenten dergisine başvurunca buradan red cevabı alır ve çizgilerini iyileştirince tekrar gelmesini söylerler.

Paul Deliège'in ilk basılı çizgileri *"Félicien et les Romanis"* adıyla 1955 yılında Belçika'nın Le Soir gazetesinde çıkar. Bu çizgilerde ormanda Romanichellerle karşılaşan yakışıklı Félicien'in öyküsü anlatılır. Dupuis yayınevine sunduğu sayfalar kabul edilir ama sanat direktörü Maurice Rosy onu yine Tenten dergisine gönderir. Bu sefer Tenten dergisine kabul edilir. Krizde olan tekstil sektöründeki işinden ayrılır ve daha sonra Dupuis yayınevinde çizgi romanların Flamanca balonlamasını yapmak üzere işe başlar.

Spirou dergisine girişi ve Bobo'nun doğuşu

Paul Deliège'in Spirou dergisine basılan ilk eseri dört sayfalık *"Félicien et les Romanis"* öyküsüdür ve 3 Temmuz 1958 tarihli 1055 nolu sayıda çıkmıştır. Yine de 31 Ocak 1960'a kadar Flamanca balonlama işine devam eder. Bu tarihten sonra ise, Raymond Macherot'nun etkilerinin belli olduğu Théophile adlı serisine başlar.

Spirou dergisi, 2 Temmuz 1959 tarihli 1107 nolu sayısından

itibaren, otuz iki sayfalık mini öyküler *("mini-récits")* yayımlamaya başlar. Derginin ortasındaki sayfaların koparılıp, katlanıp zımbalanmasıyla mini formatlı bir kitapçık olan bu çizgiler için dergi yönetimi hem ünlü çizerlere hem de Deliège gibi yeni başlayanlara sipariş verir. Maurice Rosy, kendi yarattığı Bobo karakteriyle ondan bir mini öykü çizmesini ister. Bobo, sürekli hapisten firar etmeye çalışan bir kürek mahkumudur. Spirou'nun patronu Charles Dupuis, tercih ettiği ideal kahraman karakterinden uzak olmasına rağmen bu karşı-kahraman karakterini kabul eder. Böylece Maurice Rosy senaryoyu yazmayı ve eskizi üstlenir, Paul Deliège'de çizimi ve diyalogları yazmayı.

"Bobo s'evade" (Bobo firar ediyor) adlı ilk Bobo öyküsü SPirou dergisinin 11 Mayıs 1961 tarihli 1204 nolu sayısında yayımlanmıştır. Bundan önce Paul Deliège, 1202 nolu sayıda, uzun sürmeyecek olan *"Sosthène"* serisinin bir mini öyküsünü yayımlar. Deliège bir mini öyküyü on beş günde hazırlar ancak bazen bir günde de tam bir öyküyü çıkarttığı durumlar olur. Bobo serisi kısa zamanda başarılı olur ve derginin mini öyküler üzerine yaptığı okuyucu oylamalarında üst sıraları alır.

Bobo'nun yanısıra Deliège, Le Soir gazetesi için 1963'te *"Le Père Bricole"* serisini hazırlar. Spirou dergisinde de sayısız seriye can verir. 1293 nolu sayıdan itibaren *"Hercule et les autres"*, 1341 nolu sayıdan itibaren *"Bébert"*, 1404 nolu sayıdan itibaren *"Félix"* gibi kalıcı olmayan serilerin yanı sıra 1421 nolu sayıdan itibaren *"Cabanon"* ve 1517 nolu sayıdan itibaren de *"Superdingue"* gibi daha tanınmış serileri çizer. 1966'da iki kısa *"Bigoudi"* öyküsünü Célestin adıyla gerçekleştirir.

1969 yılında, Maurice Rosy ile yaşadığı bir tartışma sonucu Bobo serisini bırakır. Rosy seriye, katkısı olmasa da dostu Maurice Kornblum'un imzasını da atarak devam eder. Bu durumdan hoşnut olmayan Paul Deliège, Bobo'yu bırakarak Krostonlar üzerine çalışır. Maurice Rosy, Bobo serisinin çizimini de üstüne alır ama beş yıl sonra tamamen bırakarak, yayın haklarını Dupuis'ye satar.

Krostonlar dönemi

Bobo'yu bırakan Paul Deliège, 1968 yılında, gerçekçi çizgilerle çalışan dostu Arthur Piroton ile küçük karakterlerden oluşan yeni bir seri yapmaya başlar. Serinin konusu, çizimlerden canlanan ve Wallonca *"kırıntı"* anlamına gelen *"Kroston"* adını verdiği üç küçük karakterdir. Arthur Piroton, daha karikatürel olan üç küçük karakter haricinde seriyi çizer. *"La Menace des Krostons" (Krostonlar Tehdidi)* adlı ilk öykü Spirou'nun 1589 nolu sayısında yayımlanır. Öykü "Max Ariane" imzasıyla çıkar. Bu isim, öyküde Krostonların doğmasına neden olan çizerin de adıdır. Okuyucular tarafından beğenilmesine karşın ikinci öykü iki yıl sonra çıkar. Arthur Piroton, Marucie Tillieux'nün senaryosuyla *"Jess Long"* serisinde çalışmak

için Krostonları bırakır. Deliège serinin yazımını ve çizimini üstlenir. İlk defa olarak çizgilerini gerçekçi çizgilere adapte etmeye çalışır halbuki o zamanda kadar, mizahi ya da yarı gerçekçi çizgilerle çalışmıştır. İkinci öyküyü yapmakta zorlanır.

Bu dönemde, Paul Deliège, birkaç çizerin isteğiyle senaryo yazmaya başlar. Noël Bissot için *"Le Baron"* ile *"Youk et Yak"*, Salvérius için *"Petit-Cactus"* ve Lagas için *"Sam"*. Bunlar mini öykü olarak yayımlanır. Aynı zamanda, hayran olduğu Raymond Macherot içinm *"Sibylline"* serisinde birkaç öykü yazar. Diğer yazarlar için öyküyü tamamen kendisi yazsa da, Macherot kendi serisi için yazılacak öyküler hakkında kabaca da olsa fikirlerini paylaşır.

Paul Deliège tekrar Bobo'ya döner

Beş yıldan sonra, Maurice Rosy artık yapmaktan sıkıldığı Bobo serisini bırakır ve yayın haklarını Dupuis'ye devreder. Spirou'nun yazı işleri müdürü seriye devam etmesi için Paul Deliège'e öneririr. Bu arada seri mini öykülerin arasından çıkmış ve dergi içinde ya bir sayfalık şakalar ya da tam öykü ve kırk dört sayfalık tefrika olarak yayımlanmaya başlamıştır. Yeni şekliyle Bobo, 27 Eylül 1973 tarihinde Spirou dergisinin 1850 nolu sayısında 2 sayfalık bir öykü ile çıkmaya başlar. Aynı yıl Krostonların üçüncü öyküsü de çıkar ama artık gerçekçi çizgilerden vazgeçmiş ve kendini daha rahat hissettiği mizahi çizgilere dönmüştür.

Paul Deliège'in yaptığı ilk Bobo tefrikası 1975 yılında Spirou'nun 1918 ila 1923 nolu sayıları arasında yayımlananan "El Candaro" adlı öyküdür. Bir öyküyü tamamlamak için iki yıl harcar, hatta *"La Prison Dorée"* gibi öyküleri üç yılda tamamlar. Aynı sırada, 1973 ila 1983 yılları arasında, tefrika şeklinde başka Krostonlar öyküleri de hazırlar. Ama, Bobo'dan daha az komik olan üç küçük şeytanın öykülerini yapmaktan daha az zevk aldığı için de bu seriyi bırakır. Daha sonra Krostonlara tekrar başlamak istediğinde ise Dupuis, artık katalogta yer almadığı için vazgeçirir. 1980 yılında, Mittéï için Bonaventure serisinin *"La Grande Renée"* öyküsünün senaryosunu yazar.

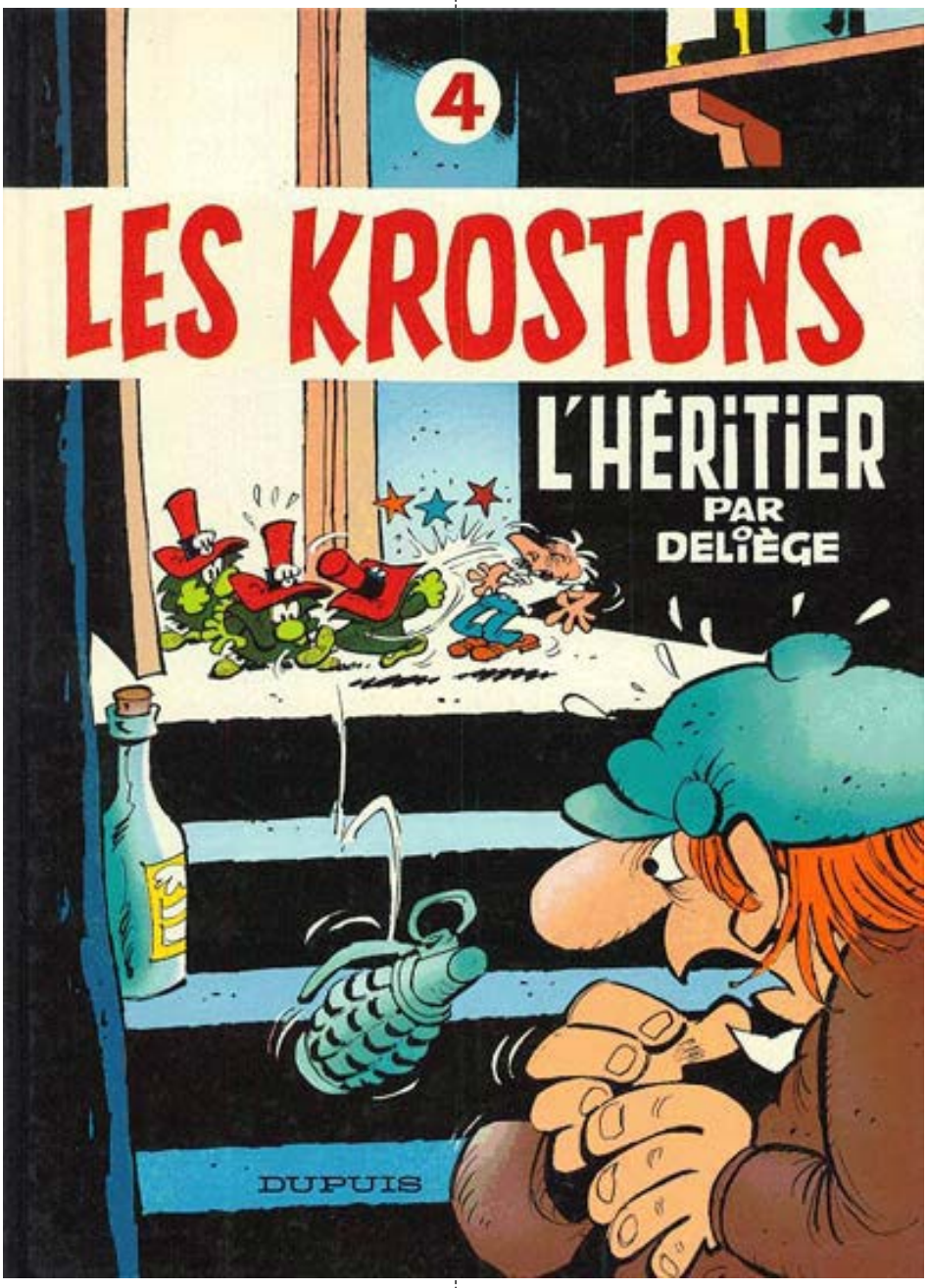

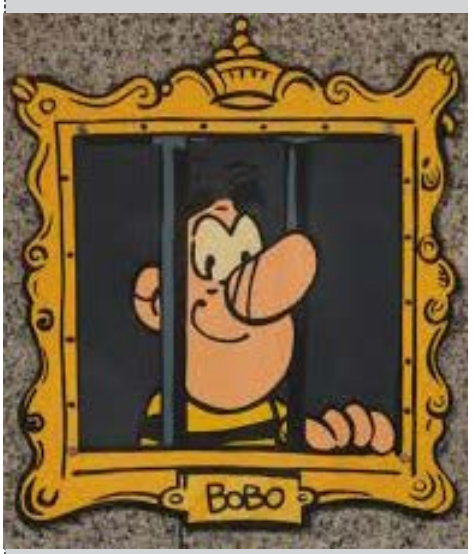

Spirou'da *"Le Trou du souffleur" (Suflör Kabini)*

Spirou'nun 9 Haziran 1987 tarihli 2565 nolu sayısından itibaren *"Le Trou du Souffleur"* isimli yeni bir çizgi seriye başlar. Bu seri, Frank Pé'nin yaptığı *"L'Elan"* serisini bırakmasının ardından onun yerine geçmek için başlatılmıştır. İlk önce yazı işleri müdürü ona *"L'Elan"*ı devam ettirmesini istese de aklına fikir gelmediği gerekçesiyle reddeder. Daha sonra, Wallonca bir tiyatro oyununa gittiğinde, aktörlere unuttukları zaman repliklerini fısıldayan suflör kabinini konu alan bir seri yapma fikri gelir. Bu seri ile uğraşsa da Bobo'yu bırakmaz. Biraz arası açılsa da Spirou'da Bobo öyküleri yayımlanmaya devam eder. Örneğin 1990'da yayımlanan *"L'Oiseau du diable vauvert"* öyküsünü iki yılda bitirir. 1980'lerin sonunda ayrıca "Saucysson Magazine" dergisinde birkaç öykü ile "À suivre"de bir öykü yayımlar.

Kariyerinin sonu

Spirou dergisinin 13 Kasım 1996 tarihli 3057 nolu sayısında, *"Le Quota"* adlı öykü ile emekliliğe ayrılır. 2005 yılında 6 Temmuz'u 7 Temmuz'a bağlayan gece 74 yaşında hayata gözlerini yumar.

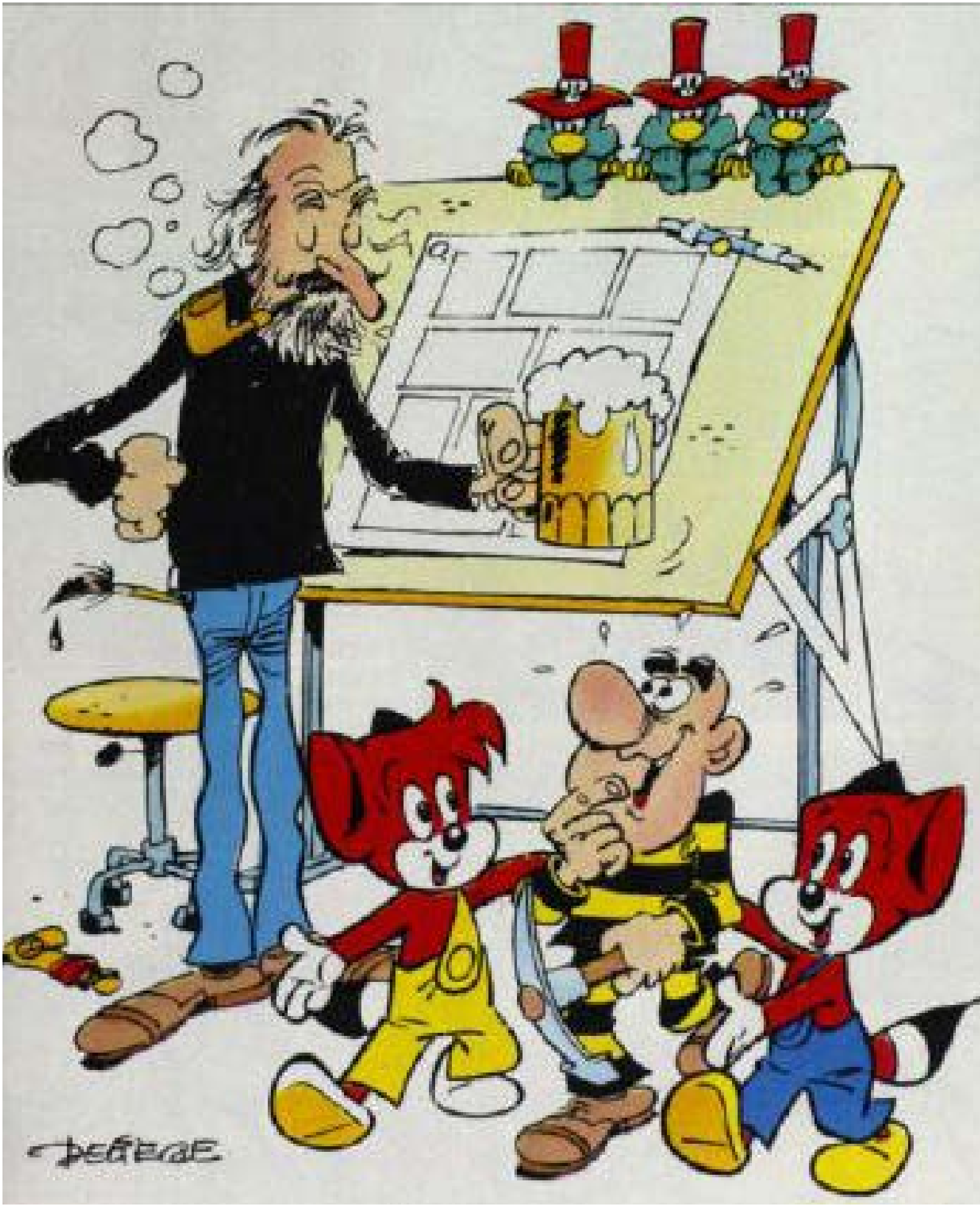

PAUL DELIÈGE ILE RÖPORTAJ

Bobo, gündelik hayattan uzaklaşmanıza mı sağlıyor? Hayır, hiç de değil. Gündelik hayatı ve işi iki ayrı şey olarak düşünürüm.
Hayatı bir hapishane gibi mi düşünüyorsunuz?
Evet, kesinlikle! Yani, tamamen (Gülüş)

Bobo, gündelik hayattan uzaklaşmanıza mı sağlıyor?

Hayır, hiç de değil. Gündelik hayatı ve işi iki ayrı şey olarak düşünürüm.

Hayatı bir hapishane gibi mi düşünüyorsunuz?

Evet, kesinlikle! Yani, tamamen *(Gülüş)*

Yarattığınız karakterin mahkumu olmuş gibi hissetmiyor musunuz?

Hayır, hayır. Herşeyin mahkumu gibi hissediyorum ama özel olarak Bobo'nun değil.

Rosy ile uzun süre çalıştınız. Nasıl tanışmıştınız?

Dupuis'de işe başladığımda tanıştım.

İşbirliğiniz nasıl geçiyordu?

Çok iyi, sağol! *(Gülüş)* O fikirleri buluyordu, ben de de diyalogları. Bana 32 sayfayı eskiz hâlinde veriyordu, ben de çizimini yapıyordum.

Mini-öyküler hakkında güzel bir anımız var… Bir sabah, 10 cıvarı Brüksel'e geldim ve Rosy bana «Paul, bir öykü yazmamız lazım » dedi. Sorun değil diye cevapladım. Ve şöyle devam etti: «Evet, ama bugün için!» Şaşırmış bir şekilde sordum: «*Ne yapacağını biliyor musun?*» «*Yoo, hiçbir fikrim yok, ama konu Paskalya.*» Ve çalışmaya başladık! Akşam saat 10'da,

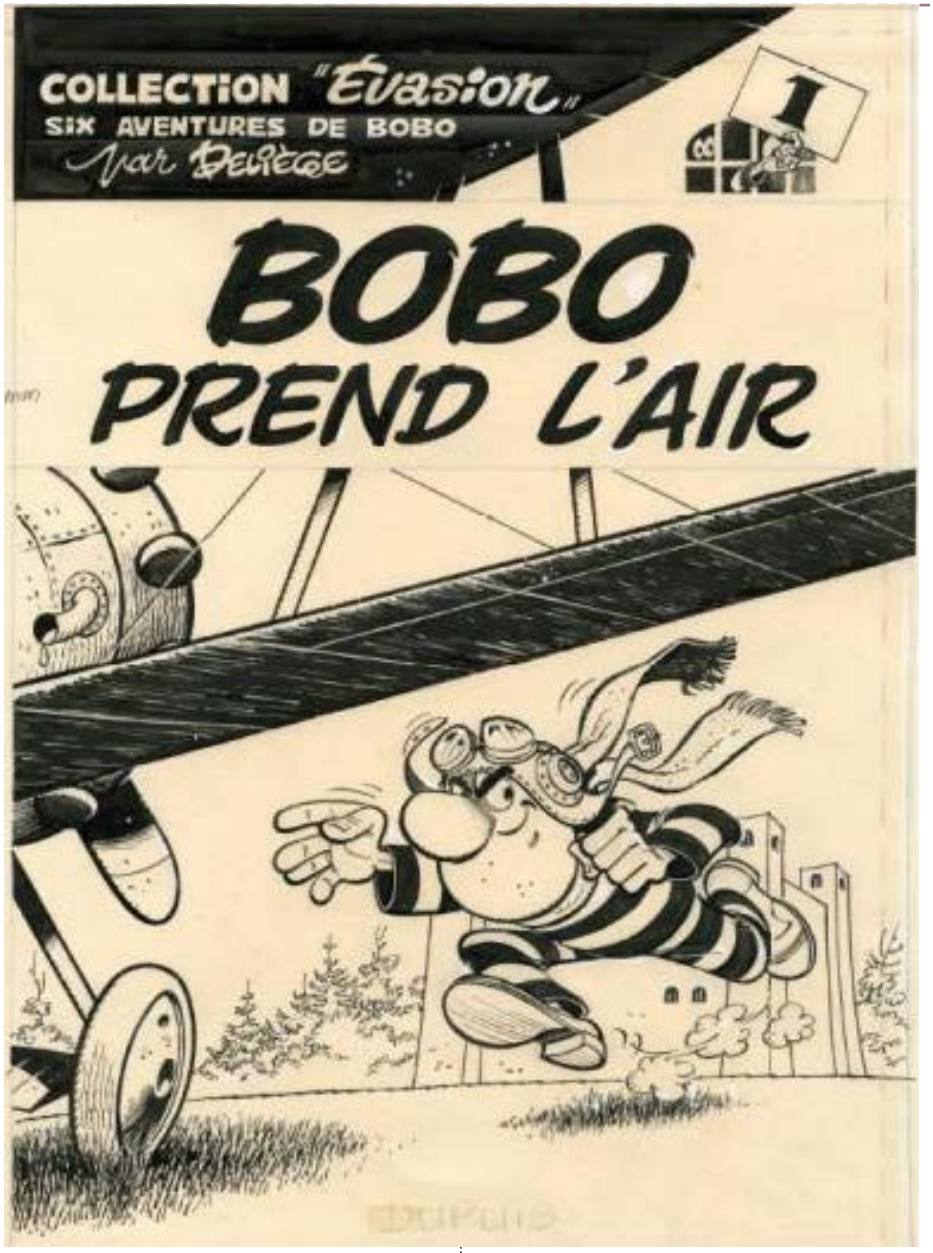

yazı işleri müdürü Yvan Delporte, çalışmamızı bekliyordu ve ben de son renklendirme notlarını belirtiyordum. Herhalde bir mini öyküyü bir günde tamamlayan bir tek ikimiziz!

Bobo fikri nasıl doğdu?

1961 yılıydı. O dönemde Rosy, Dupuis'de sanat direktörüydü. Onunla, Spirou dergisi için mini öykülerle birlikte çalışıyorduk, bana bir gün: «Baksana, firar etmeye çalışan bir mahkum hakkında bir mini öykü yapsak… Adını Bobo koyarız» dedi. Ve işe yaradı bu fikir! Başlangıçta, maksimum üç tane yaparız diye düşünüyorduk ama o zamandan beri bir sürü oluverdi! Spirou dergisi için en çok mini öykü yapan benim.

Seri hakkında okuyuculardan geri dönüş aldınız mı?

Evet, okunduğunu biliyorduk. Mini öyküler için oylama yapıldığında Bobo hep başta geliyordu.

Başlangıçta, Bobo'nun ilk albümleri küçük formatlıydı…

Evet, bunlar 32 sayfalık mini öykülerdi, Spirou dergisinin için koparıp, katlayıp, zımbalamak gerekiyordu.

Sonrasında Bobo cep kitabı şeklinde basıldı. Bu fikri 1965'te Rosy ortaya attı ve *«Gag en poche» (Cep şakaları)* koleksiyonu ortaya çıktı. Sekiz Bobo ve iki Cabanon bu formatta yayımlandı. Bu şimdiki cep kitabı formatındaki çizgi romanlardan çok önceydi; Rosy bu konuda bir öncüydü. Daha sonra, ABD'ye gidip Amerikalı çizerleri toplamaya çalıştı. O dönemde bu format pek işe yaramadı, modanın ortaya çıkmasından çok önceydi.

Sonra, Delporte'un yerine Martens yazı işleri müdürü olunca mini öyküleri bitirdik. Çünkü her yeni yazı işleri müdür kendi yeni fikirlerini getirir.

O zaman, Spirou'nun büyük formatta sayfalarına dönüş yaşadık. Bu çizimlerde daha çok dekor kullanarak öyküyü anlatmanın yoluydu.

Mini öykülerin küçük formatında çalışmanın grafiksel zorlukları nelerdir?

Dekorda çok fazla detaydan kaçınmalı. Okunur olmalı.

Bobo'nun mini öykülerini renklendirerek tekrarlama düşüncesi var mı?

Hayır, Dupuis'de yok. Buna karşın, Almanya'da Erich Pabel Verlag'da tüm Bobo'yu tekrar elden geçirdiler. Yayın hakları açısından bana iyi geldi tabi ki, genellikle kötü çizilmiş olsalar bile.

Neden Rosy'nin tek başına çizdiği Bobo'lar oldu?

Çünkü o dönemde, karakterle ayrılmıştı. Spirou'da «Le Journal de Bobo»'yu yapıyordu ki içinde oyunlar falan da vardı. Okuyucular bunu, öykü anlatımı olarak yeteri kadar çizgiromanımsı bulmadılar. O zaman Rosy Bobo'yu bıraktı ve Dupuis 1973'de benim devralmamı istedi.

Yaptıklarım Rosy'den daha iyi olmasa da okuyucular bunu tercih ettiler. Zevkler ve renkler yani…

Rosy'nin özellikle sevdiğim bir öyküsü vardır. Hapisane müdürünün kumarda hapishaneyi kaybetmesi. (Gülüşler). Rosy harikaydı! Paris'te oturuyor. Büyük bir çizer ve reklamcıdır.

1962-63 yıllarında Rosy ile birlikte «le Casque aux gants de planche»'ı yaptınız. Neydi bu?

Bu, Spirou'da yayımlanmış 44 sayfalık bir öyküydü ki sonradan hep reddedildi. Bu aslında «Gag en Poche» serisinde çıkacaktı. Ben kapak sayfasını yaptıktan sonra o zamanki editör Charles Dupuis bunu veto etmişti. Nedendir bilmem…

Yıllar sonra, bu öyküyü seven, yazı işleri müdürü Thierry Martens, «Péchés de Jeunesse» serisinde yayımlamayı önerdi. Ama bu sefer de müdür Philippe Vandooren reddetti. Zavallı «Casque aux gants de planche»!

Bu öykünün konusu neydi?

Antik bir trajedi idi ve karakterleri komik kâfiyelerle konuşturuyorduk. Bir bankanın kasasının yanında bir tiyatroda geçiyordu. Aktörler sahnede bu antik trajediyi oynarken, bir suç ortakları ise kasaya doğru bir tünel kazıyordu…

Bir Bobo öyküsü için "remake" yapılabilir mi?

Evet, elbette! Hep aynı konular üzerinde çalıştığım için neden olmasın? Aslında «La rançon de la gloire» öyküsü de öyle olmuştu. 28 yıldır aklımda olan bir Cabanon öyküsüydü başlangıçta.

«Krostonlar»ı nasıl ortaya çıktı?

Öncelikle kendi kendime «Hadi, Krostonları yapayım !» demedim. Yavaş yavaş ortaya çıktılar. Önce çizim masası üzerinde dolaşan

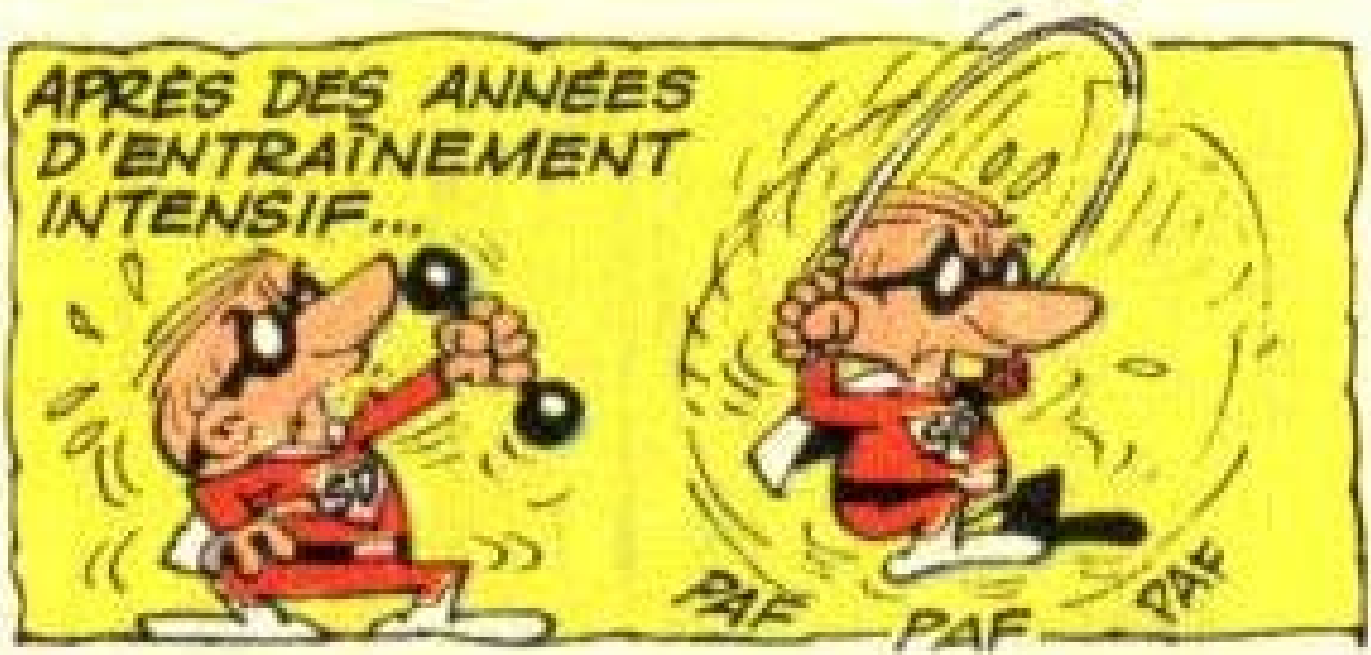
APRÈS DES ANNÉES D'ENTRAÎNEMENT INTENSIF...
PAF
PAF
PAF

...IL ÉTAIT ENFIN PRÊT A' ACCOMPLIR LA GRANDE MISSION DONT LE DESTIN...

...AINSI QUE LES JOURNAUX D'AVENTURES L'AVAIENT CHARGÉ !...

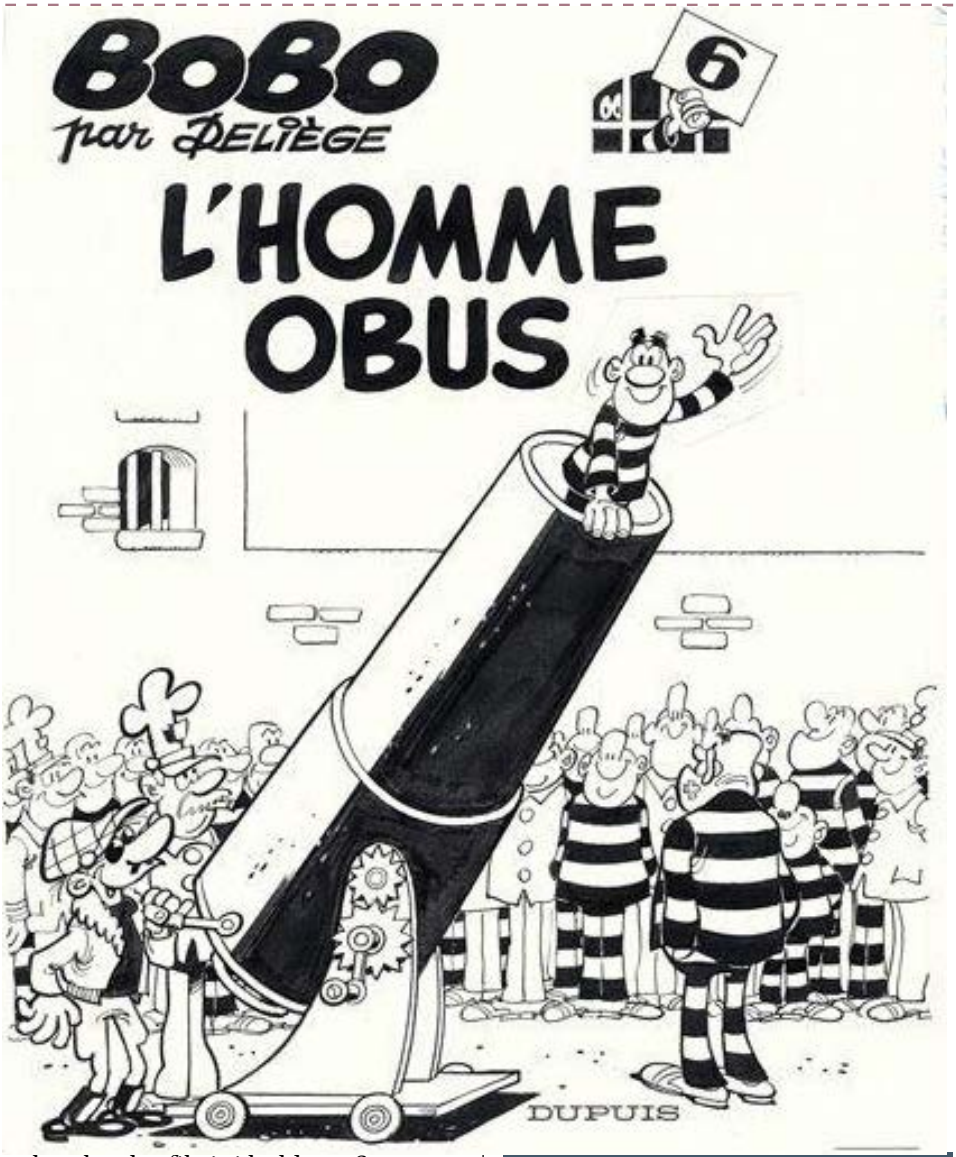

karakterler fikrini buldum. Sonra Wallonca kelimeler arasında isimlerini buldum: «Kroston». Anlamı ekmek kırıntısı. Aynı zamanda deyim olarak ağız dalaşı anlamına da geliyor.

Ama benim için önemli olan anlamı değil çıkan ses değeri. Aynı Raymond Macherot'nu bulduğu Khompire *(patates)* gibi. Ses değeri olarak bakıldığında akla Karpatlar geliyor, Romanya'da Drakula'nın yaşadığı dağlar.

Krostonların ilk öyküsü Piroton tarafından gerçekçi çizgilerle 1967'de çizildi. Spirou'da yayımlandı ve daha sonra Dupuis'de albüm olarak çıktı.

Krostonlar, pilot çizgi filmi de olmuştu…

Evet ama iyi ki proje iptal edildi. Amerikalılara sunmak için Dupuis ısrar etmişti. Şu anda RTBF'te genç bir yönetmen uzun metrajlı bir Kroston filmi yapmak istiyor. Ben pek inanmıyorum ama o inanıyor. Ben de yapmasına izin verdim…

Çizgi romanların çizgi filme dönüştürülmesini pek sevmiyorum. Çoğunlukla başarısız olunuyor! Asteriks ve Warren Beaty ile Dick Tracy filmi dışında. Onlarda, giysiler ve dekorlarda bile çizgi romanın renklerine sadık kalmışlardı. Harika bir şey bu!

Krostonlar serisi neden durdu?

Çünkü öyle karar verdim. Bobo ile Krostonlar arasında seçim yapmak zorundaydım. Bobo'yu tercih ettim, çünkü küçük şakalar var içinde. Daha mizahi. Aynı anda tek başıma iki ayrı seri yapamazdım. Bu nedenle Krostonları kenara koydum. Birkaç sene sonra tekrar başlamak istedim. Ama Dupuis, Krostonların albümlerinin artık katalogda olmadığını söyleyerek beni vazgeçirdi. Ben de Bobo'ya devam ediyorum. Böyle gayet iyi.

Bobo gibi Acapulco'ya gitmeyi hayâl ediyor musunuz?

Ah, kesinlikle hayır! Meksika'dan, güneşten, plajdan falan nefret ederim! Bunu öyküde tutuyorum çünkü öyle aptalca ki… *(Gülüşler)*

Korkuluklu bir yatakta mı uyuyorsunuz?

Ha! Küçükken ama çoktan firar ettim artık.

Küçükken sizi bir dolaba mı kapatıyorlardı?

Bana asla öyle bir şey yapılmadı. Zaten Bobo'yu yaratan ben değilim, Rosy. Hiçbir suçum yok benim bunda!

Belki de bunları o yaşamıştı?

Bana hiç öyle bir şey söylemedi…

Çizgili bir pijamanız var mı?

Hayır! Yok! *(Gülüşler)*.

Bobo'nun bir bilgisayar oyunu

vardı, ne düşünüyorsunuz?

Hiç görmedim ve böyle şeylerle de hiç ilgilenmiyorum!

Bir Bobo öyküsü nasıl doğuyor?

Her yerden doğabilir. Şakadan başlıyor. Önce şakaları buluyorum sonra aralarındaki bağları kuruyorum. Öyküyü böyle oluşturuyorum. Yap-boz bulmaca gibi. Öyküyü tamamlamak için aradaki parçaları bulmak gerek. Önce öyküyü bulup sonra araya şakaları serpiştirmeye çalışan çoğu kişinin tersine çalışıyorum.

«*La Prison Dorée*» *(Altın Hapis)* için bir gazetede magazin haberi okumuştum ve öykünün esin kaynağı bu oldu. Haber bir Türk hapisanesinin eski bir mahkumu hakkındaydı. Hapishanenin kapatılıp binasının satılacağını öğrenmiş ve içinde hapis yattığı hapishaneyi satın almış, içinde artık ne yapacaksa…*(Gülüşler)*

«Le trou du souffleur»'e (Suflör kabini) nasıl başladınız?

Frank Pé «l'Elan»'ı durdurmaya karar vermişti. Müdür Philippe Vandooren, onun yerine benim başlamamı istemişti. Önce reddettim çünkü hiçbir fikrim yoktu. Ama ısrar etti ve bana düşünmek için zaman tanıdı. Hemen sonra Wallonca orta çaplı bir tiyatro gösterisine gitmiştim. Orada kabininin içinde, repliklerini unutan «komedyenlere» fısıldayan suflör vardı.

O zaman eşime dedim ki:

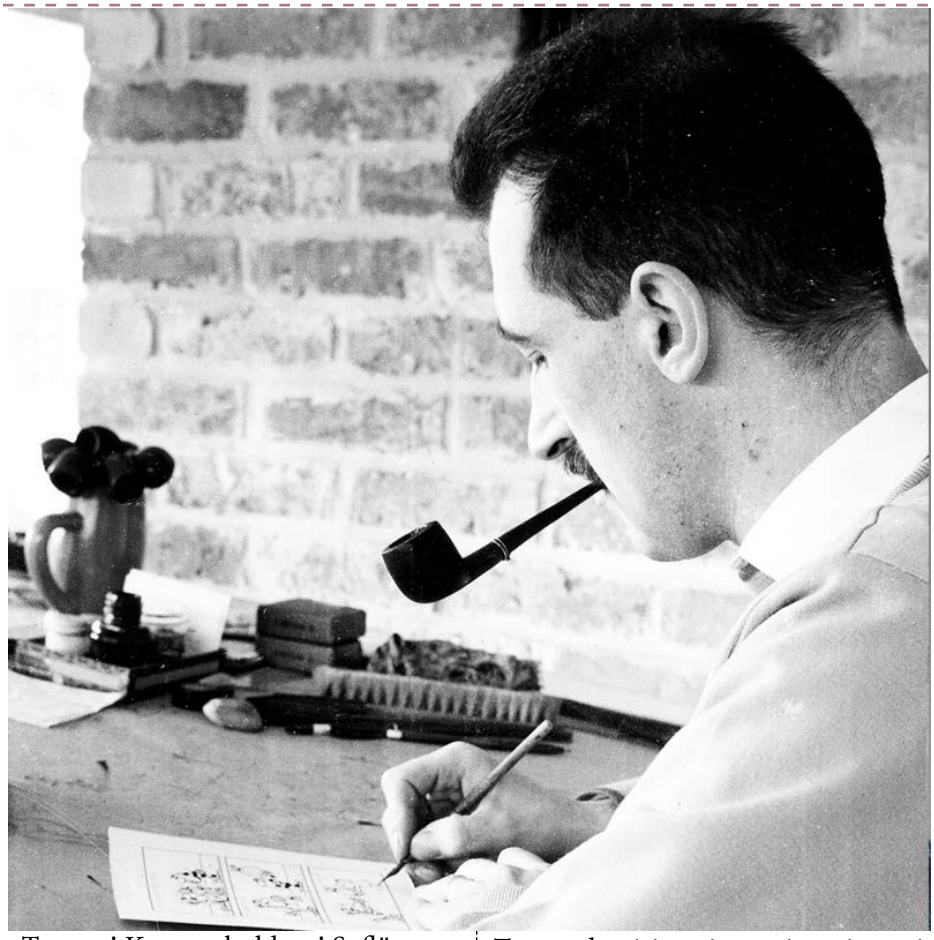

«Tamam! Konuyu buldum! Suflör kabini olacak!»

Vandooren'e telefon ettiğimde «*Ah! Gördün mü!*» dedi. Kararlılığına hayran kaldım!

Ve «*Le trou du souffleur*»'ü bulmamı sağlayan o vasat komedyenlere bir gönül borcum var.

Çizgi roman çizmeye nasıl başladınız?

Önceden Verviers'de tekstil üzerine çalışıyordum. 1957 Mart ayında Raymonda Macherot'ya yazdım ve o da beni evine davet etti. Ona gerçekçi çizgilerle yaptığım çizimlerimi gösterdim. O kadar kötüydüler ki bana mizahi çizgilerle çizmemi tavsiye etti. Raymond Macherot tanıştığım ilk çizerdi. 26 yaşımdaydım ve büyülenmiştim. Bana Tenten dergisine gitmemi tavsiye etti, orada bana çizgilerimde ilerledikten sonra gelmemi söylediler.

«*Félicien et les Romanis*» *(Felicien ve Romaniler)* öyküsünün bir sayfasını çizdim ve Dupuis'ye götürdüm. Orada kabul ettiler. Sonra aynı karakterler «*Le Soir*» gazetesine kabul edildi ve sonra da Willy Maltaite'in *(Will)* sanat direktörü olduğu Tenten dergisine çıktı. Çılgınca bir şeydi, aynı karakterler üç farklı yerden kabul görmüştü!

Çizmeyi nasıl öğrendiniz?

Bir yıl boyunca Paris ABC'nin kursunu mektupla tamamladım. Hepsi bu…

Sonra, Verviers'de tekstil işini bırakmakta hiç zorluk çekmedim, zaten o iş de yok olmak üzereydi.

Macherot ile Sibylline'de birlikte de çalıştınız…

Evet, benden senarist olmamı istedi ve büyük Macherot ile çalışmak benim için çok stresliydi.

Kendi senaryolarınızı çiziyorsunuz, çizer için rahatsız edici değil mi bu?

Eğer etkilenirse ve benim kaba krokilerimden sahnelerini oluşturmak için yararlanırsa öyle olabilir. Ama genel olarak konuyu anlayıp tüm çizimi sıfırdan yapıyorlar. Daha tercih edilir bu.

Bu arada, Tillieux'nün yaptığı senaryolar, örneğin Jess Long, o kadar güzel olurdu ki çizer için harika bir şeydi bu. Yaşasın Tillieux!

Sayfalarınız için hangi tekniği kullanıyorsunuz?

Krostonlar için divit, Bobo için keçeli kalem. Çini mürekkebi artık benim gibi yaşlandığı için 25 yıldır kullandığı sarı kağıt üzerinde dağılmaya başladı. Dupuis'de ara sıra «Gene mi şu eski sarı kağıt!» dedikleri oluyor *(Gülüşler)*.

Dupuis'de renklendirmeyi Léonardo stüdyoları mı yapıyor?

Evet, alışılagelmiş yer orası. Vittorio Léonardo est muhteşem bir müstensih! Öyle ki bir gün, yaptığım bir Kroston için guaşla benim aynı fırça darbelerini yapmış. İlk bana gösterdiklerinde ben renklendirdim sandım! Jijé'nin bir Baden Powell kapağını yapmıştı… Jijé yani, düşünün!

«L'oiseau du Diable Vauvert»'i bitirmek neden iki yıl sürdü ?

Çünkü ağır çalışıyorum. Ama yanı zamanda, "Le Trou de souffler" ile başka küçük öyküler de çiziyordum…

44 sayfalık bir albümü bir kerede çıkarmıyorum. Örneğin «La Prison Dorée», üç yılımı aldı en azından, tatlı gibi yani ağır ağır. Bobo'nun uzun bir öyküsünü yapmaya zamanım olunca eğlendiriyor bu beni!

Hapishaneler üzerine araştırma yaptınız mı?

Asla! Herkes bir hapishanenin ne olduğunu bilir! Zaten Bobo'da hapishane bir mazeret. Daha çok karnaval hapishanesi gibi bir şey.

Saint-Gilles hapishanesini bazen ziyaret eden Michel Tacq bir gün beni de onunla gitmem için davet etmişti. İlgilenmediğimi söyledim. Zaten, her yerde hapishaneleri görüyoruz, televizyonda mesela…

Şimdiki projeleriniz nelerdir?

Bobo'nun onüçüncü albümünü bitirmek. Kısa öykülerden oluşacak.

Kaynak: Auracan n°12 – Kasım-Aralık 1995

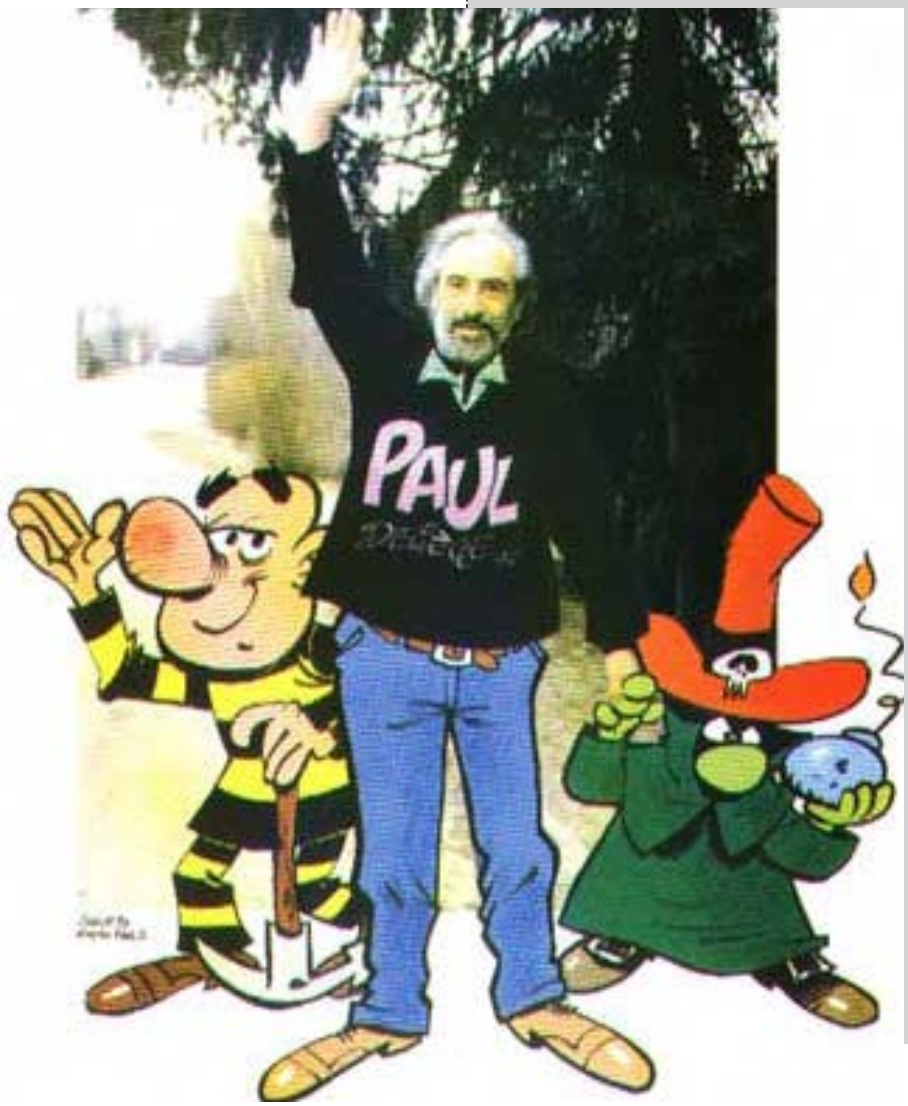

16 PAGES PIRATES !

HÉCATOMBE DES ANIMAUX: PETITIONS DANS CE NUMÉRO

HEBDOMADAIRE
44 ANNEE
68 PAGES
25-6-81
BELGIQUE 25 F
LUX. FL 32 / $ CAN. 1.25
FRANCE F 5
SUISSE 2.40 FS

2254

Spirou BOBO

M-3251-2254-5F

FİRAR PRENSİ BOBO

Bobo 1961 yılında Maurice Rosy ve Paul Deliège tarafından yaratılmış ve ilk olarak Spirou dergisinin 1204 nolu sayısında yayımlanmış bir frankofon çizgiroman serisidir.

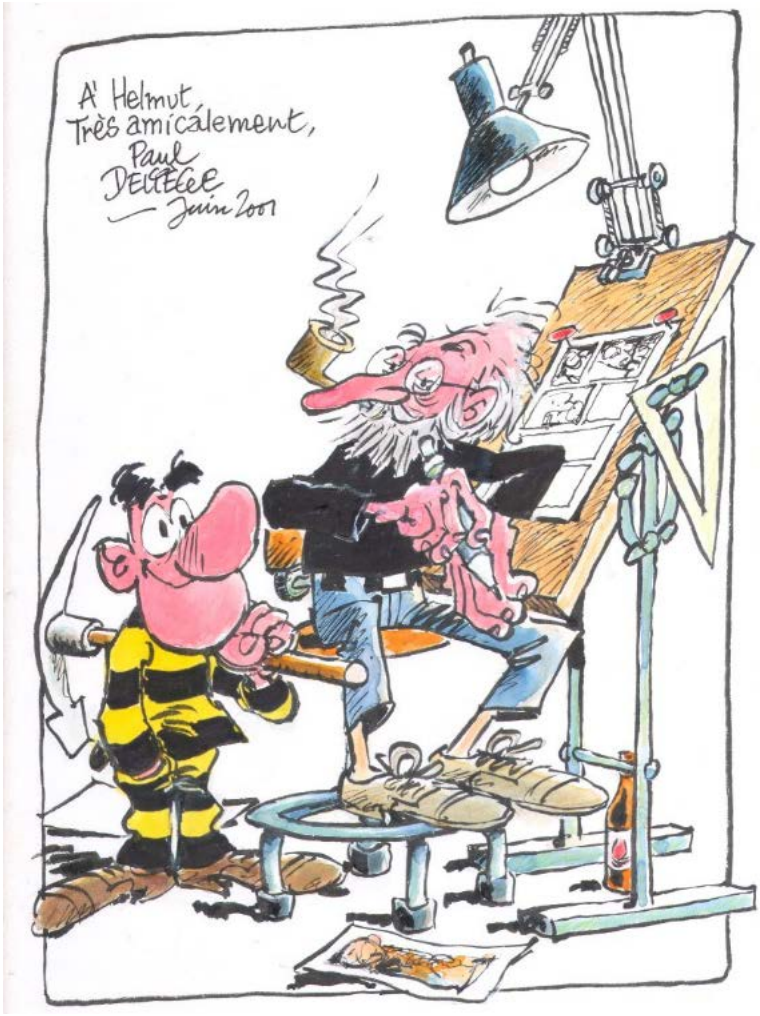

Bobo 1961 yılında Maurice Rosy ve Paul Deliège tarafından yaratılmış ve ilk olarak Spirou dergisinin 1204 nolu sayısında yayımlanmış bir frankofon çizgiroman serisidir. 1973 yılında kadar seri farklı yazar-çizerlerle oluşturulur. 1961 ila 1969 yılları arasında Maurice Rosy önce Paul Deliège ile çalışır. 1969-1970 yılları arasında Rosy bu sefer Maurice Kornblum ile çalışır. Sonrasında 1973'e kadar Rosy tek başına seriyi çıkarır ve 1973'ten sonra da Paul Deliège tek başına seriyi çıkarmaya devam eder.

Serinin adını aldığı ana karakteri, Inzepoket hapishanesinde ağır hapse mahkum olan ve mümkün olan her yoldan firar etmeye çalışan Bobo adlı mahkumdur. Dışarıdan sadık yardımcısı *"Julot-les-Pinceaux"* ona yardımcı olmaya çalışır. Yanlarında bir dizi renkli karakter de bulunur: Bobo'ya sürekli ıstırap çektiren mahkum *"Jo-la-Candeur"*, mahkumların mutluluğunu isteyen hapishane müdürü ve bir türlü kurtulamadığı duvar taşını elinde taşımak zorunda kalan gardiyan *"Dupavé"* gibi.

STAR JAİL
ÖZGÜN ADI "YILDIZLAR HAPİSHANESİ"
CRAC
HAY @%G*!*
HER İKİ PARMAKLIĞI DA EĞELEDİĞİMİ UNUTTUM!!
BONG
1A
ALARM! BİR MAHKUM HAPİSHANEDEN DÜŞTÜ!!
BOBO BU!
DIŞARIYA DÜŞTÜ.
BUNLARA KAÇ KERE PENCEREDEN SARKMAYIN DEMELİ?
TEKRAR KAÇAMAYACAĞINA ŻO$ VERİRİM!
NA Nİ NA Nİ NA Nİİ...
VAY VAY VAY... BAŞIM... BANA... BANA NE OLDU BÖYLE?
HAH! TAMAM!... HATIRLADIM... PENCEREDEN FİRAR EDİYORDUM...
AMA... PENCERELER KAYBOLMUŞ... VE DUVARLAR... DUVARLAR DA METALDEN!!
BU DA NE DEMEK ŞİMDİ?
1B

Bobo, 1961 ila 1996 yılları arasında farklı formatlarda Spirou dergisinde düzenli olarak yayımlanmıştır. Önceleri mini öykü olarak *("mini-récits")* ki en çok yayımlanan mini öykü serisi Bobo'dur. Sonra tam öyküler, tek sayfalık şakalar ve tefrika öyküler hâlinde yayımlanmaya devam etmiştir. Seri ayrıca Dupuis yayımevi tarafından 1964 ila 1967 yılları arasında *"Gag de Poche"* serisinde sonra da Évasion tarafından 1977 ila 1997 yılları arasında albüm olarak yayımlanmıştır. İlk mini öykülerin toplubasımı da 2010 yılında yapılmıştır.

Bobo serisinin evreni

Serinin konusu Inzepoket hapishanesinden *(Inzepoket, İngilizce "In the Pocket", "Cepte"* sözünün Fransızca okunuşundan gelir) firar etmeye çalışan mahkum Bobo'nun hayâl kırıklıkları üzerinedir. Sadık yardımcısı Julot-les-pinceaux sürekli olarak firar planları hazırlar ama garip gardiyanları ve mahkumları büyük bir ailnenin parçasıymış gibi gören babacan hapishane müdürünün beceriksiz yönetimine rağmen bu kaçış planları sürekli olarak hüsranla biter.

"Bobo" serinin ana kahramanıdır. Önceleri *"Firarın Mozartı"* olarak anılsa da sonradan *"Firar Prensi"* olarak anılmaya başlanmıştır. Inzepoket hapishanesinin 14bis nolu hücresinde yatmaktadır. Bir gün hangi yoldan olursa olsun firar etmekten başka bir şey düşünmemektedir. Bir yargıcın bisikletini çalmak suçundan otuz yıl ağır hapse mahkum edilmiştir. Mahkum üniforması siyah-sarı enine çizgilidir.

"Julot-les-pinceaux", Bobo'nun sadık yardımcısıdır. Patronunun firar edebilmesi için sürekli olarak çok yaratıcı planlar yapar ama hepsi başarısız olur.

"Joe-la-Candeur" iri cüsseli bir mahkumdur. Bobo'nun firar planları başarılı olur diye onun yerine kaçmayı düşünmektedir. Başarılı bir plan beklerken Bobo'yu hep rahatsız eder.

"Hapishane müdürü" Alfred, mahkumların hapishanesinde mutlu olmasını ister. "Saint-Honoré" tatlısını sever. Mahkumların çukur kazmayı sevdiklerini gördüğünden beri onlara kazma-kürek verilmesini sağlamıştır.

Inzepoket'in *"pastacı"*sının tek bir özel tatlısı vardır: *"Saint-Honoré"*. Bu tatlıyı çok seven müdüre, sürekli olarak tatlıyı başına bir şey gelmeden götürmeye çalışır.

"Le greffé" (organ nakli olmuş), insan neslini geliştirmek isteyen profesör Julius von Kattgut tarafından elleri ve ayakları yer değiştirilmiş bir gardiyandır.

"Dupavé" (Adı kaldırım taşı anlamına gelir) bir gardiyandır. Bobo'nun bir firar girişimi sırasında hapishane duvarından çıkan bir taşı eline almıştır ve o günden beri de bir türlü o taştan kurtulamamıştır.

"Profesyonel" bir mahkumdur. Hapishanenin rahat ortamını sevmez. Gerçek mahkumlar gibi kazma kürek sallayarak ceza çekmek ve sadece su ile kuru ekmeğe talim etmek ister.

"Arthur Kokluch" geçici olarak hapishane müdürü olur ve Inzepoket'i gerçek bir zindana dönüştürür.

Serinin ortaya çıkışı

1959 yılında, Spirou dergisinin yazı işleri müdürü Yvan Delporte'un aklına, derginin ortasında dört sayfada, okuyucuların kendilerinin katlayıp, kesip zımbalayacark oluşturacağı küçük albümler yapmak fikri gelir. İlk mini öyküler *("mini-récits")* Spirou dergisinin tanınmış çizerleri Peyo, André Franquin, Jean Roba ve Eddy Paape tarafından hazırlanır. Görülen ilgi ve başarı üzerine, bu mini öyküler profesyonel yaşama geçiş yapmak isteyen genç çizerler için kısa sürede bir sıçrama tahtası hâline gelir. Spirou dergisinin 1135 nolu sayısından itibaren mini öykü serisi yeni baştan

GİRİ-
ŞİM
HEY! PATRON!
BENİM, TABANVAY JULOT!...
DUVARDA SİZİN İÇİN
BİR DELİK AÇTIM!...
ORDA
MISINIZ PATRON?
HU HUU!
PATRON!...
BENİM JULOT!...
AH!
ÇABUK GELİN
PATRON.
SİZ...
A
!?!?
VAY CANINA!
İDDİASINA GİRERİM Kİ
ÇİZGİ ROMANLARI
KARIŞTIRMIŞIM!...
DELPECHE 85
B
SON

numaralandırılır ve 48 sayfadan 32 sayfaya düşer.

1950'lerin sonunda, balonlamacı olarak Dupuis'de çalışmaya başlayan Paul Deliège *"Théophile et Philibert"* serisini de çizmeye başlar ama bu seri pek de hoşuna gitmez. Spirou'da *"fikir babası"* olarak çalışan Maurice Rosy, ondan mini öykü yapmasını ister. Birlikte ilk çalışmaları *"Sosthène en ballon"* adlı öykü olur. Kısa sürede Maurice Rosy, daha önce Serge Gennaux'nun çizmeyi reddettiği küçük mahkum karakterini önerir.

Maurice Rosy'nin aklına bu karakteri yaratma fikri, Charles Dupuis ile iyi bir çizgi roman karakteri nasıl olur üzerine yaptıkları konuşmadan sonra gelir. Konuştuklarının tam tersini hayâl eder: Karşı-kahramanı çirkin, ahlâksızdır ve sürekli kendini tekrarlayan hapishane manzarası içinde öyküsü gelişir. Düşündüklerinin tam da aksine bu fikir Charles Dupuis'nin çok hoşuna gider ve Spirou dergisinde yayımlamaya karar verir. Maurice Rosy senaryoyu yazar ve eskizleri çizer, Paul Deliège'de çizimi ve balonlamayı yapar. Maurice Rosy daha çok sürpriz etkisini kullanır ve bir sonraki sayfanın ne olacağını Paul Deliège'e söylemez bile. Çizim basittir ve mini öykü formatına uygundur. Bu formatta, Spirou dergisinin bir sayfasına 9 mini öyküsü sığmak zorundadır. *"Bobo s'évade" (Bobo firar ediyor)* adlı ilk öykü Spirou dergisinin 11 Mayıs 1961 tarihli 1204 nolu sayısında, mini öykü koleksiyonunun 61. Sayısı olarak yayımlanır.

Çizerler değişiyor

Bobo düzenli olarak Spirou dergisinde yayımlanmaya başlar. Diğer serilerinin yanı sıra ikilinin bir Bobo küçük öyküsü için on beş gün birlikte çalışmaları gerekir. Paul Deliège, Bobo'nun yanı sıra Cabanon ve Superdingue'i çizerken Maurice Rosy'de Will için *"Tif et Tondu"* serisinin senaryosunu yazar. Okuyucu oylamalarında, Bobo mini öyküler içinde en başta gelir. Bobo serisi Dupuis tarafından, *"Gag de Poche"* koleksiyonunda 1964 ila 1967 yılları arasında albüm olarak da yayımlanır. 1960'ların sonunda artık Spirou dergisinde devir değişir. Maurice Rosy, derginin sayfalarında etkilerini hissettirmeye başlayan yeni çizerlerin arasında kendini rahat hissetmemektedir. Rosy bu sırada, çizer olmak isteyen tüccar Maurice Kornblum ile tanışır. Kısa sürede birbirlerine ısınan bu ikili birlikte çalışmak isterler. Maurice Kornblum'un ticaret zekası sayesinde, ikilinin gözünü hırs bürür. İşleri büyütmek için ilk olarak Spirou dergisinin yanında bir ofis kiralarlar. Maurice Kornblum hayalinde yarattığı öyküleri anlatır ve Maurice Rosy'de senaryo için bunları kullanır. Maurice, Paul Deliège'e Bobo senaryoları bu şekilde verir.

Kendi açısından Paul Deliège bu üçlü çalışma şeklinden memnun değildir. Ona göre Maurice Kornblum hiçbir değer katmadan sayfalara imzasını atmaktadır. 1969 yılında seriyi bırakır ve çizime Maurice Rosy tek başına devam eder. Rosy 1971'e kadar Kornblum ile devam ettiği seriyi sonrasında tek başına sürdürür. 1970 yılının 1682 nou sayısından itibaren, Rosy ile Kornblum, Spirou dergisinden bağımsız, ek olarak verilen "Bobo Magazine"i yaparlar. Projenin hoşuna gitmesi üzerine Charles Dupuis, dönemin yazı işleri müdürüne bunu mecbur kılar. Derginin çok genç okuyucuları için, metinsiz ve çok basit çizgilerden oluşan sekiz sayfalık bir ektir. Ama ikili yayımlanma hızına yetişemez ve bir yıl sonra ikilinin ayrılmasıyla ortadan kaybolur.

Paul Deliège Bobo'ya tekrar geri döner

Artık çizgi roman yapmaktan sıkılan Maurice Rosy, reklamcılık yapmak üzere 1973 yılında seriyi bırakır ve yayım haklarını Dupuis'ye satar. Yayımcı seriyi devam ettirmek üzere bir çizer arar ve doğal olarak Paul Deliège'den tek başına seriyi almasını ister ve o da kabul eder. Aynı dönemde yeni yazı işleri

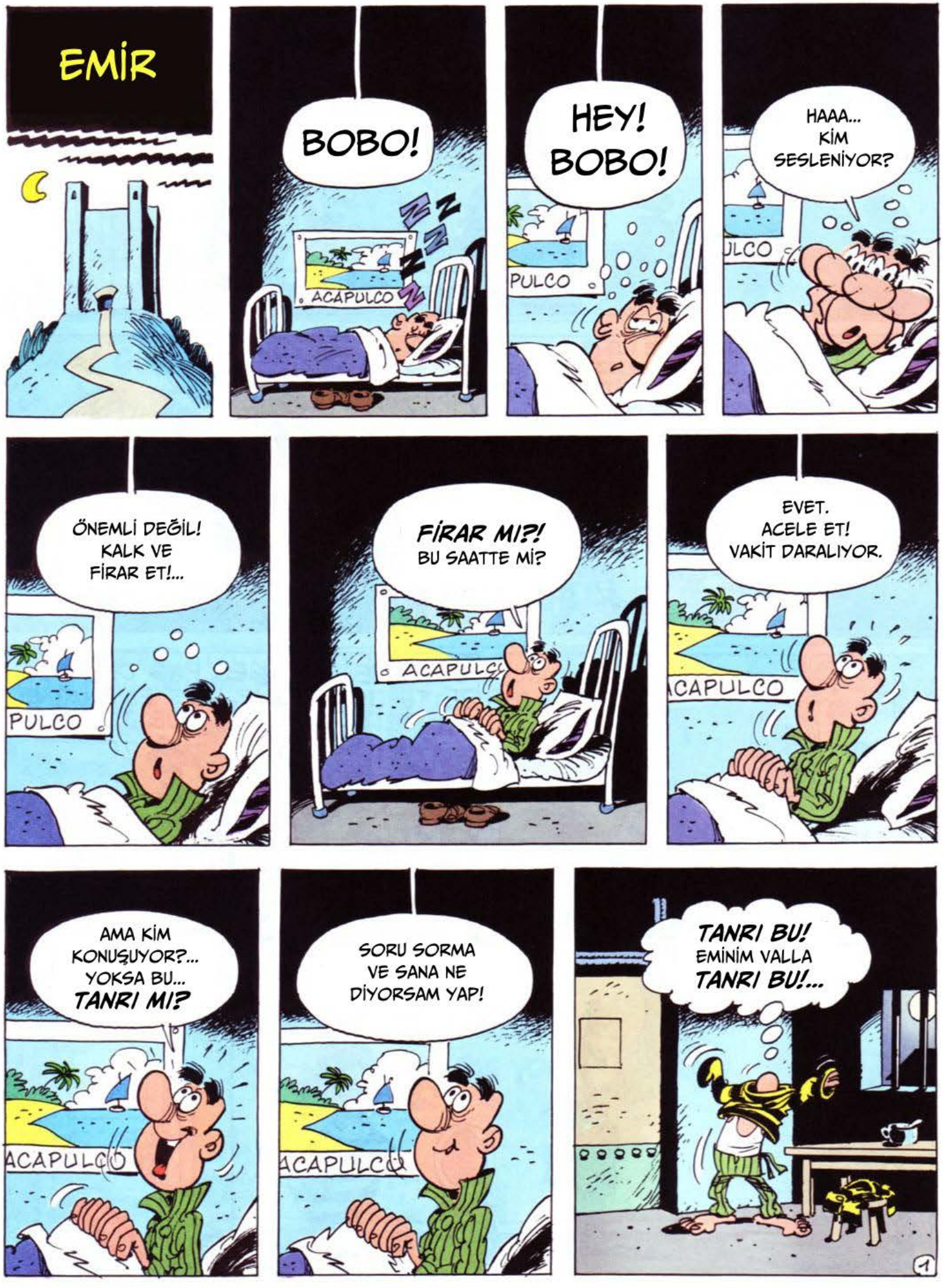
EMİR
BOBO!
ACAPULCO
HEY! BOBO!
PULCO
HAAA... KİM SESLENİYOR?
ÖNEMLİ DEĞİL! KALK VE FİRAR ET!...
FİRAR MI?! BU SAATTE Mİ?
EVET. ACELE ET! VAKİT DARALIYOR.
AMA KİM KONUŞUYOR?... YOKSA BU... TANRI MI?
SORU SORMA VE SANA NE DİYORSAM YAP!
TANRI BU! EMİNİM VALLA TANRI BU!...

müdürü Thierry Martens yavaş yavaş mini öyküleri yayımlamayı bırakır ve Bobo serisi yaklaşık doksan kadar mini öyküden sonra derginin normal sayfalarında görünmeye başlar.
Bu Paul Deliège için de yeni bir meydan okumadır çünkü artık hem senaryoyu yazıp hem de daha önemli bir çizgi içeriği sağlamak zorundadır. Öykülerini yaratmak için Paul Deliège önce şakaları bulur sonra da bu şakaları birbirlerine bağlayacak bağlantıları kurar.Bu genellikle önce öyküyü kurup sonra içine şakaları serpiştiren diğer meslektaşlarının tersine bir çalışma şeklidir.

1977'den itibaren seri Dupuis tarafından yeni yaratılan Évasion koleksiyonunda albüm olarak yayımlanmaya başlar. Birkaç kere Paul Deliège, Julos ya da Didgé gibi yazarlardan yardım alır. 1996 yılında, SPirou dergisinin 3019 nolu sayısında bir yarışma düzenlenir. Şanslı bir okuyucu gardiyan "Dupavé"nin "gerçek" duvartaşını kazanacaktır ama kazanan ödülünü almaya gelmediği için bu taş, yıllar boyunca derginin yazı işleri ofisinde kalır. Paul Deliège'in emekliliği nedeniyle Bobo 13 Kasım 1996'da 3057 nolu sayı ile sayfalara veda eder.

Yayımlanan albümler

Bobo serisi ilk olarak, siyah-beyaz olmak üzere, Dupuis'nin cep kitapleri serisi olan *"Gag de Poche"* koleksiyonunda sekiz cilt olarak 1964 ila 1967 arasında yayımlanmıştır. Bu albümler, daha önceden Spirou dergisinde yayımlanmış öykülerden oluşmaktadır. Seri daha sonra Dupuis'nin normal koleksiyonunda yayımlanmıştır. Bu ikinci koleksiyon 1977 ila 1997 arasında on altı albüm olarak çıkmıştır. 2000'li yıllarda ise *"Le Coffre à BD"* yayınları serinin bir çok albümünü yayımlamıştır. 2010 yılında Dupuis ilk mini öykülerden oluşan bir cildi cep kitabı olarak yayımlamış, 2010 ila 2013 yılları arasında da Hibou yayınevi serinin birçok öyküsünü bir araya toplayan iki cilt yayımlamıştır.

Etkilenilenler

Bobo serisi için Paul Deliège, Maurice Rosy ile seyretmeye gittiği, Mack Sennett, Charlie Chaplin, Max Linder ve Buster Keaton'ın sessiz filmlerinden ve özellikle Pierre Étaix ile Jacques Tati'nin filmleri olmak üzere o dönemin sinemasından ilham aldığını söylemiştir. Bu filmlerin ritmi, durum komedisi ve tekrarları ikilinin hoşuna gitmiştir. Paul Deliège aynı zamanda Louis de Funès'ten de ilham almıştır. Seriyi gerçekleştimek için hapishaneler üzerine hiç araştırma yapmamıştır. Ona göre hapishane, şakaları yapmak ve öyküyü ilerletmek için bir bahaneden öte bir şey değildir ve zaten bir *"karnaval hapishanesi"*nden de başka bir şey değildir.

Eleştiriler

Mini öykü olarak yayımlanan ilk Bobo öyküleri, en basit şekline indirilmiş dekorları ve anatomik orantılarına dikkat edilmemiş karakterleri ile hızla yapılmış basit çizgilere sahip olarak değerlendirilmiştir. Yine de ilk öykülerin senaryoları renkli olarak görülmekte, basit ama canlı çizgiler bir fantezi dünyası yaratabilmektedir. İkincil karakterler de oldukça hoş canlandırılmıştır. Yaratılan evren kendi içinde tutarlı ve sempatiktir.

Adaptasyon

1988 yılında, Infogrames Entertainment, seriden uyarlanmış *"Bobo"* adında bir Atari oyunu çıkarmıştır. Spirou'dan esinlenen oyun koleksiyonunun ilkidir. Oyunun amacı, patates soymak, mahkumlara çorba dağırmak ve elbette firar etmeye çalışmak gibi küçük oyunlarda en yüksek puanı almaktır. Bu etaplar gittikçe zorlaşır ve etapların arasında küçük komik sahneler verilir. Oyun özgün animasyonlara sahip olarak kabul edilmiş ve grafik tasarımı eğlenceli bulunmuştur.

Bedia Yılmaz

BİR YALNIZLIK HİKAYESİ

Uzunca bir yol yürüdüm. Dinlenmek istedim. Daha önceden buluşmak için sözleştiğimiz yerdeydim. Oysa buraya gelmeyecektim. Ayaklarım beni buraya getirmişti, içeri girdim. İki kişilik bir masada oturdum. Ceketimi kendi sandalyemin arkasına astım. Çantamı yanımdaki sandalyede koyup karşı sandalyeyi boş bıraktım ve iki çay söyledim.

Masada öylece oturdum. Boş boş etrafı seyrettim. Beklenmeyecek kadar çok bekledim. Sözleştiğimiz gün, sözleştiğimiz saatte, sözleştiğimiz yerdeydim. Gelmeyeceğini bile bile gittim. Oturmayacağını bile bile yerini ayırdım. İçmeyeceğini bile bile çayını söyledim. Bekledim. Hoş zaten beklenmeyecek kadar çok beklemiştim...

İçimdeki yaşayan hisleri öldürmek istemedim. Belki de en çok o güzel hisleri sevmiştim. Aşk, sevgi, umut, özlem, hasret, tutku, şehvet her ne varsa hepsinin üzerinden geçtim. Hepsiyle ilgili ayrı ayrı tanımlar yapıp hayaller kurdum. Kendimle uzun uzun konuştum. Tüm hayalleri, tüm konuşmaları karşımdaki çay bardağına anlatmak istedim. Bardağa anlatırsam uçacaktı, vazgeçtim.

O hisler olmadan yaşayamazdım. Asla o hislerden ayrılmak istemedim. Fakat bu paylaşılmamış hisler o kadar çok birikmişti ki, içimde de tutamazdım. Çantamın iç cebinde duran annemden yadigar işlemeli mendilimi çıkarttım. Ona anlattım. Anlattıkça çoğaldım. Çoğaldıkça büyüdüm. Büyüdükçe olgunlaştım. Olgunlaştıkça sakinleştim.

İyi geldi, epeyce dinlendim. Önce cümlelerin dolduramadığı küçük işlemeli mendili bir güzel sevdim. Nazikçe katladım. Ceketimin görünmeyen cebindeki yerine koydum. Orada, kendi yerinde sakladım. Günlerce, aylarca, yıllarca... Ben yaşadığım müddetçe saklamaya devam edecektim.

Kimsenin bunları bilmesine gerek yoktu. Onun bilmesine de gerek yoktu. Zaten bilmek isteseydi anlardı. Anlamakla kal/a/maz yaşardı... İsteseydi, en azından bugün, ne yapar eder gelirdi. İstemedi. Belki de doğrusu buydu. O yüzden mendilimin içindeki mücevherleri bilmesine de gerek yoktu.

Mendilim cebimde, emin ellerdeydi. Cebimi yokladım. Mendil yerli yerindeydi. Derin bir nefes aldım. Çayımı bitirdim. Diğer çayı da... İkinci çayı içimde bir yerlerde var olan, sevdiğim tüm o hisler için içtim. Ayrıca içimde bir yerlerde yeşermeye başlayan, öfke ve nefret gibi karanlık hisleri yok etmiştim. Son yudumu da bunun için içtim.

Masada bana ait ne varsa hepsini topladım. Yoluma devam ettim.

Uzunca bir yol yürüdüm. Dinlenmek istedim. Daha önceden buluşmak için sözleştiğimiz yerdeydim. Oysa buraya gelmeyecektim. Ayaklarım beni buraya getirmişti, içeri girdim. İki kişilik bir masada oturdum. Ceketimi kendi sandalyemin arkasına astım. Çantamı yanımdaki sandalyede koyup karşı sandalyeyi boş bıraktım ve iki çay söyledim.

GÖKTUĞ

GADDAR YÜREKLİ SAVAŞÇI

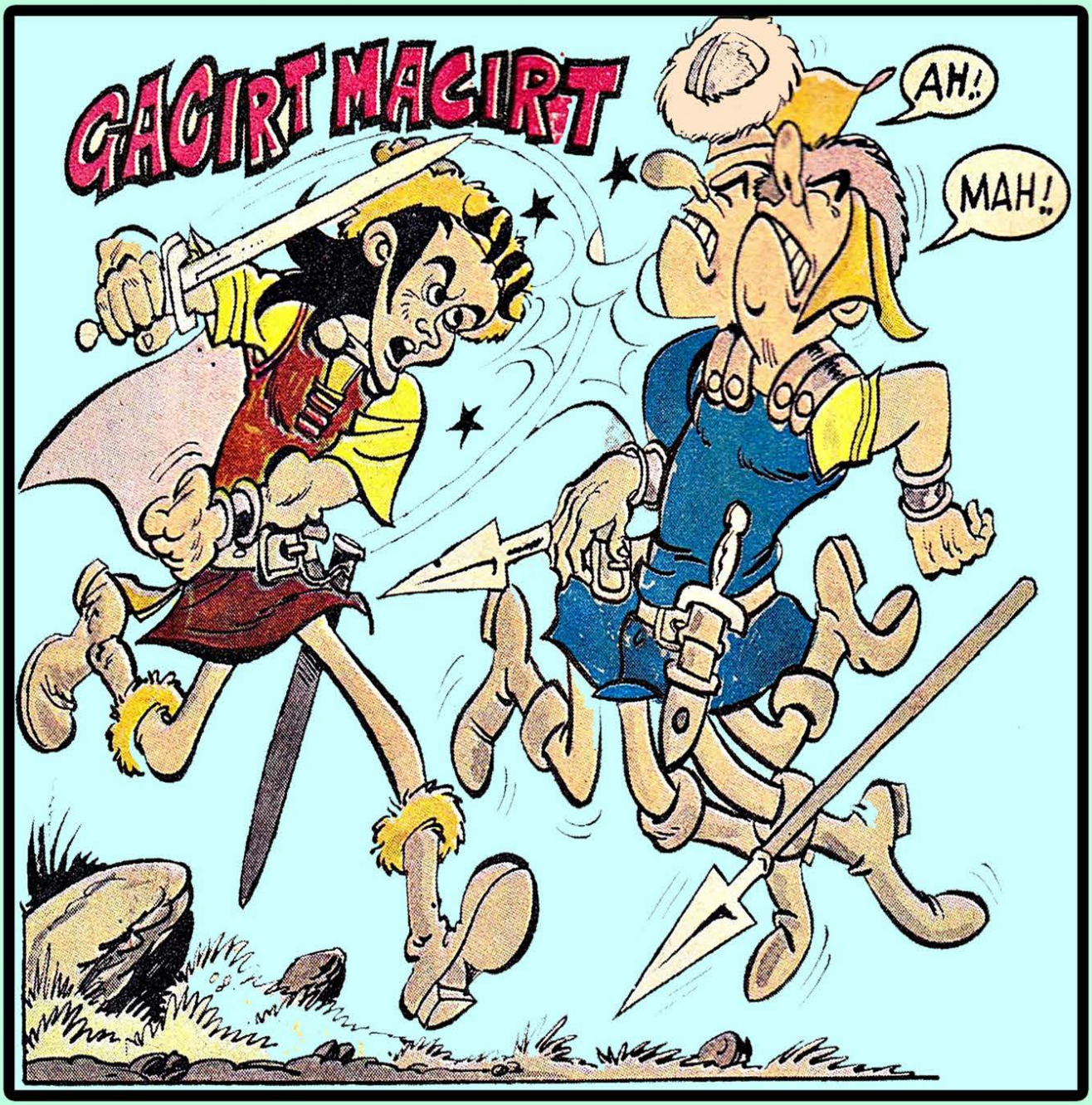

HAYATIMI KURTARDINIZ. YİĞİDİM NE KADAR TEŞEKKÜR ETSEM AZDIR!.
ÖNEMİ YOK. YALNIZ SİZİN GİBİ GENÇ VE GÜZEL BİR BAYANIN BU ORMANIN İÇİNDE İŞİ NE? HEMDE YAPAYALNIZ... «ŞAPIRT»
YALNIZ OLDUĞUNU NERDEN BİLİYORSUN ?!
5
SOYTARI ÇEK GİT BAKALIM BURADAN ŞİMDİ.
?!
AĞABEYİM BU BENİM.
AĞABEYİNİZMİ?.

SUAL SORMA ÇEK GİT DEDİM SANA YOKSA .....
İRİYARI ADAM YERDEN BİR KAYA PARÇASI ALDI VE....
YOKSA SENİ, BU TAŞ GİBİ SIKIP SUYUNU ÇIKARIRIM.
GIRÇ MIRÇ VE
FOŞUR!
HIMM KUVVETİ YABANA ATILACAK CİNSTEN DİİL..
N'APSAMKİ? YİĞİTLİĞİN ON-DA DOKUZUNU KULLANSAK BU GÜZEL KI-ZA KARŞI AYIP OLACAK TÜH BE İŞE BAK YAVU...
VE KARAR VERİLDİ.
BİZ NELERİ GÖRMÜŞ.. ADAMIZ BUGÜNE BUGÜN BÖYLE BİR SÜTÜ BOZUK-TANMI KORKACAZ YANİM..
HALÂ GİTMİCEKMİ-SİN SEN?!
KO..KO..KOLAYSA GELDE GÖTÜR YABANİ.

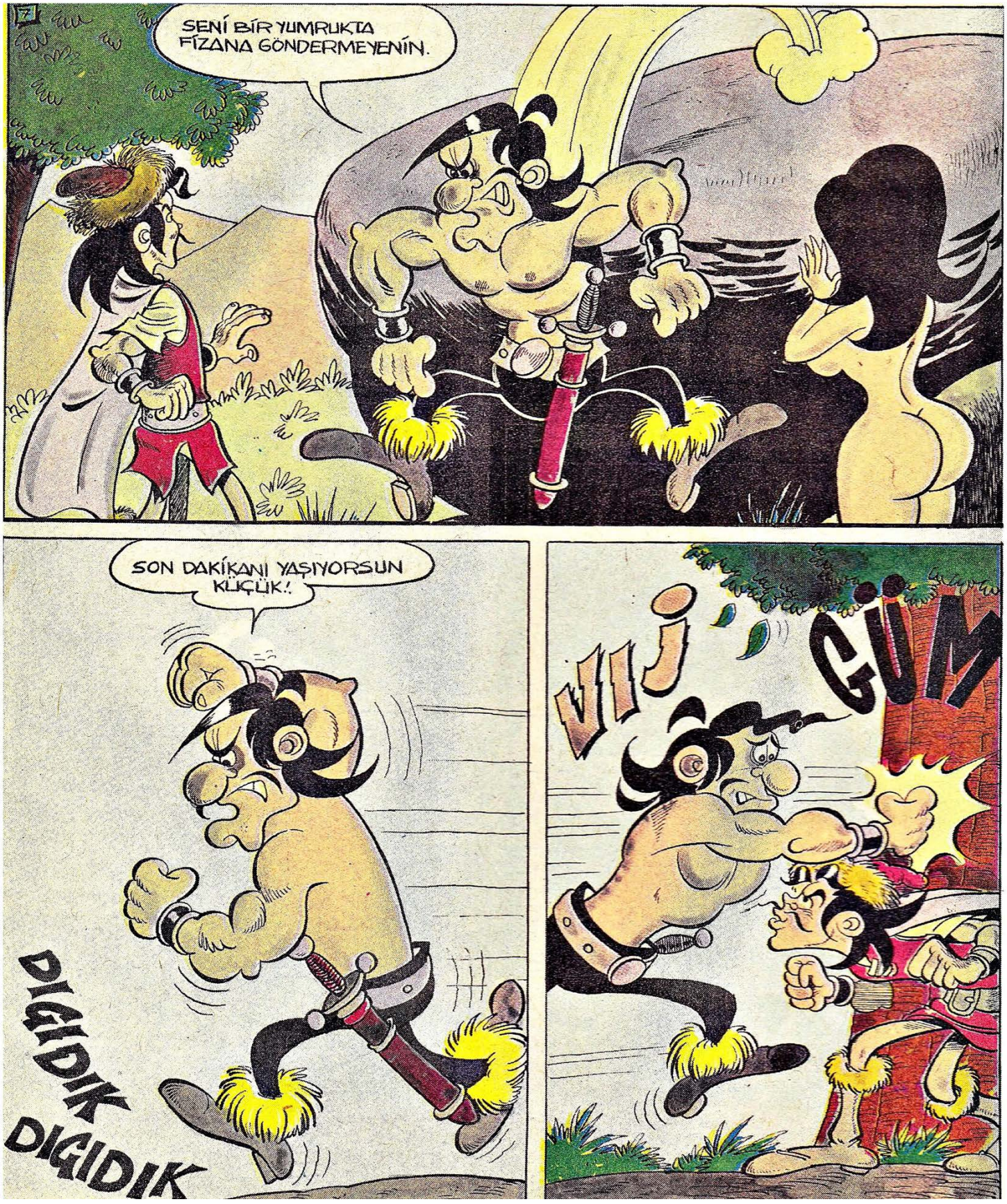
SENİ BİR YUMRUKTA FİZANA GÖNDERMEYENİN.
SON DAKİKANI YAŞIYORSUN KÜÇÜK!
DIGIDIK DIGIDIK
VIJ
GÜM

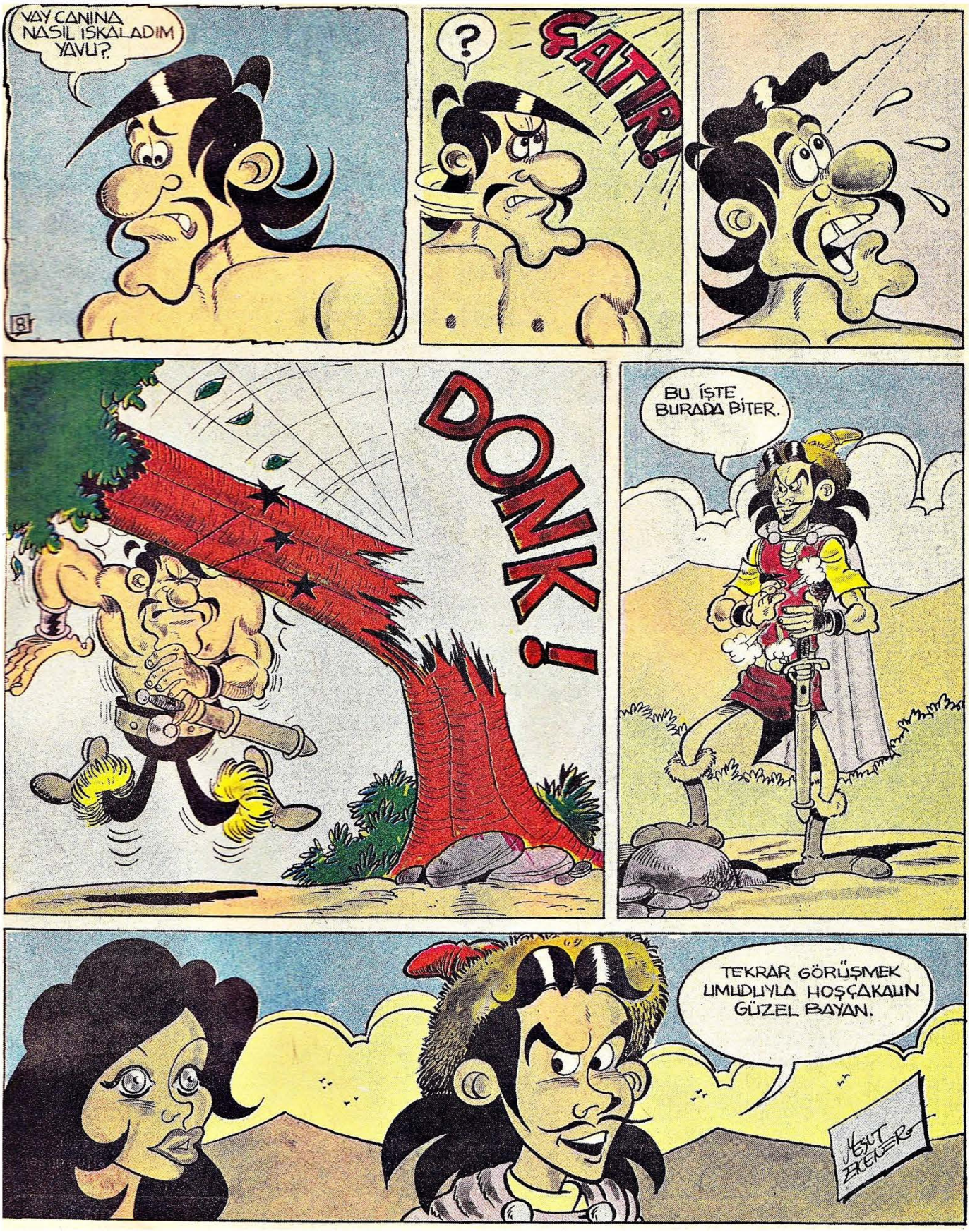

DEVAM EDECEK

"Yok, doğru söylüyorum Bob, hayli gecikmiş olarak doğduğumdan eminim. Yirminci yüzyıl bana uygun değil. Elimde olsaydı…"
"On altıncı yüzyılda doğardın," diye sözünü kestim gülerek, "Drake olurdu, Hawkins ve Raleigh olurdu, geri kalan bütün deniz canavarları hayatta olurdu."

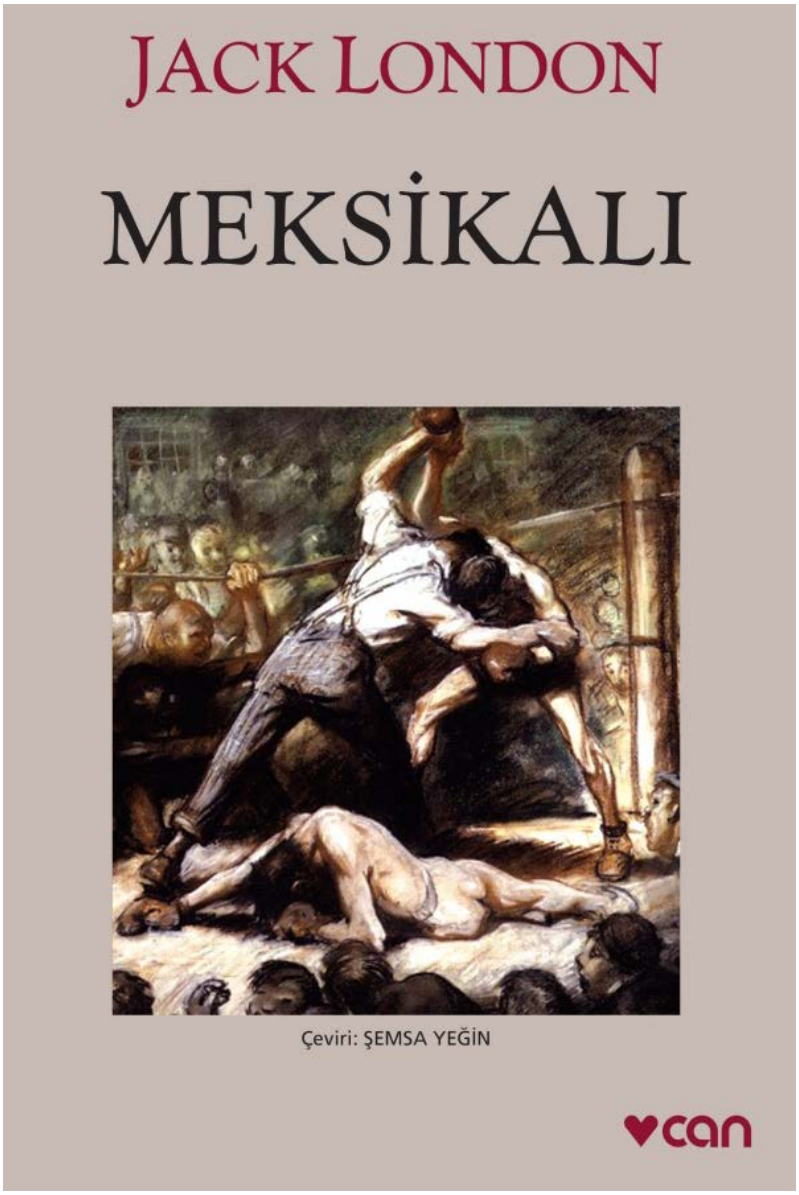

İLK SAVAŞ İLK ZAFER

Jack London

"Yok, doğru söylüyorum Bob, hayli gecikmiş olarak doğduğumdan eminim. Yirminci yüzyıl bana uygun değil. Elimde olsaydı…"

"On altıncı yüzyılda doğardın," diye sözünü kestim gülerek, "Drake olurdu, Hawkins ve Raleigh olurdu, geri kalan bütün deniz canavarları hayatta olurdu."

"Doğrusun!" diye onayladı Paul. Küçük kıç güvertesinde sırtüstü döndü, hoşnutsuzluğunu dile getiren uzun bir iç çekiş duyuldu.

Vakit gece yarısını geçmişti. Rüzgâr neredeyse arkadan estiğinden Aşağı San Francisco Körfezi'nden Körfez Çiftlik Adası'na doğru sürükleniyorduk. Paul Fairfax'la ikimiz aynı okula gittik, bitişik evlerde oturduk ve içtiğimiz su ayrı gitmedi. Para biriktirdik, ufak işlerden

para kazandık, ikimiz de doğum günlerimizde alınacak bisikletleri feda ettik ve yan yelkeni olan, üst yelkeniyle salma omurgası bulunan yirmi sekiz ayaklık Mist adlı geniş bir yelkenli tekne için gerekli parayı bir araya getirdik. Paul'un babası yat kaptanıydı zaten, Mist'i bulma ve inceleme işini o yüklendi. Tekneyi buldu, kontrolleri yaptı, cep çakısını tahtalarına sokup çıkardı ve kalasları büyük bir dikkatle inceledi. Aslına bakarsanız Paul ile ikimiz yelken açma konusunda ne öğrendikse onun iki direklisi Whim'de öğrendik, şimdi Mist bizim olunca, bilgimizi artırmak için canla başla çalışmaya koyulduk.

Mist, geniş kirişli bir tekne olduğundan rahattı, her şeye yer vardı. Bir adam kabinde dimdik durabilirdi; ocak, tencere, tava ve ranzalara gelince bir hafta boyunca karaya çıkmadan denizde kalabilirdik. Böyle seferlerden birine başlamak üzereydik, ilk kez gece sefere çıkıyorduk. Akşamüzeri Oakland'dan hareket ettik, şimdi Alameda Deresi'nin ağzına varmıştık; San Leandro Körfezi'ni dolduran ve boşaltan büyük bir tuzlu su haliciydi bu.

Ben düşüncelere dalmış öyle dururken Paul ansızın, "O günlerde de insanlar varmış," diye söze başlayarak beni şaşırttı. "Deniz canavarlarının yaşadığı dönemde demek istiyorum," diye açıkladı sonra.

"Haaa!" dedim ben sevecen bir tavırla ve "Captain Kidd" ezgisini ıslıkla çalmaya başladım.

"Benim bu konulardaki fikrim ne, biliyor musun?" diye devam etti Paul. "Romanstan, serüvenden falan söz ediyorlar ama ben romansın da serüvenin de ölü olduğunu söylüyorum. Bunları yaşayamayacak kadar uygarlaştık. Yirminci yüzyılda serüven falan yok. Sirklere gidiyoruz…"

"Ama," diye sözünü kesmeye kalktım ancak o buna izin vermedi.

"Buraya bak Bob," dedi. "Birlikte takıldığımız bütün zaman içinde serüven mi yaşadık?

Tamam, bir keresinde dağlara çıktık ve gecenin yarısına dek dönmedik, aç susuz kaldık ama kaybolmadık bile. Her an nerede olduğumuzu biliyorduk. Sadece bir yürüyüştü o. Yani şunu demek istiyorum, hayatımızı kurtarmak için savaşmak zorunda kalmadık hiç. Anladın mı? Üzerimize tüfekle ateş edilmedi, top atılmadı, kafamızın üzerinde kılıç sallanmadı, ya da… ya da işte…"

Sonra, nasılsa pek fark etmezmiş gibi, "O uskuta halatından üç-dört ayak beri çekilsen iyi olur," dedi umutsuz bir havayla. "Rüzgâr dönmüş değil henüz."

"Eskiden deniz sürekli ünlü serüvenlerle dolu bir yerdi," diye sürdürdü konuşmasını. "Bir çocuk okulu bırakıp gemide çalışmaya başlar, birkaç hafta içinde kalyonlarda ya da bir Fransız korsan gemisinde seren cundasında… ya da daha pek çok işte çalışabilirdi."

"Ama bugün de serüvenler yaşanıyor," diye karşı çıktım ona.

Ama Paul ben ağzımı açmamışım gibi sürdürdü konuşmasını. "Bugün n'oluyor, ilkokuldan sonra ortaokul, lise, sonra üniversite, sonra ya memur oluyoruz ya doktor moktor, bildiğimiz serüvenleri de sadece kitaplardan öğreniyoruz.

Burada Mist şalupasının arkasında oturduğumdan ne kadar eminsem, gerçek bir serüvenle karşılaştığımızda ne yapacağımızı bilmeyeceğimizden de o kadar eminim. Yanlış mıyım?"

"Valla bilmiyorum," dedim öylesine.

"Tamam da korkaklık edecek değilsin, değil mi?" diye sordu.

Etmeyecektim ve öyle söyledim.

"Ama aklının başından gitmesi için korkak olmana lüzum yok, değil mi?"

Yürekli birinin de heyecanlanabileceği konusunda katıldım ona. Sesinde hafif bir üzgünlük tonu sezilen Paul, "Eh,

öyleyse," diye özetledi durumu, "olsa olsa serüveni berbat ederiz. Yani yazık olur. Bunu bilir bunu söylerim."

"Serüven falan yok ortada henüz," diye yanıtladım onu. Bir hiç uğruna üzülmesini istemiyordum. Paul bazı konularda garip biriydi, onu iyi tanıyordum. Çok okurdu, düş gücü zengindi, arada bir bu türden ruh hallerine girerdi. Dedim ki, "Serüven henüz başlamadı, yani berbat edileceğine üzülmenin bir yararı yok. Hem, neden harika bir serüven olmasın ki?"

Paul bir süre suskun kaldı, havasında değil diye düşündüm, derken ansızın konuşmaya başladı:

"Bak, düşün Bob Kellogg, şimdi böyle gidiyoruz ya, şu andaki durumda, hangi nedenle olduğunu da boşver, bir teknenin, içindeki silahlı adamlarla bize saldırdığını düşün, onları püskürtmek için ne yaparsın? Püskürtmeye kalkar mısın bir kere, onu söyle."

"Sen ne yaparsın peki?" diye sordum ben. "Unutma ki teknede tek bir silahımız bile yok."

"Bu durumda teslim mi olacaksın yani?" diye atıldı öfkeyle. "Tut ki seni öldürecekler?"

"Ne yapacağımı söylemiyorum," diye yanıtladım onu hemen, biraz kızmaya başlamıştım. "Hiçbir silah olmadan sen ne yaparsın diye soruyorum."

"Bir şey bulurdum," diye yanıtladı beni – kestirip atma çabasıyla.

Kıkır kıkır gülmeye başladım. "Bu durumda serüven berbat edilmiş olmaz, değil mi? Sen de burada boşuna saçmalamış olursun."

Paul bir kibrit çaktı, kol saatine baktı ve saatin bire geldiğini söyledi – tartışma onun aleyhine geliştiğinde böyle yapardı. Ayrıca, dostluğumuzun başlarında hırgür etmişliğimiz olsa da, ilk defa kavga etmeye bu kadar yaklaşıyorduk. Tam ileride beyaz bir ışık görmüştüm ki, Paul yeniden konuşmaya başladı.

"Çapa ışığı," dedi. "Oraya da çapa atılmaz ki. Küçük kıçlı bir mavna olabilir, biraz açığından git bari."

Mist'i birkaç derece gevşettim, rüzgâr iyi estiğinden hayli güzel bir hızla ine kalka ilerledik, ışığın o kadar uzağından geçtik ki, ne türden bir tekne olduğunu bile çıkaramadık. Ansızın Mist yumuşak çamurda ilerliyormuş gibi yavaşladı. İkimiz de şaşırdık. Rüzgâr eskisinden daha sert esmeye başlamıştı, gene de neredeyse çakılıp kalmıştık.

"Burada da bataklık olur mu? Hiç böyle bir şey duymadım!"

Paul duruma inanmamış gibi homurdanarak böyle bağırdı ve küreği kaptı, tekneyi yan yatırdı. Su elini ıslatıncaya dek dümdüz ilerledi. Dip diye bir şey yoktu. İyice afallamıştık. Rüzgâr hızla esiyor, Mist gene de kaplumbağa gibi ilerliyordu. Teknemizde bir terslik vardı, dümen yekesinde yapabileceğim tek şey, rüzgâra kapılmasını önlemeye çalışmaktı.

Elimi Paul'un koluna koydum, "Dinle!" dedim. Iskarmozların sesi duyuluyor, küçük beyaz ışık arada bir, çok yakınımızda görünüp kayboluyordu. "İşte senin silahlı tekne," diye fısıldadım, biraz da dalga geçerek. "Tayfaları döverek dörder parçaya ayır ve saldırganları püskürt!"

Gülmeye başladık, karanlıktan vahşi bir öfke çığlığı ve yaklaşmakta olan tekneden arka tarafın altına bir kurşun geldiğinde hâlâ gülmekteydik. Teknedeki fenerin ışığı sayesinde teknede duran iki adamı açıkça seçebiliyorduk.

Yüzleri güneş yanığı, yabancı görünüşlü adamlardı; geniş ve püsküllü birer İskoç beresi kafalarına, denizci usulü konmuştu. Bellerinde parlak renkli yün kuşaklar vardı, uzun deniz botları bacaklarını örtmüştü. Gene de birinin kulaklarındaki minik altın küpeleri gördüğümde omurgamdan soğuk bir rüzgârın indiğini hissettiğimi hatırlıyorum. Her halleriyle bir romanın sayfalarından çıkıvermiş korsanlara benziyorlardı. Resmi tamamlamak gerekirse, suratları öfkeyle yamuk yumuk olmuştu ve ikisinin de ellerinde uzun birer bıçak parlıyordu. İkisi de yüksek sesle, anlamadığımız yabancı bir jargonu konuşuyorlardı.

Biri, daha ufak tefek –ve diyelim daha korkunç– görünümlü olanı, ellerini Mist'in küpeştesine koydu ve teknemize gelmeye davrandı. Paul birden atıldı, küreğinin ucunu adamın göğsüne dayadı ve onu kendi teknesine itti. Çuval gibi yığıldı adam ama zar zor ayağa kalktı, bıçağını sallayarak bağırmaya başladı:

"Ağımı yırtarsın ha! Ağımı yırtarsın ha!"

Gene aynı jargonla konuştu, bu kez yanındakiyle birlikte öne atılarak Mist'e çıkmak için ikinci bir hamle yapmaya davrandı.

"Bunlar İtalyan balıkçılar," diye haykırdım ben. Durumu kavramıştım. "Onların tel kepçelerinin üzerinden geçmiştik, omurganın yanına sürtünerek bizim dümeni tıkamışlardı. Böylece ağa takılmış olduk."

"Doğrusun, ayrıca cinayet işleyecek tipler," dedi

Paul. Bir yandan da onları uzaklaştırmak için küreğiyle vurmaya çalışıyordu.

"Hey, bakın ahbaplar!" diye seslendim onlara. "Fırsat verirseniz sizden kopacağız! Ağınızın burada olduğunu bilmiyorduk. Bilerek yapmış değiliz, tamam mı? Kaybınız olmaz!" diye ekledim. "Zararınızı öderiz!"

Ama söylediklerimizi anlayamıyorlardı ya da anlamak istemiyorlardı.

Benim ağımı yırtarsın ha! Benim ağımı yırtarsın ha!" diye bağırdı küpeli ufak tefek adam. Bu arada öfkeli el kol hareketleri yapıyordu. "Göstereceğim size! Görürsünüz, göstereceğim!"

Bu kez, Paul onu gerisingeri ittiğinde, küreği yakaladı ve bu arada arkadaşı bizim tekneye atladı. Sırtımı dümen yekesine dayadım, adam ayağını bizim tekneye atar atmaz, daha dengesini bulamadan başka bir kürekle karşıladım onu, lök diye sırtüstü tekneye yığıldı. Durum ciddileşiyordu, ayağa kalkıp da benim küreği yakaladığında ne kadar güçlü olduğunu anladım, itiraf ediyorum, ufacık da olsa, azıcık da olsa korktum. Ama benden güçlü olmasına karşın, küreği yakaladığında beni denize atmaya çalışacak yerde kendi teknesini biraz daha yakınlaştırmakla yetindi; sonra, kürekle itmemle tekne uzaklaştı. Bıçak hâlâ sağ elindeydi, bu onu garip bir duruma düşürüyordu, biraz da güçlülüğünün avantajını azaltıyor gibiydi. Paul ile düşmanı aynı durumdaydı, birkaç saniye süren ama sonra hemen biten bir duraksama oldu. Ağların zararını karşılayacağımı, parasını ödeyeceğimi birkaç kez haykırdım ama sözcüklerimin hiçbir etkisi olmadı.

Derken benim uğraştığım adam küreği kolunun altına sıkıştırdı, yavaş yavaş, küreğe tutuna tutuna ilerledi. Paul'ün uğraştığı küçük adam da aynı şeyi yaptı. Her an biraz daha yaklaşıyorlardı, sonun er geç geleceğini biliyorduk.

"Dayan Bob!" dedi Paul alçak sesle.

Çabucak ona baktım ve bir an için yüzünün bembeyaz olduğunu ve dişlerini sıktığını gördüm.

"Ah, Bob," diye yakardı adeta, "dümeni sıkı tut! Sıkı tut Bob!"

Ne demek istediği ansızın kafama dank etti. Küreğin bendeki ucunu bırakmadan sırtımla dümen yekesine abandım, hatta iyice eğildim. O anda Mist, rüzgâr karşısında ölü gibi duruyordu, bu manevra ana yelkenini bir yandan öbür yana eğecekti kuşkusuz. Rüzgâr yelkenden fırlayıp havalandığında bunu hissedebiliyordum. Paul'ün uğraştığı adam şimdi küçük güvertede ayakta duruyordu, benimkiyse toparlanmaya çalışıyordu.

"Dikkat et!" diye haykırdım Paul'e. "Geliyor!"

İkimiz de kürekleri bıraktık ve alçak güverteye indik. Bir an sonra büyük dalga geldi, ağır makaralar güverteyi yaladı, uskuta halatı kıvrılmış dev bir yılan gibi başımızın üzerinden geçti, Mist şiddetli bir hareketle yan yattı. İki adam da tekneyi yakalamak için zıpladı ama nasıl olduysa kısa boylu olanı bıçağını doğru dürüst tutamadı ya da bıçağın üzerine düştü; çünkü baktık, kendi teknesinde ayakta duruyor, kanayan parmaklarını dizlerinin arasına sıkıştırmış acı içinde kıvranıyor, çaresiz bir öfkeyle yüzünü şekilden şekle sokuyor.

"Şimdi sıra bizde!" diye fısıldadı Paul. "Sizin işiniz bitti!"

jlondon3Teknenin bir yanından ben, diğer yanından Paul, tutunarak suya daldık, dev ağı ayaklarımızla ittik, bir sallantıyla kurtulana kadar asıldık. Bunun üzerine tekne inip kalkmaya başladı, Paul uskuta halatında, bense dümen yekesindeydim; Mist özgür hareketlerle ileri atıldı ve küçük beyaz ışık giderek küçüldü.

Giysilerimizi değiştirip alt güvertede rahat rahat otururken, "İşte, maceranı yaşadın, şimdi oldu mu, kendini daha iyi hissediyor musun?" diye sorduğumu anımsıyorum.

"Eh, önümüzdeki bir hafta karabasan görmezsem," dedi Paul ve durakladı, karar verme çabasındaymış gibi kaşlarını çekmeye başladı, "bunun tek nedeni uyuyamamış olmamdır, bunu bilesin!" diye bağladı sözünü.

"Meksikalı" Can Yayınları / Şemsa Yeğin çevirisi

Dipnot...

Jack London hayatı boyunca çalışmış ve geldiği konuma adeta tırnaklarıyla kazıyarak ulaşmıştır. Küçüklüğünden beri macera düşkünü birisi olan Jack London, sıradan bir hayatı değil maceralarla ve yeni keşiflerle dolu bir yaşamı tercih etmiştir. Tek başına ABD'nin tamamını dolaşmış, trenlerde çalışmış, Razzle Dazzle isimli teknesiyle San Francisco Körfezi'nde kaçak olarak istiridye avlamış, kömür işinde çalışmış, Pacific'te yolculuk yapan gemilerde tayfa olarak görev almış, bir Japon gemisinde fok avına katılmış ve bir konserve fabrikasında işe girmiştir.

Jack LONDON

12 Ocak 1876'da San Francisco, California'da doğmuştur. Gerçek ismi John Griffith Chaney'dir. Annesi Flora Wellman evli değildir ve babası Amerikan astroloji çalışmaları alanında öncü biri aynı zamanda bir gazeteci ve avukat olan William Chaney'dir. Babası

hiçbir zaman hayatının hiçbir bölümünde yer almamıştır annesi

soyadı ile Jack ismini tercih etmiştir.

de daha sonra bir iç savaş gazisi olan John London ile evlenmiştir. Kendisi de asıl babasına hiçbir sevgi beslemediği için London

Jack London hayatı boyunca çalışmış ve geldiği konuma adeta tırnaklarıyla kazıyarak ulaşmıştır. Küçüklüğünden beri macera düşkünü birisi olan Jack London, sıradan bir hayatı değil maceralarla ve yeni keşiflerle dolu bir yaşamı tercih etmiştir. Tek başına ABD'nin tamamını dolaşmış, trenlerde çalışmış, Razzle Dazzle isimli teknesiyle San Francisco Körfezi'nde kaçak olarak istiridye avlamış, kömür işinde çalışmış, Pacific'te yolculuk yapan gemilerde tayfa olarak görev almış, bir Japon gemisinde fok avına katılmış ve bir konserve fabrikasında işe girmiştir. Boş zamanlarını ise kütüphanelerde geçirmiş, romanlar ve özellikle de seyahat kitaplarını büyük bir ilgiyle okumuştur.

Bir yazar olarak yaşamı, bir tayfun nedeniyle içinde bulunduğu gemiyle birlikte neredeyse öleceği bir yolculuk geçirdiği 1893 yılında başlamıştır. Eve geldiğinde hikayesini anlatma biçimi annesini etkilemiş ve yerel gazetelerden birindeki yarışma ilanını görünce oğlunun bu hikayesi ile yarışmaya katılmasını teşvik etmiştir. Bu tarihte 17 yaşında olan ve yalnızca sekizinci sınıftan mezun bir kişi olarak, Berkeley ve Stanford gibi üniversitelerden katılım sağlayan

yarışmacıları geçerek birinci olmuş ve 25 dolarlık ödülü de kazanmıştır.

Bu yarışma Jack London'ın yazarlık hayatındaki en önemli dönüm noktasıdır. Bu andan itibaren kısa hikayeler yazmaya başlamış ancak bu hikayeleri yayınlatacak bir yayıncı bulamamıştır. Bu nedenle 1897 yılında Altına Hücum yıllarında Kanada-Alaska sınırında yer alan Klondike'e giderek şansını burada denemek zorunda kalmıştır.

Fakat çok birikim sağlayamamış bir halde 22 yaşında California'ya döndüğünde yazar olma isteği tekrar canlanmış, Yukon'daki tecrübeleri ve gözlemleri de kendisine ilham oluşturmuştur. Yazdığı kitaplar tüm zamanların en tanınmış Amerikalı yazarları arasında yer almasını sağlamıştır.

1899 yılında Overland Monthly dergisinde hikâyelerinin yayınlanmasıyla daha disiplinli bir çalışma hayatına girmiş ve kendine her gün en az 1000 kelime yazma sınırını da bu yıllarda getirmiştir.

En büyük başarısı ve kendine para kazandıran romanı 1903'te 27 yaşındayken tamamladığı The Call of the Wild (Vahşetin Çağrısı) romanı olmuştur. Kitapları ve diğer edebi ve gazetecilik başarıları ile uluslararası bir şöhrete kavuşmuş ve yaşamının son 16 yılında da 50'den daha fazla kitabı yayınlamıştır. Böylesi yoğun bir çalışma yönteminin yazarın geçirdiği zor günlerde edindiği alışkanlıkların neticesi olduğu düşünülür.

London yazarlığı haricinde gazetecilik faaliyetlerinde bulunmuştur. Ayrıca konuşmalarıyla büyük kitleleri

etkileyebilecek bir sosyalisttir. Renkli ve münakaşacı kişiliğe sahip olan London sık sık haberlere konu edilmiştir. Genellikle eğlence sever karakteriyle her türlü adaletsizliğe karşı haksızlığa uğrayanların yanında yer almıştır. Güzel konuşma yeteneğine sahip biri olarak, sosyalizm ve diğer ekonomik ve siyasi konularda konuşmacı olarak aranan biri haline gelmiştir. Çoğu insan inanılmaz başarısının herhangi bir özel destekten olmadığını, üstün bir zihinsel kapasite ile yaşam gücünün bir birleşiminden meydana geldiğini bilerek London'ı güçlü bağımsızlığın yaşayan bir sembolü olarak görüyordu.

Göz alıcı derecede yakışıklı, sürekli gülen, yerinde duramayan ve cesur, sürekli olarak macera arayan Jack London tüm zamanların en fantastik kişilerinden biridir. Dünya çağındaki edebiyat başarısını büyük oranda çok çalışmaya- kendi deyimiyle didinmeye- bağlar. 1900 ve 1916 yılları arasında 50 kurgu ve kurgu olmayan kitap, yüzlerce kısa hikâye ve çok sayıda makale yazmayı başarmıştır. Kitaplarından bazıları ve kısa hikayelerinden çoğu klasik hale gelmiş ve hala de popülerdir. Bazıları 70 farklı dile çevrilmiştir. Aralarında en çok tanınanları Vahşetin Çağrısı, Beyaz Diş, Deniz Kurdu, Martin Eden ve John Barleycorn'dur. Yazma ve konuşma sorumluluklarına ek olarak London çok miktarda mektubu cevaplayan (yılda 10.000 mektup aldığı olmuştur), baskıya gitmeden önce çalışmalarının düzeltmelerini okur ve acenta ve yayıncılarıyla da müzakerelerde bulunurdu. Özel siparişine göre yapılan yelkenlisi the Snark'ın (1906-1907) yapımını denetleyerek, rüya evi Kurt Evi'nin (1910-1913) inşasını takip ederek ve çiftliğindeki işlerle uğraşarak Beauty Ranch (1905) vaktini geçirmiştir.

Sonoma Vadisi'nin doğal güzelliği Jack London'ı etkilememişti. Glen Ellen'in muhteşem manzaraları ve inişli çıkışlı tepeleri Jack London ve ikinci eşi Charmian için rahatlamak ve doğal yaşamın keyfini çıkartabilecekleri ideal bir yerdi. "Kentlerden ve insanlardan sıkılmış biçimde buraya ilk geldiğimde küçük bir çiftliye yerleştim… California'da bulunabilecek en güzel ve yabanıl topraklardan oluşan 130 dönümlük bir arazi." Çiftlik kötü biçimde olmasına rağmen o doğal güzelliğinden büyük haz almıştı.

Daha sonradan London şöyle demiştir: "Tüm istediğim yazılarımı yazabileceğim, içinde aylak aylak dolaşabileceğim, hepimizin ihtiyacı olan fakat çoğumuzun farkında olmadığı bir gerçek olarak doğayla baş başa kalabileceğim kırlarda sessiz bir yerdi." Fakat London'un hareketli doğası ile uyumlu biçimde çok az aylak aylak dolaştı ve kısa süre sonra Sonoma Dağ Çiftliği için hayvan ve çiftçilik malzemeleri almakla meşgul olmaya başladı. Rüyalarını süsleyen Wolf House isimli yeni evi için de çalışmaya başladı. 1905 yılında bu planlarına başladığında yayıncısına şunları yazmıştır: "Bu yalnızca bir yazlık değil tüm yılı burada geçirebileceğim bir ev olacak.

Bu dünyada yapılacak,
öğrenilecek o kadar çok şey vardı ki,
yedi saat uyuyunca kendimi suçlu hissediyorum.
Jack London

Sağlam biçimde temelli olarak burada demir atacağım.

Glen Ellen yakınlarında bir toprağa sahip olmak ve yaşamak, London tarafından "insan tuzağı" olarak adlandırılan kent yaşam tarzından kaçmanın bir yoluydu. Fakat gezi ve maceralar için durmak bilmeyen ve azimli biri olarak "Snark" isminde bir tekne yaparak dünyanın çevresini dolaşamaya ve maceralarını bir seri olarak yayınlamaya karar verdi. Bu tekne ile Güney Pasifik ve Avusturalya'ya kadar gitti fakat sağlık problemleri yüzünden yolculuğunu kısa kesmek zorunda kaldı. Yaşadığı hastalıklar yüzünden cesaretini yitirerek kalbi kırık biçimde gezileri bırakan ve Snark'ı satan London Glen Ellen'deki çiftlik yaşamına geri döndü.

1908 ile 1913 arasında London bitişik çiftlikleri satın aldı ve 1911'de Glen Ellen'dan arazilerinin ortasındaki küçük bir ahşap eve taşındı. Günümüzde bu kulübe ile birlikte bitişiğindeki taş yemek odası park turlarının da bir parçası olarak yirminci yüzyılın başlarında çiftliklerinin keyfini süren Jack London ve Charmian'ın hayatından bir kesite de şahit olunmasını sağlıyor. Jack London at sırtında dolaşarak her bir kanyonu, vadiyi ve tepeyi keşfetti. Çok temel, mazur görülebilir ve idealist bir yaşam biçimi olduğunu düşündüğünde bu dönemin modası haline gelen bilimsel tarım çalışmalarına girişti. 1910 tarihli Burning Daylight, 1913 tarihli Valley of the Moon ve 1916 tarihli Lady of the Big House gibi sonraki yıllarda yazdığı hikâyelerin önemli bir bölümün merkezinde kır yaşamının basit zevkleri, topraktan hayatını kazanmanın tatminkâr yolları ve doğaya yakın kalmak yer alır.

San Francisco'lu tanınmış bir mimar olan Albert Farr 1911 yılı başlarında Wolf House için bazı çizimler ve skeçler yaptığında Jack ve Charmian London'un rüya evi şekillenmeye başlamıştı. Farr, binlerce yıl boyunca dayanacak büyük bir evin ilk bölümlerinin inşasını da bizzat denetledi.

1913 Ağustos ayına kadar 50.000 dolar harcadığı projesi neredeyse bitmiştir. 22 Ağustos'ta son işlere başlar ve London özel mobilyalar, binlerce kitap, seyahatlerden elde ettiği koleksiyonlar ve kişisel eşyalarını masif taşlar ve kızıl ağaçlardan yapılma bu ikametgahına taşınmak için yola çıkar. Ancak o gece, çiftlik çalışanlarından biri yarım mil uzakta gökyüzüne yayılan bir parıltı fark eder. Wolf House yanmaktadır. London at sırtında olay yerine gelene kadar ev alev içinde kalmış, çatı çökmüş ve hatta evin bir miktar uzağında yer alan kereste yığınları bile yanmıştır. Yapılacak hiçbir şey yoktur.

London, bu yangını soğukkanlılıkla karşıladı fakat kayıp büyük bir maddi darbe ve uzun süredir üstüne düşülen bir hayalin sonu demekti. Bu yangının neden kaynaklandığı ile ilgili farklı görüşler olsa da 1995 yılında bir grup adli yangın uzmanı yangın yerini ziyaret etmiş ve çalışanlar tarafından bırakılan bir yığın keten tohumu yağı ile yağlanmış paçavraların aniden alev alması nedeniyle meydana gelmiş olduğu sonucuna varmıştır. London bir kez daha Wolf House (Kurt Evi)'u inşa etmeyi planlamış ancak 1916 yılındaki ölümüyle ev bugün olduğu şekliyle, parçalanmış bir hayalin sade

fakat dokunaklı kalıntısı olarak kalmıştır.

Wolf House (Kurt Evi)'nin kaybı London'ı depresyona soktuğu gibi çalışmaya geri dönmek zorunda bırakır. Yazarlık çalışmaları haricinde çiftlik hayvanları üretmek yönündeki çabalarına devam eder ve sonradan sahip olduğu 1400 dönümlük arazi için yeni planlar yapar.

London bazen New York, San Francisco ya da Los Angeles'a iş gezileri düzenliyordu. Yaşamını 30 adımlık "Roamer" yani "Serseri" isimli yelkenlisinin üzerinde yaşayarak ve çalışarak geçirdi ve bu yelkenli ile San Francisco Körfezi ve yakın civarındaki Sacramento ve San Joaquin deltalarında yolculuklar yaptı.

1914 yılında Jack Meksika'da bir savaş muhabiri olarak da görev almış ve Villa-Caranza'daki isyanda Amerikan askerleri ve deniz kuvvetlerinin haberini yapmıştır. 1915 ve 1916'da Chamian kocasını her ikisinin de sağlıklı ve rahatlayıcı bir atmosferde dinlenmesini sağlamak için Hawaii'de zaman geçirmek konusunda ikna etmiştir. Fakat London en büyük zevki çiftlik işlerinden almaktaydı. Çiftliğini genişletmek ve üretimi arttırma konusundaki hırsı borca batmasına neden olmuş ve borçların ödeyebilmek için de mümkün olabildiğinizce hızlı biçimde yazmak konusunda üzerinde bir baskı oluşturmuştur. Bu da hayat kalitesini giderek kötüleştirmiştir. Bulunduğu yer, görevi ya da sağlığı ne olursa olsun her gün 1000 kelimeyi tamamlamak için kendini sürekli zorlamıştır.

Londra'daki doktorlar çalışma ve yemek alışkanlıklarını değiştirmesini, alkol kullanımını tamamen durdurmasını ve daha fazla egzersiz yapmasını istediklerinde reddeder. Bilakis, dostlarına ve akrabalarını yardım etmek işin mali taahhütlerinin getirdiği baskı ve giderek artan ciddi sağlık sorunları daha büyük hayaller kurmasına ve daha hızlı ve daha fazla çalışmasına yol açmıştır.

22 Kasım 1916 tarihinde henüz 40 yaşındayken sindirim sistemi üremik zehirlenmesi nedeniyle ölmüştür. Aralarında böbrek rahatsızlığının da olduğu bir grup rahatsızlıktan muzdarip olmakla birlikte yaşamının son günlerine kadar geleceği için sınırsız bir şevk ve gözü pek planlarla doluydu. Ölümü üzerine Glen Ellen'deki telgraf bürosuna dünyanın her yerinden üzüntülerini ifade eden kişilerin mesajları yağmıştır.

"Mark Twain istisna olarak tutulursa hiçbir yazar Jack London'dan daha hayalperest bir yaşam sürmemiştir. Amerikan kurgu romancılarının en popüler yazarının bu vakitsiz ölümü onun yaşamasını ve daha uzun yıllar yeni eserler meydana getirmesini bekleyen bir dünyayı son derece üzmüştür"- Ernest Hopkins, San Francisco Bulletin, 2 Aralık 1916.

Jack London'ın külleri, eşi Charmian'ınkiIerIe birIikte, GIen EIIen, CaIifornia'daki Jack London EyaIet Tarih Parkı'na gömüIdü. Çok sade oIan mezarda sadece yosun tutmuş bir kaya parçası dikiIidir.

En bilinen Romanlarından bazıları:

Vahşetin Çağrısı (1903)

Deniz Kurdu (1904)

Beyaz Diş (1906)

Ademden Önce (1907)

Demir Ökçe (1908)

Martin Eden (1909)

Yanan Gün Işığı (1910)

Ay Vadisi (1913)

Çizgi Roman Cenneti Belçika'dan Çizgili Haberler

Erol Bostancı bildiriyor

MARINI LE DESBERG

LE SCORPION

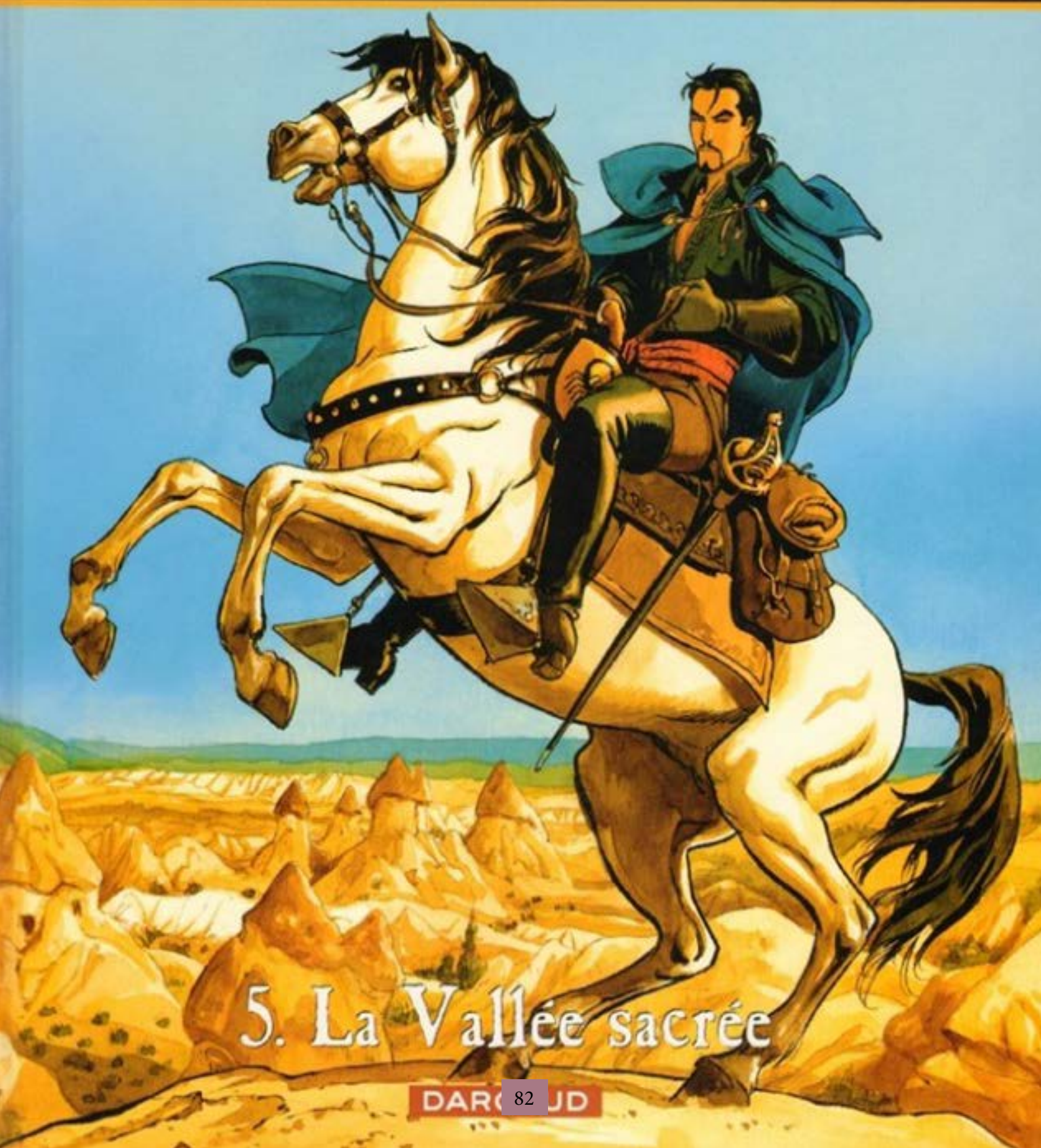

5. La Vallée sacrée

DARGAUD

Erol Bostancı

ARMANDO CATALANO'NUN KAPADOKYA MACERASI

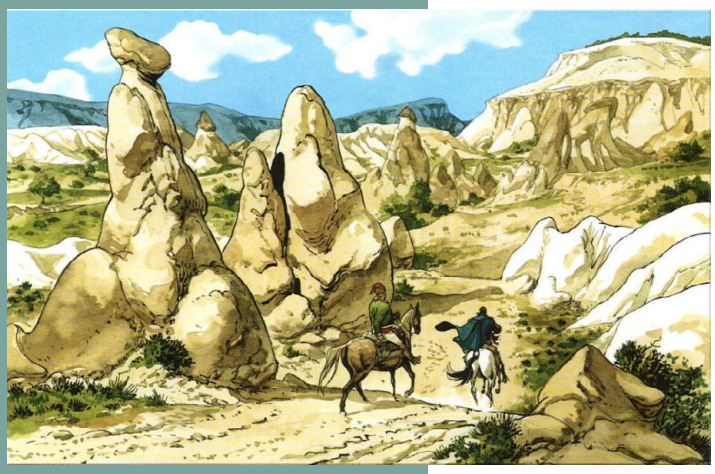

Indiana Jones'tan bir asır önce, en baştan çıkarıcı ve maceracı mezar soyguncusu olarak bilinen Armando Catalano'dır. Bilimci arkeolog, on dokuzuncu yüzyılın ortalarında, kemikler, azizlerin kalıntıları, Roma'nın varlıklı aileleriyle uğraşmak için bilgisini ve macera zevkini kullanır.

Le scorpion tome 5 - la vallée sacrée (1 kasım 2004), senaryo : Stephen Desberg ve çizim : Enrico Marini (Dargaud Yayınları).

Indiana Jones'tan bir asır önce, en baştan çıkarıcı ve maceracı mezar soyguncusu olarak bilinen Armando Catalano'dır. Bilimci arkeolog, on dokuzuncu yüzyılın ortalarında, kemikler, azizlerin kalıntıları, Roma'nın varlıklı aileleriyle uğraşmak için bilgisini ve macera zevkini kullanır.

Le Scorpion (Akrep) çizgi roman albümün beşinci bölümü La vallée sacrée (Kutsal Vadi) öyküsü 1291 senesinde ve Kutsal Tokraplarda başlıyor. O zamanlar da, Tapınak Şövalyeleri son savaşlarıyla savaşmaya hazırlanıyorlar. Sonra, hikaye İstanbul'da, on sekizinci yüzyılda devam ediyor. Bu şehirde bizim Le Scorpion (kahraman Armando Catalano'nun lakabı) zor durumda buluyoruz. Padişah arşivlerinde, Akrep bir el yazması keşfettiyor. Bu yazı sayesinde Aziz Peter'in çarmıha gerildiği haç Roma'da değil, Kapadokya'da bir köy olan Karabaş'ta bulunuyor.

Aziz Peter'ın sahte bir haçının sözde bir mucizesi inancına sayesinde Roma Papazı olan Trebaldi, Rochnan'ın (acımasız fedaini) Akrep'in peşine yollar. Öykü Kapadokya'da bitiyor (Suyun ve rüzgârın çizdiyi menderesleri ülkesi). Çok kıskançlık uyandıran bir haçın izindeyiz. Ve bu haçı sahipleyen kişi Tapınak Şövalyelerin muhteşem hazinesine erişecek...Tabiki bir kayalıkta bir kazılmış bir tapınağında tutsak kalmamak şartıyla bizim zavallı kahraman Le Scorpion gibi.

Le Scorpion, 1997 yılında yayınlanan ve 2000'den bu yana Dargaud Yayınları tarafından yayınlanan Enrico Marini (ressam, senarist ve renk yazarı) ve Stephen Desberg (senaryo yazarı) tarafından yaratılan bir tarihi dizi çizgi romanı dır. Kurgu ve tarih arasında, senaryo bir Machiavellian dini iktidar teorisini damıtır. Akrep'in maceraları, Tapınak Şövalyelerin hazinelerini ve geçmişini keşfetmeleri için onu yönlendirecektir.

Stephen Desberg ve Enrico Marini ilk işbirliği 1995 senesinde başladı ve ilk eserleri western çizgi roman albümü L'Étoile du désert (çöllün yıldızı) mayıs 1996 da Dargaud Yayınları tarafından yayınlandı. Gine 1995 senesinde birlikte bir tarihi ve kılıçlı bir çizgi roman dizisi ıç yaratmaya karar verdiler. Alexandre Dumas'ın Üç Silahşörünün uyarlanmasıyla başlayarak nihayet biraz daha yenilik yapma kararını verdiler. Zorro ve Scaramouche'den esinlenilen Enrico Marini, Akrep adını verdiği eskrimci bir karakter çizer ve çok sayıda karakter ve yer çizimleri hazırlar.

Stephen Desberg'e Le Scorpion kahramanı nasıl hayal ettiğini göstermek için grafiksel resimli defteri gösterir. Birlikte uzun bir popüler dizi yapmak için bir plan icat ettiler. Stephen Desberg, Enrico Marini'nin yakından takip ettiği ve ilk albümü için kendi fikirlerini de ekledi.

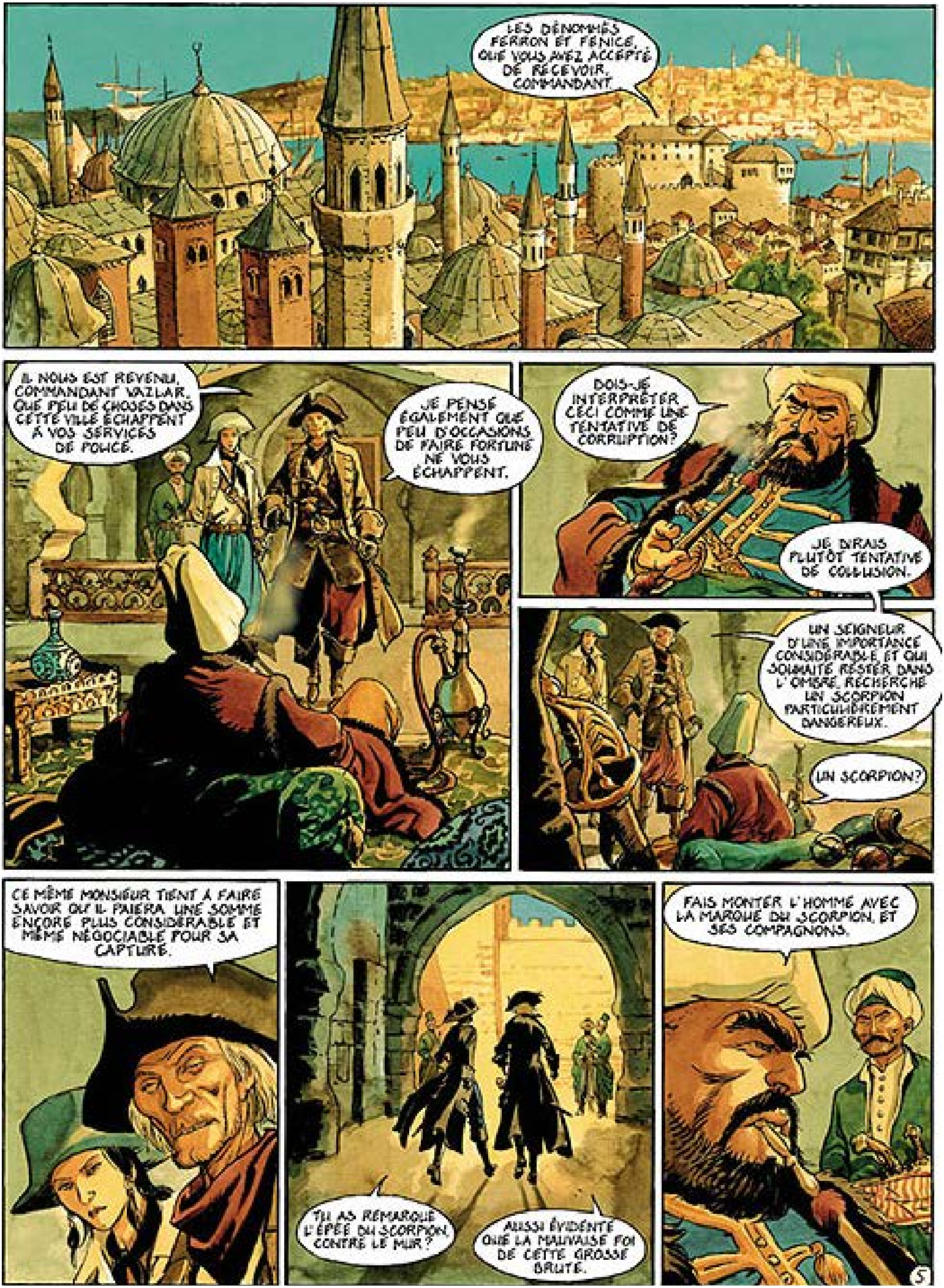
LES DÉNOMMÉS FERRON ET FENICE, QUE VOUS AVEZ ACCEPTÉ DE RECEVOIR, COMMANDANT.
IL NOUS EST REVENU, COMMANDANT VAZLAR, QUE PEU DE CHOSES DANS CETTE VILLE ÉCHAPPENT À VOS SERVICES DE POLICE.
JE PENSE ÉGALEMENT QUE PEU D'OCCASIONS DE FAIRE FORTUNE NE VOUS ÉCHAPPENT.
DOIS-JE INTERPRÉTER CECI COMME UNE TENTATIVE DE CORRUPTION?
JE DIRAIS PLUTÔT TENTATIVE DE COLLUSION.
UN SEIGNEUR D'UNE IMPORTANCE CONSIDÉRABLE ET QUI SOUHAITE RESTER DANS L'OMBRE, RECHERCHE UN SCORPION PARTICULIÈREMENT DANGEREUX.
UN SCORPION?
CE MÊME MONSIEUR TIENT À FAIRE SAVOIR QU'IL PAIERA UNE SOMME ENCORE PLUS CONSIDÉRABLE ET MÊME NÉGOCIABLE POUR SA CAPTURE.
TU AS REMARQUÉ L'ÉPÉE DU SCORPION, CONTRE LE MUR?
AUSSI ÉVIDENTE QUE LA MAUVAISE FOI DE CETTE GROSSE BRUTE.
FAIS MONTER L'HOMME AVEC LA MARQUE DU SCORPION, ET SES COMPAGNONS.

STEPHEN DESBERG

Stephen Desberg 10 Eylül 1954'te Brüksel'de doğdu. Babası, Cleveland'da eğitim gören bir Amerikan avukat dır ve annesi bir Fransız öğretmen dir. Velileri, II. Dünya Savaşı sırasında Paris'te tanıştılar ; o sıralarda babası bir Amerikan subayı dı ve Sorbonne Üniversitesinde bir öğretmenden (Stephen'in annesi) Fransızca dersleri alıyordu. Sonra bu aile Belçika'ya yerleşti, Stephen'in babası Metro-Goldwyn-Mayer Film Stüdyoları ile bir iş sözleşmesi imzaladı, onların filmlerini Benelüks'te dağıtım temsilcisi oldu (Cleveland'da sinema salonu olan Stephen'in dedesinin bağlantıları sayesinde).

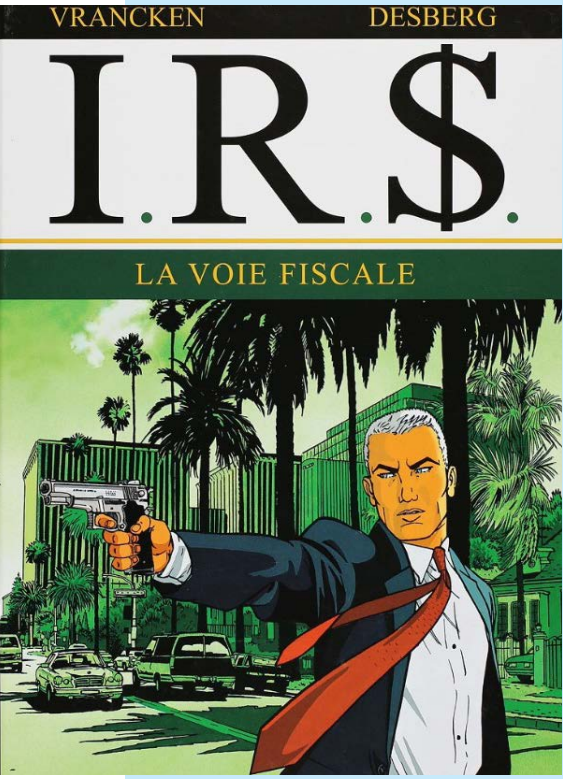

Stephen Desberg Belçikalı çizgi roman yazarıdır. 2010 senesinde en fazla albüm satan yazarlardan biriydi (412.000 çizgi roman albümleri satıldı : Le Scorpion, I.R.$. All Watcher, Black Op, L'Étoile du désert, Empire USA ve Cassio çizgi roman serileri).

Stephen Desberg 10 Eylül 1954'te Brüksel'de doğdu. Babası, Cleveland'da eğitim gören bir Amerikan avukat dır ve annesi bir Fransız öğretmen dir. Velileri, II. Dünya Savaşı sırasında Paris'te tanıştılar ; o sıralarda babası bir Amerikan subayı dı ve Sorbonne Üniversitesinde bir öğretmenden (Stephen'in annesi) Fransızca dersleri alıyordu. Sonra bu aile Belçika'ya yerleşti, Stephen'in babası Metro-Goldwyn-Mayer Film Stüdyoları ile bir iş sözleşmesi imzaladı, onların filmlerini Benelüks'te dağıtım temsilcisi oldu (Cleveland'da sinema salonu olan Stephen'in dedesinin bağlantıları sayesinde).

Stephen Desberg, Amerikan filmlerinin önünde büyüdü ve Spirou'nun dergisini okudu. Bu derginin sayesinde Jean Valhardi, Marc Dacier, Buck Danny ve Lucky Luke maceraları ve Raymond Macherot'un eserlerini keşfettiği…Ve daha sonra le journal de Tintin dergisi ile tanıştı. İki yıllık eğitimden sonra, sonuna kadar kalmadan Brüksel Serbest Üniversitesi'ne kaydoldu. 1970'li yıllarda alışkın olduğu Michel Deligne'nin Curiosity House kitabevinde sıkça ziyaret ederdi. Belçikalı kitapçı Michel Deligne, 1972'de Brüksel'deki ilk eski çizgi romanlara adanan kitabevi (Merak Evi) kurucusu dur. Bu kitabevi, küçük bir ekibin desteğiyle (Daniel Depessemier, Alain Van Passen ve diğer çizgi roman severleri), 1 agustos 1972 senesinden 1 haziran 1976 senesine kadar bir prozine dergi (Curiosity) yayınladı.

Stephen Desberg anlatıyor : « Bu dergi için Michel Deligne bana dört ila beş sayfalık bir senaryo sipariş verdi. Sonra beni onun arkadaşı olan Maurice Tillieux'e götürdü. Maurice Tillieux senaryomu okudu ve beni daha sonra telefon ile aradı. Jess Long ve Tif ve Tondu çizgi romanların projeleri için iş teklifi etti. Çizgi roman senaryoluk okulumu gerçekten onunla yaptım. Başlangıçta, sadece özet ve daha ayrıntılı senaryolar yaptım. Çok zordu. Bir süre sonra, otuz altı denemeden sonra bir senaryoyu kabul etti : Le Gouffre interdit (Yasak Uçurum), bir Tif ve Tondu macerası. Aslında, bu senaryoyu benden satın aldı ve tamamen elden geçirdi. Kabul etmek zorunda kaldım, ancak yeni bir deneyimle daha iyisini yapmaya çalışmam şartıyla. Bu ikinci kez sorunsuz gidiyor ve üçüncü senaryoda bana şöyle dedi : « Tamam, kendi kendine uçabilirsiniz ». »

Maurice Tillieux Belçikalı çizgi roman çizeri ve yazarıdır. Gil Jourdan, Félix, César, Marc Lebut et son voisin ve Jess Long yaratıcısıdır.

DESBERG | GRITO
OLIVER PAGE
& LES TUEURS DE TEMPS
1

ÇİZGİ ROMAN GEZEGENİNDEN YENİLİKLER

Sene 3500, deri ve metalle kaplı amazonlu, Shayne, medeniyetin son düşmanların (insanları kontrol altına alan bir çeşit parazitler) peşini harap olmuş bir Dünyada kovaluyor. Yıllar önce, 1875 yılında, Fars Çölü'nde göreve atanan genç bir arkeolog olan Oliver Page bilinmiyen bir kralın türbesini keşfettir ve içinde altından ve elmastan yapılmış bir tahtı bulur.

Yeni çizgi romanı Oliver Page & Les Tueurs de Temps - Tome 1 (Oliver Page ve Zaman Katilleri - Cilt 1) 2 ocak 2020 de çıkacak. Senarist Stephen Desberg ve çizer Griffo'nun ortak bilimkurgu eseri.

Albümün özeti :

Geçmişten bir lanet. Geleceğin belası.

Sene 3500, deri ve metalle kaplı amazonlu, Shayne, medeniyetin son düşmanların (insanları kontrol altına alan bir çeşit parazitler) peşini harap olmuş bir Dünyada kovaluyor. Yıllar önce, 1875 yılında, Fars Çölü'nde göreve atanan genç bir arkeolog olan Oliver Page bilinmiyen bir kralın türbesini keşfettir ve içinde altından ve elmastan yapılmış bir tahtı bulur.

Araştırmaları daha sonra onu eski bir gömülü kuvveti uyandıran gizemli halkalara buluşturur. Gelecekteki sonuçları yıkıcı olabilecek bir lanet... Oliver, geleceğin paraziter varlığının uyandıracak kişi mi yoksa onu yok etmenin anahtarı mı ? Ve eğer öyleyse, Shayne onunla nasıl iletişim kuracak ?

Stephen Desberg ve Griffo bizi, bilimkurgu ve Viktorya dönemine ait görüntüleri birleştiren harika bir maceraya sürüklüyor. İki cildin iki ay içinde ortaya çıkacağı tam bir hikaye !

Stephen Desberg, 1976'dan beri bir senaryo yazarıdır. Tintin ve Spirou gazetelerinde yaptığı işbirliğinden sonra, Will'in çizdiği Tif ve Tondu senaryosunu yeniden canlandırıyor. Griffo, gerçek adı Werner Goelen, 21 Mayıs 1949'da Wilrijk'te doğan Belçikalı bir çizgi roman çizeri ve şu anda Kanarya Adaları'nda yaşıyor. 1965'te, Anvers'in Güzel Sanatlar Akademisine 15 yaşında girdi. 1975'te le Journal de Tintin için bir dizi yaptı ve le Journal de Spirou'da devam etti. 1980'lerin ortasında Dufaux ile buluşması kariyerinde bir dönüm noktası oldu.

Birlikte Beatifica Blues, Samba Bugatti, SOS Bonheur ve Monsieur Noir'i piyasaya sürdüler. Jean Dufaux, 7 Haziran 1949'da Ninove'de doğan Belçikalı bir çizgi roman yazarı. Jessica Blandy, Giacomo C., Djinn, La Complainte des Landes Perdues ve Murena gibi ünlü çizgi roman dizilerin yazarıdır.

CHARLOT

FOURQUEMIN

LES ENQUÊTES DE LORD HAROLD

DOUZIEME DU NOM

Blachchurch

TOME 1

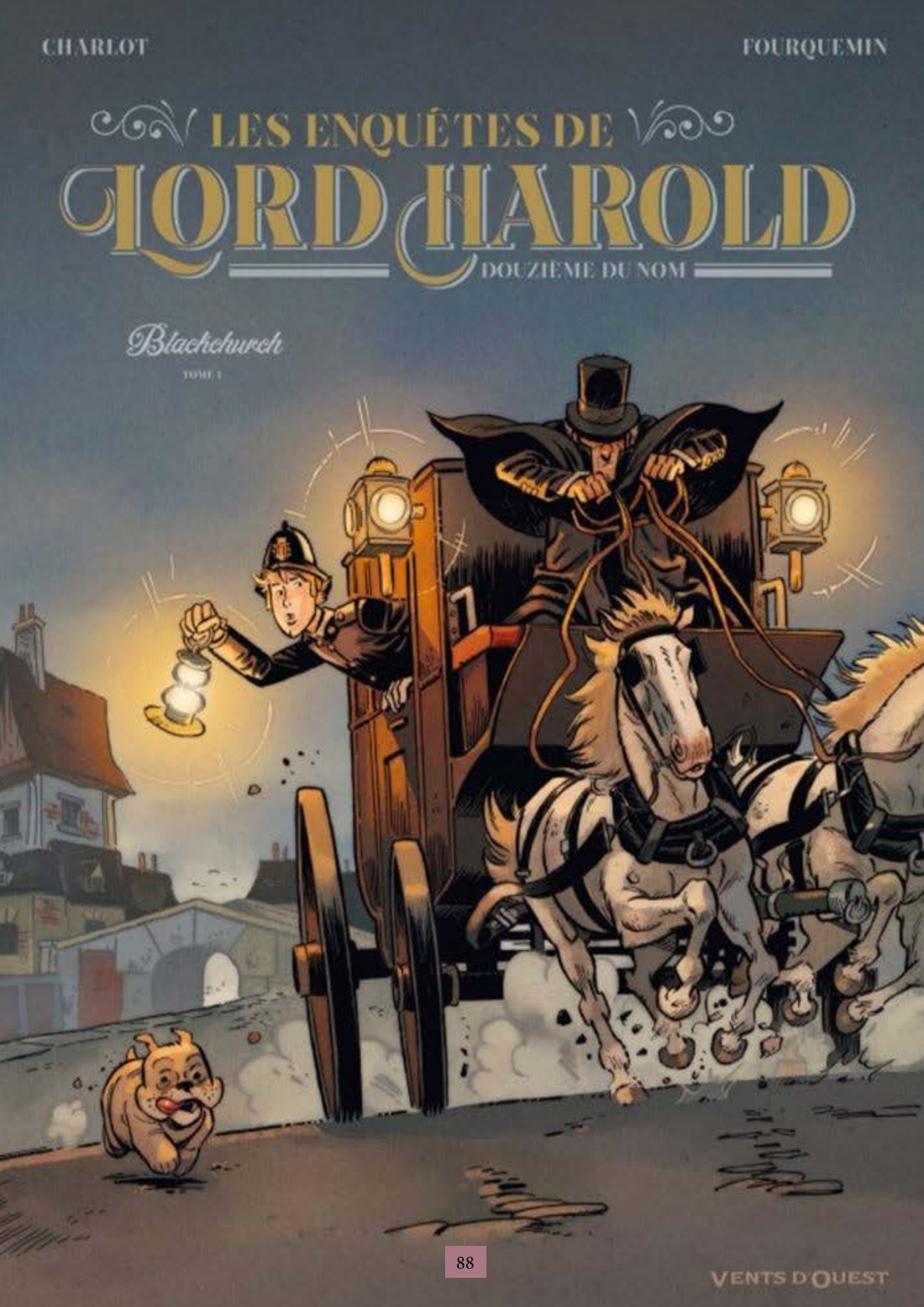

VENTS D'OUEST

8 OCAK 2020 DE YENİ BİR ÇİZGİ ROMAN ÇIKIYOR

Les enquêtes de Lord Harold, douzième du nom, tome 1 : Blackchurch (Lord Harold'un anketleri (Harold ailenin on ikinci nesilli), 1ci Cilt : Blackchurch), senarist Philippe Charlot ve çizer Xavier Fourquemin eseri, Vents d'Ouest yayınları

Lord Harold Alaister Cunningham Talbot, (Harold ailenin on ikinci nesilli), Viktorya İngiltere'sinin en büyük ailelerinden birinin varisi. Ancak asil ataları ona rahat ve zahmetsiz bir yaşam tarzı sunarken, romantik edebiyatın bu büyük amatörü, prestijli eğitiminin meyvelerini polisin hizmetine koyarak ağır iş kanununa uymaya karar verir.

Özet :

Haydutlar ülkesinde bir dandy (züppe) !

Lord Harold Alaister Cunningham Talbot, (Harold ailenin on ikinci nesilli), Viktorya İngiltere'sinin en büyük ailelerinden birinin varisi. Ancak asil ataları ona rahat ve zahmetsiz bir yaşam tarzı sunarken, romantik edebiyatın bu büyük amatörü, prestijli eğitiminin meyvelerini polisin hizmetine koyarak ağır iş kanununa uymaya karar verir. Ve herhangi bir yerde değil : burada tüm Londra'nın en kötü şöhretli bölgelerinden biri olan Blackchurch'te acemi bir müfettişe itiliyor ! Oraya vardığınızda saf Harold, dolandırıcıların ve çılgın korsanların yaşadığı alacalı bir evreni keşfedecek, burada tek geçerli yasa sessizliktir. Çok iyi tavırları hemen fark edilecek... özellikle çevreği demir eller altında tutan üç genç kadınlar.

Philippe Charlot ve Xavier Fourquemin büyüleyici Viktorya döneminde Londra'da geçen hikayeleri anlatan yeni bir seri piyasaya sürüyor. Çevresi ile tam bir tutarsızlık ve yanlış anlamaların kaynağı olan bir kahramanın polisiye macelarını !

27 Ocak 1960 doğumlu Philippe Charlot, Fransız çizgi roman yazarı ve müzisyenidir. 2010 yılından ber ive Dupuis/Mad Fabrik Yayınları için, grup olarak Game Over çizgi romanın 4cü ve 5ci bölümlerinin çalışmalarına katıldı. 2011 yılında, Bourbon Street serisinin Grand Angle Yayınları için ilk albümü Fantômes de Cornelius'u yazdı. Ayrıca gine 2011 yılında, Dargaud Yayınları için Karma Salsa üçlemesini başlatmak üzere Joël Callède ve Fred Campoy ile işbirliği yaptı. Xavier Fourquemin, Belçika'nın Tournai bölgesinde yaşayan Fransız çizgi roman çizeridir.

ZZ...
EAU OXYGÉNÉE
VOYONS VOIR PAR LÀ...
ÇA NE DEVRAIT PLUS ÊTRE TRÈS LOIN.
C'EST LÀ!

Gökcan Ablak

Öykü...

Yaşadığım yer tam anlamıyla çöplükten ibaret bir ağaç kovuğu. İnsanların yedikleri yemeklerin artıkları, midemi bulandırsa da şimdilik böyle bir yerde barınmak zorundayım. Bu zorunluluk her kez için geçerli oluyor genelde. Sırf kendime has bir ayrıcalık değil. Çünkü insanoğlu doyduğu toprağa bağımlıdır, bir hayat kurduğu, yattığı kalktığı. Aynı şekilde ben de süregelmiş bir düzene uymak zorunluluğunu kendimde buluyorum. Yaşamak için, gerekli olan izbe bir yer bile olsa yaşamalıyım.

AĞ

Yaşadığım yer tam anlamıyla çöplükten ibaret bir ağaç kovuğu. İnsanların yedikleri yemeklerin artıkları, midemi bulandırsa da şimdilik böyle bir yerde barınmak zorundayım. Bu zorunluluk her kez için geçerli oluyor genelde. Sırf kendime has bir ayrıcalık değil. Çünkü insanoğlu doyduğu toprağa bağımlıdır, bir hayat kurduğu, yattığı kalktığı. Aynı şekilde ben de süregelmiş bir düzene uymak zorunluluğunu kendimde buluyorum. Yaşamak için, gerekli olan izbe bir yer bile olsa yaşamalıyım.

Yalnızlıktansa pek bir şikâyetim yok, yalnızlığı seviyorum, bana böyle öğretildi, bu durumumu asla yargılama gereği duymuyorum şu an. Benim için çetin bir deneyim olsa da aile geleneğimizde hep böyle olmuştur. Birçok uzak akrabamdaysa bazı gelenekler birbirinden farklıdır. Özellikle işçiliklerimiz… Çünkü bizim mesleğimiz aynıdır, dokuma işiyle uğraşıyoruz, bu mesleği bir sanat haline getirmek için elimizden geleni yapıyoruz, yaşamak için başka bir çaremiz yok diye biliriz. Aynı denize açılan teknelerin balık tutmak için saldıkları ağları kullanmalarından farksız işimiz, sadece ama sadece biz estetik bir değer için elimizden geleni yapıyoruz. Daha bir sanatçı ruhluyuz da denebilir.

Ben de diğerleri gibi anne mesleğini diğer çocuklara bakarak öğrenmedim, ya da annemin işi diye bu mesleğe yönelmedim, sadece bana verilmiş bir hediyeden başka hiçbir şey değildi. Bu yüzden pek bir zorlukla karşılaşmadım. İşimi olduğunca usta bir şekilde yapmayı

başardım. Yaşım ilerledikçe yaptığım eserler daha da bir gelişip büyüyordu, elimden geldiğince bu işle karnım doyuyordu. Ama işin kötü tarafı şuydu, tek sorunum iplerin fazla güçlü olmamasıydı. Bu yüzden havanın kötü olduğu zamanlarda eserim bozuluyor ve aynı işi yapmak için havanın düzelmesini bekliyordum. Bazen öyle günler oluyordu ki kendimi korumak için en sığıntı yerlere korkmadan, gözüm kapalı gidiyordum. Günlerce yemek yemeden, su içmeden yaşamak, çılgınlıktı sanırım. Belki biraz gençliğimin coşkusundan olacaktı o zamanlar.

Çok az şey hatırlıyorum geçmişe dair, ama bazı anılar hiç mi hiç unutulmayacağından, ilk aklıma gelen görüntülerden biri de kardeşlerimdi. O kadar çoktuk ki hangisinin benden büyük ve küçük olduğunu bilmiyordum. Hatta ve hatta hepimiz birbirimizin bir kopyasıydık sanki. O yüzdendir ki tam anlamıyla kardeş sevgisi yaşayamadım, onlarla hüzün ve mutluluklarımı paylaşamadım. Paylaştığımız tek bir nokta ise dışarıdan gelen tehlikelere karşı bir bütün olarak hareket emekti. İşte hepsi bu.

Kardeşlerim de büyüdüler benim gibi, artık erişkin oldular. Ama küçüklüğümüzdeki o dayanışma ve birlik şu anda yok. Bazılarımız yüksek binalarda en rahat koşullar altında yaşıyormuş, tabi zorluk ta çekmiyorlar değilmiş, bazılarımız orta halliymiş, bu akrabaların can güvenliği zengin akrabalarımıza oranla daha da fazlaymış. Ve bazılarımız da benim gibi sokak köşelerinde, kuytuluklarda hayatını sürdürmeye devam etmekteymiş, sanırım en rahat olan biziz. Çünkü can derdinden uzak yaşıyoruz iyi korunursak o da, yiyeceklerimizi daha kolay sağlıyoruz. Diğer kardeşlerimin sonunu tahmin bile etmek istemiyorum, hayatın gerçekleri sanırım.

Ama şimdilerde yaşamak oldukça sıradanlaştı, hep aynı çalışmaların bir benzerini yapmaktan sıkıldım. Hayır, yanlış anlamayın aynı işleri yapıyorum ama farklı ilmikleri de denemeliyim eserimde. Bazen, otomatikleşen alışkanlığım beni ister istemez sıkıntılara sokmuyor değil. Çoğumuz gelenekleşen bu kısır döngüye artık alışmış gibiyiz. Evli olanlar ailesini geçindirmek için türlü işlere giriyor, koşturuyor, çabalıyor, her zaman gördüğüm sahneleri tekrar tekrar yaşamaktan dolayı diye düşünüyorum, bir virüs gibi yayılan kısır döngüye bulaştım belki de. Her şeye rağmen sıkıntımın farkındayım, ama ya diğerleri, bu yönümden dolayıdır ki diğer kardeşlerimden farklı bir felsefe üzerinde kafa patlatıyorum. Bazılarımızın içinde de bir nevi filozofluk var sanırım.

Annem diğerlerine oranla benimle pek ilgilenmemişti ya da ben öyle algılamıştım, yakın çevremin bana karşı yanlış tavırlarından dolayıdır ki bir az içe kapanık büyüdüm. Hatırlıyorum da bir gece yuvamdan gizli gizli kaçıp, bir ağacın en tepesine tırmanmıştım. Her şey o kadar küçük görünmüştü ki gözlerime, sanki koskocaman şehrin kralıydım. O zamanlar kimin kral olduğunu pek tahmin etmiyordum, hayatın hiçbir kötülüğünden korkmuyordum, aslında kötülüğün ne olduğunu da daha bilmiyordum, bu gibi konular için daha küçüktüm annemin gözünde.

Ve her şeyi merak ediyordum. Ayakkabıları, camları, evde ne varsa her şeyi öğrenmeye çabalasam da sorularım yanıtsız kalıyordu. Dediği şey de şuydu, neymiş efendim sana ait olan hiçbir şey hakkında soru sorma, sadece hislerinle yaşamak zorundasın, bu senin tek yaşam garantinmiş de falanda filanda. Ama beni hiç anlamıyordu, neden, çünkü hala bir çocuğum diye. Aslında annem doğru söylüyormuş, yalnız yaşadıkça ve büyüdükçe onları daha da iyi anlıyorum, gereksiz sorularla başlarının etini yemekten başka hiçbir işe yaramamışım o zamanlar.

Bunun gibi terslendiğim zamanlarda hep ağaçlara

tırmanırdım, ağaçlarla konuşurdum, ne yazık ki cevap olarak yaprak sesleri ve huzursuz hışırtılar duyardım. Ama bana karşı gelmezler ve terslemezlerdi, kardeşlerim gibi beni dışlamayıp aksine dallarında oturmama izin verirlerdi. Ben ise başlardım o günün geniş bir özetini anlatmaya, anlatırken de hüngür hüngür ağlamaya, şu şöyle oldu bu böyle oldu, kardeşlerim her zamanki gibi umursamaz, annem sevgiden yoksun diyerek anlattım da durdum. Bunca konuşmalarıma ve zırlamalarıma rağmen hiç kötü bir söz söylemediler, her ne kadar bana akıl vermeselerde. Bu yüzden ağaçları seviyordum ve hala da benim en yakın dostlarımdır. Yalnız kaldığım zamanlar, özellikle hava güzelse, en sevdiğim oyunu bu dingin dostlarımla oynardım. Bir ağacın dalına çıkar oradan aşağı sarkarak, dünyaya başka bir açıdan bakmayı severdim. Şu an bile aynı şeyi yapıyorum, alışkanlık sanırım.

Çocukluk anılarımdan bahsetmişken aklımdan çıkmayan önemli anları da paylaşmak istiyorum, bu anlar yaşamak için öğrendiğim deneyimlerimden biriydi.

Kabul ediyorum ki yoksul bir aileden geldim. Bu durum nedeniyle bazı şeyleri daha da geç öğrendim. Sıkıntının ne olduğunu, açlığın, yeri geldi uykusuzluğun ne olduğunu tattım. Ama ne içindi bunca ızdırap, sadece bir lokma ekmek yemek içindi. Annemin kurmuş olduğu dokuma tezgâhlarının korunması gerekiyordu. Annem bazen günlerce kıpırdamadan çalışır dururdu, bu o'nu çok yorardı, biz de teker teker nöbetleşerek annemizin az da olsa dinlenmesine yardım ediyorduk.

Böyle sıkıntılı günlerden biriydi. Bir şeyler yapmalıyım diye düşündüm. Ailemi bu dertten kurtaracak bir şeylere ihtiyacım vardı. O anda karnıma feci bir kramp girdi. Olduğum yerde kıvranıyordum, hayatımda böyle bir acı hiç yaşamamıştım. Allahtan hava karanlıktı, kimse görmeden zorda olsa ağaca tırmandım. Birkaç dakika sonra sızı geçti. Sonra annemin kullanmış olduğu malzemeler gibi, ben de cılız parmaklarımla dokuma tezgâhını yapmaya başladım. Ne de olsa onun bir çocuğuydum, yeteneği de bana geçmiş olabilirdi. Ve sonra tüm işlemleri tamamladığımda parmaklarım çalışmaya başladı, artık bu işi mantıklı yapmıyordum sanırım. Birden otomatikleşerek, ilmikler parmaklarımdan çıkıyor, ilk eserimi oluşturuyordum. Geçen birkaç saat içerisinde, eserimi nihayetinde yapmayı başarmıştım. Ben de artık evi geçindirecektim, çok mutlu bir anın sarhoşluğu vardı üzerimde. İşim bittikten sonra annemin karşısına öyle bir gururla çıkmıştım ki size anlatamam. Elimde ailemizi geçindirecek birkaç lokma yiyecek getirmiştim. Ama annemin gözleri kötü bir garez içindeydi. Kükreyerek bu yiyeceği nerden çaldığımı sordu, ilk kez onu, bu kadar çirkin ve korkunç görüyordum. Ani bir hareketle geri seğirttim.

Tek seçeneğim doğruyu bir an önce söylemekti. Çalmadım dedim, bunda benim alın terim var diyerek yiyeceği ona uzattım. Beni dikkatlice inceledi, sanırım diğer kardeşlerime oranla daha da erken olgunlaşmıştım, benden böyle bir şeyi beklemiyordu. Gözleri birden zekice parlamaya başladı. Yiyeceği aldı. Yüzüme doğru eğildi ve kulağıma, bir daha eve gelmeyeceğimi tıslayarak söyledi. O konuşma anından sonra yıkılmıştım, aileme yardım etmeye çalışırken evden kovulmuştum, annem büyük bir haksızlık yapıyordu o anda. Buna rağmen gözyaşlarımı içimde tuttum, söyleneni yaparak evimden dışarı çıktım. Gitmeden evimin son halini görmek için geriye döndüm. Getirmiş olduğum yemeği annem önüne almış aç hayvanlar gibi üzerindeki ince zarı elleriyle parçalıyordu. O hali, açgözlü, kana susamış, delirmiş bir canavarı andırıyordu. Diğer kardeşlerim bana pis pis bakıyorlar, bir yandan da yiyecekten pay koparmak için birbirlerini itip kakıyorlardı.

Benden nefret ediyorlardı artık, annemin beni dışlamasının ardından yapacak hiç bir şey yoktu. Ailemin içinde kendimi

rezil olmuş hissediyordum. Doğru olanı yaptım bende, yalvarmadım, gözlerim hafif dolsa da belli etmemeye çalıştım. Her ne kadar benimle ilgilenmeseler de onlar benim ailemdi, tek dayanağım onlardı. Bir kimliğim vardı, bir huzurum. Ama artık bunların hiçbir önemi kalmamıştı. Bu gördüğüm sahneyle sıcak aile hayallerim arasında fersahlarca uzaklık vardı. Arkamı döndüm, içerideki yemek şapırtılarını dinlememeye çalışarak kapıyı kapadım. Ve en yakın ağaca doğru hıçkırıklarla koşmaya başladım.

Ne kadar yükseğe çıktığımın farkında bile değildim. Soluk aldığım da bir çınarın en tepesinde oturmuş hüngür hüngür ağlamaktaydım. Gözyaşlarım dur durak bilmiyordu, akıyor da akıyordu. Neden böyle bir hüznü yaşamak zorundaydım, hayatın bana vurduğu ilk tokatta neden bu kadar sarsılmıştım. Daha çocuktum oysaki. Ailem beni sevmese de onları seviyordum, kardeşlerim ablalarım ve ağabeylerim beni ne kadar da terslese de annem bana ne kadar da acımasızca davransa da onlar benim bir parçamdı. Ve şimdi ise bir ağacın dalına sarılmıştım. Tek dayanağım ağacın titreyen dalıydı. Hem o benden daha şanslıydı, onu büyüten topraktı, ağacın gövdesi ise annesi gibiydi. Dal bu güçle ileride nice yılların şahitliğini yapacaktı, ne mutluydu ona.

Yıldızlar soluk soluk yanıyordu ve ayın o tatlı ışığı altında ben yapayalnızdım. İlk kez yalnızlığı yaşamanın verdiği bir korku ile yüzleşmekteydim. Bir başınalığı bu kadar acı bir deneyimle yaşamanın bana çok şey kazandıracağını o zamanlar nerden bilebilirdim ki, ama hayat işte, yarının ne getireceğini hiçbir zaman söylemiyor. Böylece bu zamana değin yaşamak için savaş verdim, hayatta kalmak için elimden gelen her şeyi yaptım, hiçbir dostum yoktu. Hiç kimseden yardım almadım, kendi dokuma tezgâhımı gittiğim her yerde kurdum, tekrar tekrar.

Çünkü göçebe bir hayatı seçmek zorundaydım, bu benim tek kurtuluşumdu. Yeri geldi kendi yaşadığım yuvamı korumak için zorlu savaşlar vermek zorunda kaldım. Yaralandım, yaraladım, gece gündüz bir lokma için bekledim durdum, öyle ya da böyle hayata karşı göğüs gerdim. Çünkü yalnızlık başka bir şey, ailemin olması için, aile içindeki huzur için, içten bir gülücük için, annemin koynunda bir dakika bile uyumak için neler vermezdim ki, ama öyle olmuyormuş, aslında kaderci biri değilim ama alın yazımmış demekten başka bir yorum yapmak ta aklıma gelmiyor.

Gözyaşlarım bittikten ve hayatın gerçek yüzü ile ilk kez karşılaştıktan sonra kimin kral olduğunu anladım. Ben sadece küçücük bir noktaydım onun gözünde, ezilmeye mahkûmdum. Bu mahkûmiyet geçici bir süreçten başka bir şey değildi. Evet, gerçekten de savaş başlıyordu, gece gündüz durmadan annemin yapmış olduğu işi devam ettirerek karnımı doyurdum. İlk bunalımı atlatmıştım, sokak hayatına alışmaya başlamıştım. Yalnızlığım artık korku verici bir rüya değildi gözümde. Aylar geçtikçe bedenim giderek gelişiyor, her geçen zamanda da deri atıyordum, bileklerim güçleniyor ve işimdeki hünerimde de başarılı olmaya başlıyordum. Ta ki âşık olana değin.

Aşk, öğrenmeyi belki de en son istediğim şeylerden biriydi. Nedensizce kendime çekidüzen veriyordum. Aslında neden böyle davrandığımı kestiremesem de bu durumum hoşuma gidiyordu. Bir gün hava çok sıcaktı. Tezgâhıma bakarak gölgeler içinde dinlenmeye başlamıştım. Ruhumu ve bedenimi allak bullak eden bir koku aldım bulunduğum yerin az ötesinden. O anda kendimden geçer gibi oldum. Tezgâhımı düşünmeden bırakarak kokunun olduğu yüne doğru sinsice seğirttim. Ve o karşıma çıktı, bir ağacın gölgelikleri arasında ağır ağır salınıyordu, görür görmez aşk derler ya, işte o duyguya kapıldım

birden. İlkin uzaktan izlemeye başladım. Saçlarını küçücük gözlerini belleğime kazıdım. Fark edilmeden oradan uzaklaştım.

O ilk anın hayalini kurarak, şafak sökene kadar düşündüm durdum. Her anı tekrar yaşıyor gibiydim. Aslında benden oldukça iri olmasına rağmen onda aşkı hissediyordum. Dış görünüşü umurumda değildi, onu kalbimin derinliklerindeki rutubetli bir odayı saran ağlar içinde hayal ediyordum. O belki de daha güzel yerleri hak ediyordu.

Günlerim, hep onu düşünerek geçiyordu, gizliden gizliye izlemelerimi sürdürüyordum. Ama nereye kadar böyle sürecekti, dayanılmaz bir işkence içerisinde hissediyordum kendimi. Ne doğru düzgün yemek yiyordum nede işime adapte olabiliyordum. Ona açılmalıydım. Ve bir gün tüm cesaretimi toplayarak karşısına çıktım. Beni ilk başta fark etmiyormuş gibi davrandı ve sonra hayatımın ilk belki de son çiftleşmesini yaşadım sevgilimle. O anlar oldukça baş döndürücü olsa da, bedensel salgılarımı boşalttıktan sonra olanlar oldu. Tam ona sarılıp romantik sözler söyleyecekken birden çılgına döndü. Ne olduğunu anlamadım ilk başta, iğrenç sesler çıkartmaya ve üzerime doğru nefretle yürümeye başladı, korktum. Beni öldürecek gibiydi. Gözü dönmüş bir kaplandan farksız avına doğru korkusuzca yaklaşıyordu. Konuşmaya çalıştım, nedenini anlatmasını istedim, isteyerek beraber olmuştuk ama neden böyle ani bir davranışta bulunmuştu. Öğrenmeye çalıştım, nedenini sordum, her şey boştu. Tüm hayallerim başıma yıkılmıştı. "Yeter artık beni bunalttığın, senin gibi birine âşık olduğuma pişman oldum, kes o iğrenç küfürlerini" diyerek yüksek sesle bağırmak zorunda kaldım. Bu tepkimin verdiği şokla bir anlığına duraladı. Bir rezillik çıkartmasını önlemek için bu fırsatı iyi değerlendirerek oradan ayrıldım ve bir daha da dönmedim. Aynı evimden ayrılışımdan farksız bir sahneydi. Her ikisinde de sevdiklerinden kopuyor ve kaçıyorsun bir daha dönmeyerek.

Ve kaçtım. O anların büyüsü korkunç bir filime dönüşmüştü. Buna çiftleşme denildiğini öğrendim daha sonra. Yaşamak ya da ölmek, seçim benimdi. O gün şanslı bir günümdü sanırım. Ama bir daha mı? Yok, istemem, üremek gerekli olsa da canım daha da kıymetli, ne için böyle bir duruma düştüm ve ailemden uzaklaştırıldım? Sadece yaşamak için, kendim için ve onurum için. Bir de babamı artık anlayabiliyordum. Neden yanımızda olmadığını, neden hiç göremediğimi öğrenmiştim artık.

Bir süre insanların arasında yaşadım, onlarla daha da bir kaynaştım, lakin sokaklar beni çağırıyordu, ben büyük apartmanlarda yaşamak ve hayatın rahat yaşamına alışamayacak kadar yabani biriydim. Bir sürü lüks arabam oldu, birçok evim ve birçok şirketim. Ama huylu huyundan vazgeçmez derler ya ben yine sokakları tercih ettim. Sanatıma buralarda devam ettim aynı sokak ressamları gibi. Değişemiyorum ve kendimi değiştiremiyorum. Ben böyleyim ve gelenek sonsuza dek devam edecek. Nerden mi biliyorum. Çünkü o kötü aşk deneyimimden sonra çocuklarım olmuş, hayata bir katkımın olması bana pahalıya patlasa da çocuklarımın soyumu devam ettirmesini bilmek güzel bir duygu.

Şu anda güneş tam tepede, ben ise bir ağaç kovuğunda dinlenmekteyim, çöplerin kokuları midemi bulandırıyor, ama mecburum. Buna rağmen sanatımın doruklarında olduğumu görebiliyorum, eserim güneş vurdukça kristal iplikler gibi göz alıyor ve rüzgâr esişiyle hafif hafif salınıyor. Durun bir dakika, bir titreşim hissettim sanırım, evet bu gün şanslı bir günümdeyim. Büyük, etli bir at sineği ağıma düştü, fazla bekletilmeye gelmez, eserime bir zarar gelmesini istemem de hani. Ziyafet saati, gitme zamanı. Bekle hayatım kıpırdama, uslu dur, kıpırdama geldim…

Ahmet Yılmaz Arşivinden teşekkürlerimizle.

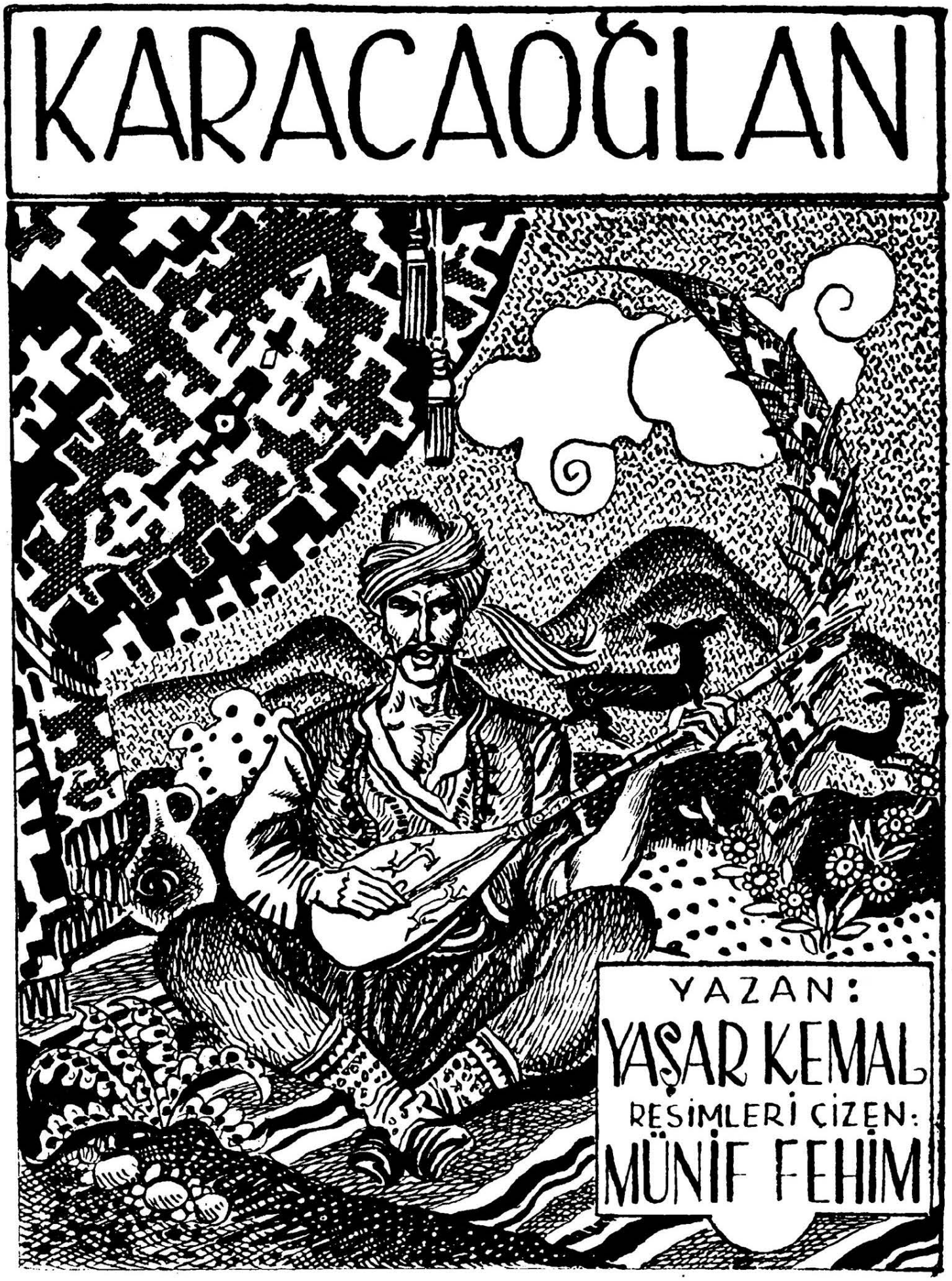

KARACAOĞLAN

Yazan: YAŞAR KEMAL — 69 — Resimliyen: MÜNİF FEHİM

Bey bağırıyordu. Hatununu döğüyordu:

—« Şimdi buradaydı. Nereye gitti?» diye çırpınıyordu. Sandıktan tabancasını çıkarmıştı.

—« Bulun, bulun getirin onları. Yılanın deliğinde, kuşun kanadının altındaysa da bulun getirin onları,» diyordu.

Atlılar, yayalar arıyorlardı. Arayıp bulamıyorlardı.

O gece Bey önde, adamları arkada dağ, ova, mağara, ağaç kovuğu komadılar, aradılar bulamadılar.

Şafak atarken Bey, kederden, yorgunluktan halsiz düştü. Getirdi kendisini sedirin üstüne attı:

—« Ben de,» diyordu, «ben de bensem, onların üçünü de katırın kuyruğuna bağlayıp sürüteceğim. Parça bölük edeceğim. Ben de bensem...»

Durmadan bunu tekrar ediyordu kendi kendine. «Ben de bensem.»

—« Bir aşiretin, bir koca obanın onuruyla oynayanlara... ah bile!»

KARACAOĞLAN

Yazan: YAŞAR KEMAL — 70 — Resimliyen: MÜNİF FEHİM

Gün doğmuştu ki, Beyin çadırının önüne atlılar, yayalar geldiler birikiştiler. Gürültü patırtıya Bey uyandı. Dışarı çıktı:

—« Ne o?» diye sordu. «Ne oi Hiç bir şey getiremediniz mi?»

Beyin kâhyası:

—« Aramadık delik, tutmadık yol, taramadık dağ komadık. Bulamadık. Bana kalırsa Bey, bana kalırsa... Gücenme, darılma...»

Sustu.

Bey vardı hışımla yakasından tuttu:

—« Ne demek istiyorsun? Diliyin altındakini söyle»

Kâhya:

—« Kızma Bey, » dedi, «kızma ama, işin içinde iş var gibi gelir bana.»

Bey aynı kızgınlıkla:

«— Diliyin altındakini çıkar,» dedi.

Kâhya:

—« Demem o ki, bunlar obadan çıkmadılar. Çıkmalarının da mümkünü yok düşündüm ki... Bunlar obada saklanıyorlar uzun sözün kısası. Oba dalar.»

Bey:

—« Bana karşı mı bütün oba? Onu mu demek istiyorsun? Töreler yıkıldı mı demek istiyorsun? Öyleyse, bütün evleri teker teker arayın. Bu ölümden de sor.»

Kâhya:

—« Bey,» dedi «belki kimsenin suçu yok. Ben şüpheleniyorum.»

Bey, bir ah çekti:

—« Bu ölümden de beter olacak. Kimin evinde bulursanız, çoluk çocuk hepsini öldüreceksiniz. Kimse sağ kalmasın. Ocağını söndüreceksiniz.»

Beyin adamları yorgun, bitkin, başları yerde çadırlara dağıldılar. Evlere şöyle bir bakıp geçiyorlardı.

İşten bütün oba haberlendi. Herkes kızla Karacaoğlanın Hürücenin evinde olduğunu biliyordu.

KARACAOĞLAN

Yazan: YAŞAR KEMAL — 70 — Resimleyen: MÜNİR FERİT

Bir yandan evler aranıyor, bir yandan obanın kadınları bizikmişler konuşuyorlar:

—« Hürücenin evinde. Hürüceyi de öldürürler. Gelinini oğlunu da...»

—« Beyimizin kızını... Delinin kardaşına...»

—« Varsın kaçırsınlar. Kötü mü? Hak âşığı...»

—« Bey de versin.»

—«Bulurlarsa öldürürler.»

—« Sıra Hürücenin evine gelirse...»

—« Elleriyle koymuş gibi bulurlar.»

Yaşlı bir kadın:

—« Bu olmaz,» dedi. «Bu hakka reva değil.» Başka bir kadın:

—« Sevdalıları ayıran onmaz,» dedi. «Bey de olsa onmaz. Kuşun yuvasını bozan...»

—« Eli kolu kurur.»

—« Kurur da kurur.»

Bu sırada arıyanlar Hürücenin evine doğru ilerliyorlardı. Kadınlarda bir telâş bir kaynaşma başladı.

—« Böyle durur bakarsak,» dedi biri, «böyle durup bakarsak yabalı günâhı bizim boynumuza olur.»

—« Bey de Beyias Bey...»

—« Koyversin fukaraların yakasını...»

—« Koyversin de başlarını alıp gitsinler.»

Bu sırada Hürücenin evinin önünde toplandılar.

—« Ana, Hürüce Ana.» dediler, «bir diyeceğin var mı? Hoş şeyden haberimiz var.»

Hürüce:

—« İyi ki geldiniz,» dedi, «ne yapacağımı şaşırıp duydum. Şimdi evi arıyacaklar. Körce Yalının evini aradılar. Bize beş altı ev kaldı. Şimdi de bizim evi arayıp bulacaklar. Kimin evi arandı?» içimizden?»

Bir gelin, genç, güzel, gözleri yaşlı:

—« Bizim evi aradılar,» dedi. «Bize götürelim onları. Çavuşlar gelmeden.»

KARACAOĞLAN

Yazan: YAŞAR KEMAL — 72 — Resimliyen: MÜNİF FEHİM

Kadınlar çadıra doldular. Yattıkları yerden kızla Karacaoğlanı çıkardılar. Kızın başını örttüler. Karacaoğlanın sazını bir çuvala koydular. Evlerin ardı kayalıktı. Ormandı. Aralarına aldılar. Türküler söyliye söyliye aranmış eve doğru yol aldılar. Mantıvarlar açtığı zaman, obanın bütün genç kızları, kadınları, gelinleri hep bir araya gelir, hep birden mantıvar açma türküsü söylerlerdi. Söyliye söyliye dağdan inerlerdi. Mantıvar açma, talih açma demekti. Bir tasın, bir kovanın içine herkes, her genç kız kendinden bir şey atar, türkü söyliye söyliye bir kadın da tasın içinden bir şey çekerdi. Çekilen eşya kiminse söylenen türkü de onundu.

Şimdi söylenen bütün türküler Elifle Karacaoğlanındı.

Bu delice bir şeydi. Ya birisi görse de Beye ha ber verse, hepsini öldürürdü Bey Ama başka çare de yoktu.

Türkü söyliye söyliye güveyle gelini getirip eve soktular.

Bu işten bütün obanın, çoluk çocuk, genç yaşlı herkesin haberi olmuştu. Ama, kimseden ses se da çıkmıyordu. Belki Beyin adamlarının da haberi olmuştu. Beyin karısının da.. Beye kimse bir şey söylemiyordu.

Bütün oba bir âşığı, hak âşığını. iki sevdalıyı korumanın sevinci içindeydi. Türküler dolduruyor du ortalığı. Her bir köşede bir genç kız topluluğu bir mantıvar çekiyordu. Sevdalıların talihine çekiyorlardı hepsini de. Bey, bu çoşkun akan sevince bir anlam veremiyordu. Ne oluyordu? Bir şey de söyliyemiyordu.

Sarı mantıvarlar her çadırın kapısına asılmıştı. Acı kokusu dolduruyordu obayı. Karacaoğlanla gelinin bulunduğu çadır tepeden tırnağa mantıvarla donatılmıştı. Türküyle birlikte acı mantıvar kokusu da dolanıyordu obayı, almıştı obayı.

Hey mantıvar mantıvar
Mantıvarın vakti var
Mantıvara gelenin
Cennette beş tahtı var.

Mantıvar ocak ocak
Biçerler kucak kucak
Mantıvara gelenin
Yeri Cennet olacak

KARACAOĞLAN

Yazan: YAŞAR KEMAL — 73 — Resimliyen: MÜNİF FEHİM

Bey, kederinden ölüyordu. Ne yapacağını şaşırmıştı. Çadırından çıkmıyordu. Kimseyi görmüyordu. Ağzını bıçaklar açmıyordu. Obadan da şüphe ediyordu. Kâhyanın yüzüne bakmıyordu.

Dağdan, ovadan, her çadırdan mantıvar türküleri geliyordu. Sevinçli türküler.

Mıstık ağa türküleri duydukça: «El mi yaman,» diyordu, «Bey mi yaman. El mi yaman, Bey mi yaman.»

El yamandı.

Bir gece Deli Hüseyini çağırdı:

—« Görüyorum ki keyfin yerinde Delim,» dedi. Deli:

—« Allah obaya zeval vermesin,» dedi. «Yoksa perişandık. Bey, bunu duyarsa kederinden ölür,» dedi.

Mıstık Ağa:

—« Ölsün,» dedi. «Gebersin zâlim. Kıymetini bilmediği hak âşığının oba kıymetini bildi. Sana diyeceğim var Delim. Uzatma. Kardaşını al, sana bir mektub vereceğim, doğru ona götür. Burda da kalsanız olur ama, Bey duyarsa kederinden ölür. Sonra belki sizi barıştırırız. Gelirsiniz. Zâlim bir adam amma. Neyise. Sen şimdilik Küçük Ali oğluna git Mektubu hazırladım. İşi ona sen anlat. Size oğlundan iyi davranır. Olur mu? Bu gece.»

KARACAOĞLAN

Yazan: YAŞAR KEMAL — 74 — Resimliyen: MÜNİF FEHİM

Gece yarısı kalktılar. Onların gideceğinden bütün oba haberlenmişti. Oba onlara hediyeler hazırlamıştı. Bir sürü koyun, birkaç at, deve, geline gelinlik çeyiz. Bu, birkaç gün içinde obanın kızları geceyi gündüze katmışlar, çeyizlikler hazırlamışlardı. Kızını Bey de everseydi ancak bu kadar çeyiz verebilirdi.

Obanın gençleri atlandı. Düğündeki seymenler gibi. Gelinle güveyi aralarına aldılar. Ovaya döküldüler. Beyin adamlarının çoğu da bu işten haberlenmişti. Beye söyliyemiyorlardı. Korkuyorlardı. Oba halkı gemi azıya almıştı.

Gece yarısını az geçe ovaya indiler. Ovada bir iki saat düğün dernek ettiler. Rivayet ederler ki, bu düğün düğünlerin en güzeli olmuş. En güzel türkülerini Karacaoğlan burada söylemiş. Gene rivayet ederler ki, ölünceye kadar Karacaoğlanın «Sıla, sıla.» diye yanıp yakıldığı yer, kendi obası, anasının babasının bulunduğu asıl obası değil de bu obaymış.

Gam çekme haline divâne gönül
Sana da bulunur elde neler var
Aynam-ı eksik yoksa turunç yoksa nar
Sun elini beri dalda neler var

Sakının ağalar beyler küçükten
Yanağı gamzeli eğri buçuktan
Arılar bal alır binbir çiçekten
Nezaket arıda balda neler var

Yiğit olan yiğit dağdır kaledir
Sevmeyin çirkini başa belâdır
Bülbülün feryadı gonca güledir
Takının güzeller gülde neler var

Bunu ben demedim âşıklar diyen
Şu dertli sineme hançerler vuran
Bilmem boz geyiktir bilmem ak ceren
Yüce yüce sarp kayada meler var

Karacaoğlan der ki yaralı sinem
Elimdedir benim gül yüzlü sunam
Kimi Cennet ister kimi Cehennem
Cennetten beri de yolda neler var

KARACAOĞLAN

Yazan: YAŞAR KEMAL — 75 — Resimleyen: MÜNİF FEHİM

Seğmenler, uğurlayıcı kızlar, tekmil oba halkı ovadan yas içinde imişler gibi geri döndüler. «Bir bulduk, bir yitirdik,» diyorlardı. Ağızlarını bıçak açmıyordu.

Bir ayışığı vardı. Tam ayın ondördü.

Dağlardan çam kokuları geliyordu.

Obaya doğru dönenler bu ayışığı altında donmuşlardı sanki. Çıt çıkmıyordu. Ağır ağır, ayaklarını sürüyerek yürüyorlardı.

Her birinin kafasında bir türkü dönüyordu. Ayışığı gibi. Esen yel gibi. Aydınlık, pırıltılı, kederli, dertli, belâlı.

Şafak atarken obaya girdiler. Yorgundular.

Andırın düzünü aştılar. Güneş vardı Andırın düzünde, kavuran... Akkalenin yolunu tuttular. Küçük Ali oğunun obası Meryemçil belindeydi. Bir ikindi üstü Meryemçil beline ulaştılar.

Obaya girerlerken Deli Hüseyin atını dolu dizgin, önden obaya doğru sürdü. Derimevinin kapısında indi. Doğru Küçük Ali oğluna vardı. Temennah çaktı. Mektubu öpüp uzattı.

Küçük Ali oğlu mektubu okuduktan sonra bir an düşündü. Sonra gülümsedi. Sonra Hüseyine:

—« Yakındalar mı?» diye sordu.

Hüseyin:

—« Gediğin arkasındalar. Geliyorlar,» dedi.

Bey yanındakilere emir verdi:

—« Hemen bir seğmen alayı hazırlansın. Karşılayın gelenleri.»

Bir anda atlara binildi. Seğmen alayı davul zurnayla, gelenleri karşılamağa çıktı.

Bey:

—« Benim misafir odasını gelin güveye hazırlayın,» diye eve haber gönderdi.

Deli Hüseyine:

—« Düğün yapacağız,» dedi. «Karacaoğlana, Mıstık Ağanın şerefine lâyık bir düğün yapmalı...»

Sonra gene emir verdi:

—« Çadırımın yanına bir çadır donatın. Gelin güvey için. Onun yanına da başka bir çadır... Mıstık Ağanın Deli Hüseyini için...»

KARACAOĞLAN

Yazan: YAŞAR KEMAL — 76 — Resimliyen: MÜNİF FEHİM

Karşılayıcılar gelenleri karşıladılar. Aldılar obaya getirdiler. Karacaoğlan böyle bir karşılamayı hiç beklemiyordu. Sevincinden, utancından atın üstünde büzülüp kalmıştı. Dolup dolup boşanıyordu. Geldiler Beyin misafir odasına indiler. Düğün de başladı.

Halaylar çekildi. Sinsinler oynandı. Güreşler yapıldı. Yandaki obalardan davetliler geldi

Sonra gelinle güvey Küçük Ali oğlunun çadırının yanındaki çadıra götürülüp evlendirildi. Bu obada da gelinle güveye, Deli Hüseyine he diyeler verdiler. Karacaoğlan el üstünde tutuluyor du. Amam rivayetlere göre asıl talihsizlik bundan sonra başladı

KARACAOĞLAN

Yazan: YAŞAR KEMAL — 77 — Resimliyen: MÜNİF FEHİM

Karacaoğlan, Elif küçücük çadırlarında gece gündüz beraberler. Karacaoğlan aşk türküleri, saadet türküleri söyler. Bazan bir şafak vakti, bir akşam üstü, bir gece yarısı Karacaoğlanın çadırından bir türkü duyulur. Bütün oba ayağa kalkıp, kulak kesilir türküyü dinler. Bütün oba sese, türküye hayran olur. Karacaoğlanın ünü insandan insana ,obadan obaya yayılır.

Ala gözlerini sevdiğim dilber
Şu gelip geçtiğin yerler öğünsün
Kadir mevlâm seni öğmüş yaratmış
Kısmeti olduğun kullar öğünsün

Huri melek var mı senin soyunda
Kız, nazarım kaldı usul boyunda
Kadir gecesinde bayram ayında
Üstüne gölg'olan dallar öğünsün

Sevdiceğim sürmelemiş gözünü
Elin aşiretin çekmez nazını
Kaldır perçemini görem yüzünü
Üstüne bölg'olan dallar öğünsün

Karacaoğlan der de garibim garib
Garibin halinden ne bilsin tabib
Akşamdan soyunup koynuna girip
Boynuna donan kollar öğünsün

KARACAOĞLAN

Yazan: YAŞAR KEMAL — 78 — Resimleyen: MÜNİF FEHİM

Karacaoğlanın ünü böyle yayılırken obada da ona itibar daha çok artıyordu. Bey onu çağırtıp tâ yanına oturtuyor, çaldırıp söyletiyordu. Ününün artması Karacaoğlanın Beyin obasının ününü de arttırıyordu. Konuşanlar ne diyorlardı? Diyorlardı ki, «Küçük Ali oğlunun bir aşığı var Karacaoğlan, aşık değil evliya...» Diyorlardı ki: «Küçük Ali oğlu ona bir bakıyor ki,» canı gibi gözü gibi. Küçük Ali oğlu koskocaman beyliğine bakmadan Karacaoğlanı yanına oturtuyor, tam yanına, aynen Beylere, paşalara yaptığı gibi... Beyler, Paşalar gibi ona davranıyor. «Diyorlardı ki:» Küçük Ali oğlu Beylerin hasıdır. Kızın babasının öfkesinden korkmadan onu kanadı altına aldı.»

Karacaoğlan saadet içinde Küçük Ali oğluna türküler söylüyordu. Büyük bir coşkunluk, kendinden geçme içinde söylüyordu.

İki kuş geldi de kondu dikine
Başı yeşil ayakları kırmızı
Çiğ düşürmüş nişanına teline
Ağzı kiraz dudakları kırmızı

Benim yarim hem ağadır hem handır
Malım yoksa tatlı canım kurbandır
İnci değil, sedef değil mercandır
Ak kolunda kol bağısı kırmızı

Gel bele sevdiğim otur yanıma
Sığa ak kolların dola boynuma
Öldür beni sok ellerin kanıma
Desinler ki kız ellerin kırmızı

Karacaoğlan bir gül ektim biterse
Çağrışıp dalında bülbül öterse
Benim vâdem senden evel biterse
Dört taş diktir mezarıma kırmızı

Obaya geldi geleli Karacaoğlana bu türküyü Küçük Ali oğlu belki elli kere söyletmişti. O da bu türküye aşıktı. Durup durup, ikide birde, «Beni öldür elin batır kanıma,» diyordu. «Batır hal Ak ellerin kırmızı desinler ha?» Vay anasını! Söylenir söz değil. Varol aşığım, varol kardaşım.»

DEVAM EDECEK

Aynur Kulak

CADILAR BAYRAMI AĞACI

"Tüyler Ürpertici Ritüel"

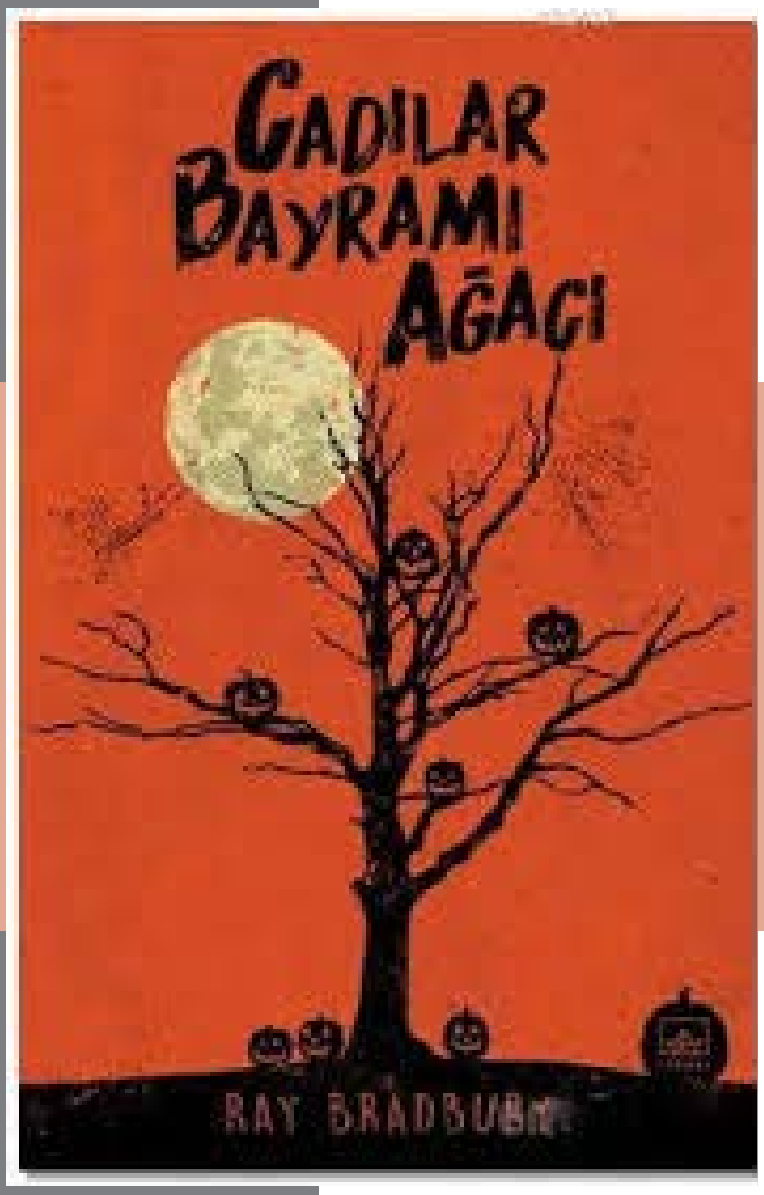

Ray Bradbury 1951 yılında Fahrenheit 451 yayınlandığında edebiyatta bilim-kurgu türünün ve distopya anlatımının öncüsü olacağını tahmin ediyor muydu acaba? Çünkü Fahrenheit 451'i yazması her zaman çıktığı bir gece yürüyüşü esnasında polis çevirmesi sonucu maruz kaldığı sorgulamadan dolayı ortaya çıkmış bir romandı sadece. Fakat tam da bu basit sebepten dolayı aslında distopik dünya edebiyat adına son derece yaratıcı bir kalemle tanışmış oldu.

Bu yazının konusu Ray Bradbury'nin diğer önemli distopik türündeki romanı Cadılar Bayramı Ağacı. İthaki Yayınları, Karanlık Kitaplar Serisi'nden yayımlanan Cadılar Bayramı Ağacı'nı gördüğünüzde eğer bu türü seviyorsanız ve yazarına da aşina iseniz merakınızı cezbetmemesi elde değil. Distopik hayallerde sınırlı zorlayan bir kurguya ve hikaye anlatımına sahip olan Bradbury kendi çağının en popüler türü olan bilim-kurgu da çok yetkin eserler vermiş bir yazar. Bu en görünür sebep, onun eserlerini seviyor olmamızın en önemli sebeplerinden biri distopya dünyasına canı gönülden inanıyor olmasındaki samimiyeti.

Bir grup arkadaşın Cadılar Bayramı gecesinde kasabanın

dışında terkedilmiş bir evde toplanmaları sonucu olaylar ardı ardına patlak verir. Çünkü henüz bir araya gelmişken aralarından birinin olmadığını fark ederler. Bir araya geldikleri ev kasaba halkı için perili bir evdir ve hepsi de bunu bilmektedir. Fakat yine de kendilerini o eve gitmekten alı koyamayan bu bir grup arkadaş arasında işte biri daha en baştan kaybolmuştur. Onu bulmak zorundadırlar. Bu esnada uzun boylu gizemli bir adam onlara yardım edecek tek kişi olarak ortaya çıkar. Ve onları kaybolan arkadaşlarını bulabilmeleri için geçmişin tüyler ürperten hikayeleri içine sokar. Başka bir evrendedirler artık. Kaybolan arkadaşlarını görürler ama ona ulaşamazlar, Sesini duyarlar ama onunla konuşamazlar. Aralarında aşılmayan bir perde vardır sanki. Süreleri daralmıştır. Kendi dünyalarından uzakta, geçtikleri bu evrende Cadılar Bayramı hiç de bildikleri gibi kutlanmıyordur.

"Yani, bütün eski hayvanlar, bütün eski hikayeler, bütün eski kabuslar, bir kenara atılmış ve kullanılmayan bütün eski Şeytanlar ve zor zamanlarında terk edilmiş bütün eski büyücüler davetle titrediler, ıslıkla canlandılar, çağrıyla sarsıldılar ve küçük toz fırtınalarının güdümüyle yollarda sektiler, göklerde süzüldüler, titreyen ağaçlar boyunca geyikler gibi sıçradılar, ırmakların sığ yerlerini aştılar, nehirlerde yüzdüler, bulutları delip geçtiler ve geldiler, geldiler, geldiler."

Cadılar Bayramı Ağacı, eski çağlara ait ürpertici gizemler hikayesi. Bradbury böylesine ürpertici bir yolculuğa çocukları alıp çıkarken Cadılar Bayramı efsanelerini yaratan tüm duraklara -neredeyse Amerika'nın tamamına- onlarla birlikte uğramamızı sağlıyor. Kurban edilme törenlerinden, cadılar bayramına özgü tüm ritüellere şahitlik ediyoruz. Bilindiği zannedilen bu evrenler, bu geçmiş yaşantılar ve çağlar distopya evrenin ta kendisi olarak karşımıza çıkıyor. Bayramın kutlanma şekli zamanla çok değişiklik gösterse de insanların ruhlarına yansıttığı ürperti hep aynıdır.

Karanlık Kitaplar Serisi'nden Cadılar Bayramı Ağacı'nı es geçmeyelim. Tam da uzun kış gecelerine özgü bir hikaye ile karşımıza çıkan Ray Bradbury yarattığı dünya ile okuyucuları kendi atmosferine sokarak yine büyülemeye devam etmekte.

Cadılar Bayramı Ağacı

Yazar	**:** Ray Bradbury
Yayınevi	**:** İthaki Yayınları
Çeviri	**:** Ümit Kayalıoğlu
Yayın Tarihi	**:** 2019
Sayfa Sayısı	**:** 135

Yusuf Gürkan

“GÖLGE ŞAİR’in HİKAYESİ”

Henüz genç esmer bir adamdı. Bana hikayesini bir, bir anlattı. Henüz genç bir aşıktı kederi acıyı hiç tatmamıştı. Aradan yıllar geçti. Dönüşüyordu kanatlı bir hayalete acısı onu esir ederken bir köşede. Anlatırken sesinde onu üzen aşkının buğusu. Kalbinde yaşarken ölmenin ifadesiyle. Sanki karşımda bir ölü duruyordu. Sanki yaşayan, nefes alan, konuşan bir depresyondu..

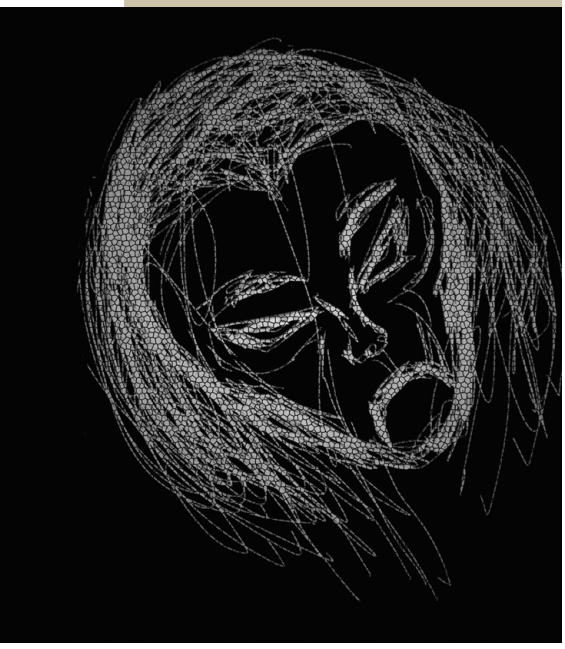

Henüz genç esmer bir adamdı. Bana hikayesini bir, bir anlattı. Henüz genç bir aşıktı kederi acıyı hiç tatmamıştı. Aradan yıllar geçti. Dönüşüyordu kanatlı bir hayalete acısı onu esir ederken bir köşede. Anlatırken sesinde onu üzen aşkının buğusu. Kalbinde yaşarken ölmenin ifadesiyle. Sanki karşımda bir ölü duruyordu. Sanki yaşayan, nefes alan, konuşan bir depresyondu.

O aklını gölgeler arasında yitirmiş bir şair. Yazdıkları hem cinnetidir hem cenneti. Bir yandan içindeki karanlık enerjiyle yazar. Ruhu uzun zaman önce terk etmiştir bedenini. Bir hayalet gibi dehlizlerde unutulmuş zindanlarda başıboş gezinmekte. Bedeni ise ölmemekle lanetlenmiş bir et yığını. Onu öldüren şeyin ne olduğunu biliyorum. Gölge Şair aklını yitirmeden önce anlatmıştı. Bana demişti ki bir kadın önce Cennetin olur sonra Cehennemin. Nasıl mı? Diye devam etti. Tabi ki onu ilk tanıdığın o delikanlılık zamanlarındır. Tüm Dünya’yı karşına alırsın o kadın için. Mesafeler var derler aşılır dersin. Sana dönüp bakmaz derler elbet sever dersin. Sever de peki sonra ne olur? Beraber kurduğunuz düşler bir, bir yenilir gerçeğe. Artık onu mutlu edemiyor, sevgisine layık olamıyorsundur. Delikanlılık o gençliğinin en deli hayalleriyle birleşip sevmişsinizdir birbirinizi. Lakin zaman geçer asla durmaz. Tatmin edemez birbirini iki sevgisiz kalp. Ayrılık zamanı gelir. Önce melankolinin evrelerini bir, bir tamamlarsın. Tam da harabat ehlinden olursun. Bir mecnun; akli melaikelerini yitirmiş bir kişi olursun. Her şeyini kaybetmiş gibi hissedersin. Bize bir kez bulmak için şans verilmiş ruh eşimizi bulup kaybetmişizdir. Delirmemek için yazarsın. Satırlara tutunursun. Dedi ve kalkıp gitti mecnun olmuş şair. Yani bana aklını neden kaybettiğini anlatmıştı. Sonra kalkıp gitti başka bir beldeye.

Orada müzik yaptığını söylediler.

Çaldıklarına ölümün ezgisi denir. Hayallere dalmış yarı ölü yarı yaşar bir sefih. Büyülenmiş gibi çalar karanlığın melodisini. Ölüm dökülür ağzından söyledi mi bestesinin sözlerini. Kendini yaralayan, karalayan, kara çalan bir müziktir bu. Girdiği yerden ölüm gelir peşinden enstrümanı kapkara safirden koyu. Durmadan çalar bir hiddetle vurur nağmesine. İnletir adeta hiddetle daha da yükselir huşu. Depresif şairane bir uzaktan gelen avaz gibidir. Sana geldiğinde bir avuç kayıp gibidir. Ona ifritsoyu denir kısaca. Perilerin koynuna girmiş karışmış ifritlerin soyuna. Cehennemin ifritleri ölümün müzik ilmini öğretmiş ona. Adeta felce uğrar bir kalp onu dinler dalar uykuya. Uykunun ötesinde uzayın derinliğinde yatarmış tüm sırrı. Parşömenlere yazılıymış müzikli irfanı. Tek tek her bestesinde saklıymış peri kızlarıyla yaşadığı aşkları. İfrit akrabalarına armağan edermiş şarkılarını. Delinin biriymiş işte çağırırlarmış ifritsoyu diye.

Daha sonra o vahadan da ayrılmış. Başka bir diyarda ressamlık yapmış.

Bana derdi her zaman Gölge Şair kendimi bildim bileli çizdim. Diye en habis uğursuz yaratıkları resmedermiş her gece. Derler ki gece yarısında bir çılgınlık geliyormuş üzerine. Çiziveriyormuş en uzak boyutlardan gelen yaratık bozmalarını. Türlü türlü belalı suratları. Saatlerce günlerce yemeden içmeden kesilip çizermiş. Sanki başka alemlere gezmeye gidermiş. Dönüşte o alemleri resmedermiş. Seyyahlık yaparmış on sekiz bin alem arasında. Çizdikleri anlamsız gelirmiş. O alemlerde bulunmayanlara. Lahit inde uyuyan bir vampir gibi uyurmuş saatlerce. Bitkin ve yorgun kalıyormuş seyahatlerinde. Adeta alemlere akıyormuş akıncı gibi. Bir de peri soyu bir sevgilisi var derler konuşuyormuş gecelerin gizli gizli. Herkes dermiş bu adam sonunda delirecek. Bir gün kimseyi tanımayıp öldürecek.

Hikayeler anlatırdı bir zamanlar. Gelen geçen yolculara bir meçhul arkadaş gibi, eşlik ederdi sanki onlara. Yazdıkları trajikti bitiyordu hep ölümle. Masalları geceden karaydı. Bir zifiri heyulaydı. Sanki bitmek bilmez bir gece. Satırlarına adeta yaşamın antitezini yazardı. Hikayeleri de kendi gibi kalbi kırık ve endişeli. Okuyana korku, üzüntü verir bir de garip bir teselli. Sanki hüzün boyutunda gerçekten yaşanmışlardı adeta. Sanki bu onun yaşadığı küçük anlamlı öykülerdi. Hepsini bir, bir yaşamış gibiydi. Gayet kendinden emin bir şekilde anlatırdı olanları. O zamanlar henüz aklını kaybetmemişti. Gölge Şair adıyla nice hikâyeyi hanlarda, kervansaraylarda, meyhanelerde dostlarıyla yazdı ve dinledi. Sanki başka sayfalar açıyordu ona hikayeler iklimi. Seviyordu yaşatmayı kendi hayalinde yarattığı şeyleri. Okuyanlar ne kadar acı çekse de bilirlerdi. Onun kalbi asla kötülük istemezdi.

MKAAS

Başrolünde Uma Thurman'ın yer aldığı, Tarantino'nun en sevilen filmlerinden biri olan Kill Bill serisinin ikincisinin üzerinden 15 yıl geçti. Tarantino, Uma Thurman'ın canlandırdığı, dünyanın en ölümcül kadını olan Gelin'in (The Bride) hikayesinin henüz bitmediğini söyledi.

KILL BILL 3 GELIYOR

Ünlü yönetmen Quentin Tarantino, Kill Bill serisine yenisini ekliyor.

Sirius XM radyo kanalında Andy Cohen ile yaptığı söyleşide Tarantino, üçüncü Kill Bill filmini çekeceğini açıkladı.

Başrolünde Uma Thurman'ın yer aldığı, Tarantino'nun en sevilen filmlerinden biri olan Kill Bill serisinin ikincisinin üzerinden 15 yıl geçti. Tarantino, Uma Thurman'ın canlandırdığı, dünyanın en ölümcül kadını olan Gelin'in (The Bride) hikayesinin henüz bitmediğini söyledi.

"Ne yapacağıma dair bir fikrim var" diyen Tarantino, "Mantıksız bir macerayla gelmek istemem, çünkü Gelin bunu hak etmiyor. O, çok uzun ve zorlu bir savaş verdi" ifadesini kullandı.

Thurman'ın hayat verdiği Beatrix 'The Bride' Kiddo karakteri, kilisedeki nikahı sırasında kurşunların hedefi olmuş, karnındaki bebeğini kaybetmişti. Buna rağmen hayata tutunmayı başarmış ve yıllar sonra komadan çıkarak peşinden gelen suikastçilerden intikam almıştı. İkinci filmde diri diri toprak altına girmesine rağmen tabuttan çıkmayı da başarmıştı. Kill Bill: Vol. 3 için ilginç bir fikri olduğunu söyleyen Tarantino, yeni filmin tamamlanmasının üç yılı bulabileceğini belirtti. Çünkü Tarantino Kill Bill'den önce, henüz detaylarını açıklamadığı beş bölümlük bir dizi çekeceğini açıkladı.

Atilla Bilgen

NE İŞİM VAR BENİM VİETNAM'DA?

KAMBOÇYA'NIN UFAK TEFEK TAŞLARI!

Sabah uyandığımda uykusuzdum. Kahvaltıya indiğimizde de durumumda bir değişiklik olmamıştı! Etrafıma keyifsiz gözlerle baktım; dişime dokunur bir şey göremedim, zaten olsa da canım bir şey istemiyordu. Kendime gelmek amacıyla sadece kahve aldım. Eşim "Bunu aç karnına içmeyi düşünmüyorsun herhalde?" diye sorunca, mecburen yanına çörek ekledim.

Sabah uyandığımda uykusuzdum. Kahvaltıya indiğimizde de durumumda bir değişiklik olmamıştı! Etrafıma keyifsiz gözlerle baktım; dişime dokunur bir şey göremedim, zaten olsa da canım bir şey istemiyordu. Kendime gelmek amacıyla sadece kahve aldım. Eşim "Bunu aç karnına içmeyi düşünmüyorsun herhalde?" diye sorunca, mecburen yanına çörek ekledim. İlk ısırığımda yanaklarım istemsizce ıslandıysa da, boğazıma atılan onlarca düğüm çözülmedi! Ağzımda giderek büyüyen lokmayı kahve yardımıyla mideme yollayıp ayağa kalktım. Eşimin sorgulayan bakışlarını görünce "Çöreğin tembeline denk düşmüşüm hayatım! Boğazımdan aşağıya inmeye üşeniyor!" dedim. "Eee?" diye sordu. "Anlayacağın yol tıkalı! Açılmasını bekleyene kadar bari kahvemi dışarıda içeyim." dedim. "Neden orada?" diye sordu. Elinden kolay kolay kurtulamayacağımı anlamanın çaresizliğiyle sırıttım ve "Aziz Kamboçya'ya otel bahçesinden bakmak için!" dedim. Yemedi! Gözlerini üzerime dikerek "Bu bakışmanın altında sigara yatıyor olmasın?" diye sordu. "Sigara mı? Sabah sabah? Hem de aç karnına! Saçmalama hayatım." dedim ve yanıt vermesini beklemeden bahçeye çıkıp kuytu bir yerinde sigaramı yaktım! Son nefesimi çekerken otobüsümüz geldi. Sırt çantamı bırakmak için oraya yürüdüm. Daha otobüse ulaşmadan eşim

yanıma geldi. Sinirliydi. Eylemimi bahçenin en kuytu yerinde gerçekleştirdiğimden sigara içtiğimi görmüş olamazdı. Sorunun ne olabileceğini düşündüm; bir şey bulamadım. Gerçi uyku sersemiydim, farkında olmadan bir halt yemiş olabilirdim! "Her ihtimale karşılık özür dileyeyim!" diye içimden geçirirken adımlarını hızlandırıp otobüse bindi. Sert bir hareketle çantasını omzundan çıkartıp eline aldı ve suratı bir karış asık koltuğuna oturdu. Sebebini anlayamadığım asabiyeti yüzünden alnı kırışmıştı. Yanına otururken düşüncelerimi eyleme geçirip efendi efendi özrümü diledim. Varlığımı yeni fark etmişçesine yüzüme baktı ve "Saçmalama! Seninle alakası yok." dedi. Elinden kolayca kurtulmanın rahatlığıyla derin bir nefes aldım ve "O zaman ne oldu?" diye sordum. Bir çırpıda anlattı. Sorun rehber ve sandaletiymiş! Son dakikada sandaletini değiştirmeye karar verip fikrini rehbere söylemiş. Otobüs yola çıkmaya hazır olduğundan olumsuz yanıt almış. Yanından ayrılırken de; bugün çok yürüyeceğimizi, spor ayakkabısı giymemiz için önceden uyardığını söylemiş. Ayağımı yerden kaldırıp spor ayakkabımı gösterip "Bay Doğru ve Bayan Yanlış bir gün Kamboçya'ya gelir…" diye söze başladım. Başını çevirip ateş saçan gözleriyle bana öyle bir baktı ki, anında sindim! Başım önde fırtınanın dinmesini beklerken "Bilip bilmeden konuşuyorsun. Keyfimden mi değiştirecektim? Sandaletimin arka bağı koptu." dedi. "Bu durumda haklısın." dedim ve başımı yana çevirip sandaletine baktım. Görünüşte bir şey yoktu! Yine de sesimi çıkartmadım. "Yani kopmadı. Ama ayağımdan kayıp duruyor. Bu şekilde nasıl yürüyeceğim?" diye sordu. Çiçeği burnunda acemi bir koca neden spor ayakkabısı giymediğini sorardı. Profesyonel olduğumdan "Yerden göğe haklısın hayatım. Ama keşke bana izah ettiğin gibi ona da anlatsaydın." dedim. "Dinlemedi ki!" dedi. Sigaramı içerken rehber bir ara yanıma gelmiş ve "Galiba eşinizi sinirlendirecek bir şey yaptım. Kırdıysam özür dilerim." demişti. O esnada afyonum henüz patlamadığından ne dediğini anlamamış ve önemsememiştim. Ancak şimdi parçalar yerli yerine oturmuştu! Sigara bölümünü sansürleyerek aramızda geçen konuşmamızı eşime anlattım. Yatışacağına daha çok sinirlendi ve "Ben varken senden niye özür diliyor?" diye sordu. Üzerine daha fazla gidersem hırsını benden çıkaracağını bildiğimden her aklı başında kocanın yaptığını yaptım ve usulca yerimden kalkıp arka tarafta boş bir koltuğa oturdum.

Otobüs hareket edince Zeynep Hanım mikrofonu alıp ayağa kalktı ve yüzünü bize dönerek "Öncelikle hepinize günaydın diyorum. "dedi. Gruptakilerin aynı temennisi yankı olarak geri dönünce "Efendim bugün Seam Reap, yani "Siyam Yenildi!" şehrindeki ilk günümüz."

Sözünü tamamlayamadan araya Sadem girdi ve "Baba bu nasıl isim böyle? Halkı gaza getirmek için şehirlere Şanlıurfa, Kahramanmaraş gibi cesaretlendirici isim koyarlar. Bunlar işi mi bilmiyor, yoksa arada bilmediğimiz bir husumet mi var?" diye sordu.

"Doğru yanıt ikinci olasılık Sadem Bey. Siyam ve Khmer halkları arasında asırlar süren bir çekememezlik varmış. Birbirleriyle sık sık savaşmışlar, sonunda Siyam ordusu burada Khmerlere yenilmiş ve o günden beri şehir Seam Reap adıyla anılmaya başlamış."

"Ne kinmiş yaaa? Aldıkları şehre isim verirken bile Siyamlılara geçirmişler!" dedim.

"Evet, galiba öyle olmuş. Efendim Khmerler dokuzuncu ve on beşinci yüzyıllar arasında Güneydoğu Asya'nın büyük bir bölümüne hükmetmişler. Bugün ziyaret edeceğimiz Angkor Arkeolojik Park içinde yer alan şehir ve tapınaklar da onlar tarafından yapılmış. İnşa ettikleri şehre "Başkent" anlamına gelen Angkor adını vermişler ve burada Budizm ve Hinduizm'e adanmış binlerce tapınak yapmışlar, ancak günümüze sadece yetmiş tanesi ulaşabilmiş. İmparatorluk

MKAANS

İllüstrasyon- Mehmet Kaan Sevinç

yıkıldıktan sonra Angkor ağaçların arasında kaybolup gitmiş. Yeniden ünlenmesini Fransız Henri Mouhot'ın 1858 yılında keşfetmesine borçludur. Yazdığı kitapta buradan "Görülmeden ölünmez" diye bahseder. Doksanlı yıllarda "Unesco Dünya Mirası" unvanını alınca ilgi merkezi haline gelmiş. Toplam dört yüz kilometrekareyi kapsayan alanda ilk ziyaret edeceğimiz yer Angkor Wat yani Angkor Tapınağı. On ikinci yüzyılda Kral II. Suryavarman tarafından yaptırılmıştır ve dünyanın en büyük tapınaklarından biri olarak kabul edilir. Kamboçya'nın gurur kaynağıdır, öyle ki bayraklarında bile tapınağın resmi bulunmaktadır. Devasa bir dikdörtgen olan Angkor Wat'ın dört bir tarafı sularla çevrilidir ve sadece girişinde ana kara ile yol bağlantısı vardır. Merkezinde iki yüz on üç metre yüksekliğinde bir kule bulunmaktadır, üşenmeyip çıkarsanız şehri kuşbakışı olarak görebilirsiniz. Lafı uzatınca yol çabuk bitti! Şimdi iniyor ve biletlerimizi almak için içeriye giriyoruz."

Otobüsün klimalı ortamından dışarı çıkınca insanı yapış yapış terleten bir sıcaklık bizi karşıladı. Havada rüzgârın fısıltısı dahi yoktu ve saat daha sabahın sekiz buçuğuydu. Güneşin tepemizde cirit atacağı öğle saatlerinde ne yapacağımı kara kara düşünerek binaya girdim. Gişelerin önü ana baba günüydü. Kuyrukta beklemenin Kamboçya'nın yerel âdeti olduğunu havaalanında öğrenmiştim! Bu yüzden umursamadım. Hem hava sıcaktı. Sıra bize gelene kadar nasılsa akşam olur, o serinlikte rahatça gezerdik! Beklentimin aksine beş dakika sonra gişe memuruyla göz göze geldim! Bu denli özverili çalışmalarının sebebini giriş ücretini ödeyince anladım: Günlük bilet tam otuz yedi dolardı! Giriş kartımız haliyle değerli kâğıt olmuştu! Jest amacıyla fotoğrafımızı çekip kartımızın üstüne bastılar. Yanılmışım! Amaçları jest yapmak değil biletimizi başka birine devretmemizi engellemekmiş. Yeşil gömlekli görevliler akıllarına estikçe biletlerimizi kontrol edecek, fotoğraf bize benzemiyorsa cezayı basacaklarmış. Hemen kartıma baktım. Fotoğraftaki adam resmen at hırsızına benziyordu! İlk kontrolde yanılmadığımı anladım. Sıra bana gelince adam bir fotoğrafıma baktı bir yüzüme. Alt dudağını aşağı sarkıtıp tekrar baktı. Kartı yüzüme tutup ayrı ayrı açılardan baktı. Durduk yerde bir otuz yedi dolar daha vermemek için "I'm not photogenic!" diye mırıldanıp sırıttım. Arkamda biriken kalabalık sıkıntıyla homurdanınca geçmeme izin verdi..

Angkor Wat yakınlarında otobüsten indiğimizde sıcaklık kavurucu bir hal almıştı. Alnımdan yanaklarıma doğru süzülen terleri elimin tersiyle silerken "NeriMAN'ım süpermanım gel otobüsümüze geri dönelim ve Angkor Wat'ın büyüleyici manzarasını klima eşliğinde seyredelim?" dedim. Sadece baktı ve yoluna devam etti. Bu bakış bana yetmişti! Tek kelime etmeden peşinden gittim. Attığım her adımda terliyor, terledikçe tişörtüm vücuduma biraz daha yapışıyor ve yapıştıkça daha seksi oluyordum! Tapınağa giden tozlu yol panayırı andırıyordu. Sağa sola, ortaya yana kurulan tezgâhlarda meyveden hediyelik eşyaya, ayakkabıdan tişörte kadar akla gelen her şey satılıyordu. Henüz bir tezgâhları olmayan küçük kızlar ise bizimle beraber yürüyor ve ellerindeki magnetleri, kartpostalları satmaya çalışıyorlardı. Onların arasından slalom yaparak ilerlerken, önümüze en büyüğü iki yaşında olan ve bir battaniye veya muşambanın üstüne çıplak vaziyette bırakılmış çocuklar çıkıyordu. Dilendirildiklerinin bile farkında olmayan bu zavallıların bazısı uyuyor, bazısı ise eline verilmiş karpuz dilimlerini kemiriyordu. Seyyar satıcı ve dilencilerden paçamızı kurtarınca dış cephesinde iki küçük, bir büyük kubbe bulunan tapınağı gördük. Dört bir tarafı iki metre derinliğinde içi su dolu hendeklerle

çevriliydi. Bizi tapınağa ulaştıracak tarihi köprü bakımda olduğundan mecburen plastik dubalardan yapılmış çakma köprüye yöneldik. Tapınağın kapısından geçip bahçesine ulaştığımızda, Antik Yunan ve Roma mimarisinden daha heybetli bir yapı bizi selamladı. Girişindeki dik bir merdiven bile başlı başına bir sanat eseriydi. Bu büyüleyici anın keyfini doyasıya yaşamak amacıyla sustuk, hayranlık dolu gözlerle etrafımıza bakındık, sonra rüya bitti ve dünyaya geri döndük! Bahçede turistler haricinde rahipler ve dua etmeye gelen yerel halkın varlığı, tapınağın dini misyonunu hala sürdürdüğünün canlı bir kanıtıydı. Tapınağın duvarlarında Khmer tarihini tasvir eden kabartmalar vardı Bu harikulade rölyeflerin bazıları silinmiş, bazıları ise yarım kalmıştı. Ruhani havanın yarattığı sonsuzluk hissiyle birçok avlu ve koridordan geçtik. Gel gelelim o kadar geniş bir alana yayılmıştı ki, gezmekle bitiremiyorduk. Mecburen büyük planı unuttuk ve yakınımızda ne varsa onun detayına odaklanarak eşsiz mimarinin keyfini çıkarmaya çalıştık. Ancak bir süre sonra yoruldum, tişörtüm terden renk değiştirdi ve her şey birbirinin aynısı gibi gelmeye başladı. Az evvelkinin aksine ilgisiz gözlerle kabartmalara bakarken Zeynep Hanımın "Mola verip birer kokonat içmeye ne dersiniz?" diye sordu.

"Tabi ki Allah derim!" dedim.

Çimenlerin arasına bankların atıldığı ve seyyar satıcıların tanesi bir dolardan Hindistan cevizi sattıkları parkın karşısındaki gölet, Hinduizm'de kirlenmemişliği, temizliği ve saflığı simgeleyen lotus çiçekleriyle kaplıydı. Bu essiz manzara eşliğinde kokonatlarımızı içerken Zeynep Hanım yanımıza geldi ve eşime "Sabah galiba sizi kırdım." dedi. NeriMAN'ım sessizce başını salladı. "İnanın sonradan çok üzüldüm. Ama o an heyheylerim üzerimdeydi. Sizden önce birkaç kişi saçma sapan mazeretler öne sürerek odalarına çıkmak istediler. Geç kalırsak programı tamamlayamayız dediğimde de söylendiler. Siz de tam onların üstüne geldiniz ve o sinirle dinlemeden olumsuz yanıt verdim. Ne olursunuz kusura bakmayın." dedi.

"Evet, gerçekten bozuldum, ama Angkor Wat'ın güzelliği bana her şeyi unutturdu." dedi. Bir dakika sonra Singapur'da kozmetik ürünlerin çok ucuz olduğunu konuşuyorlardı. Söz özürden kozmetiğe nasıl gelmişti gerçekten anlayamadım. Galiba ömrüm kadınları çözmeme yetmeyecekti…

Moladan sonra geziye kaldığımız yerden devam ettik. Ne var ki hiçbirimizde o ilk istek kalmamıştı. Artık ne kabartmalar, ne de avlular ilgimizi çekmediğinden sürekli fotoğraf çekiyorduk. En çok da Buda Rahiplerinin! Zavallılar bize poz vermekten ibadetlerini bir türlü tamamlayamıyorlardı. Yakaladığım iki Buda rahibiyle asker arkadaşı pozu verirken, Zeynep Hanım hepimizi yanına çağırdı ve "Şu anda durduğumuz yeri Khmerler dünyanın merkezi olarak kabul ederler. Haydi, hep birlikte dünyanın merkezinde bir fotoğraf çektirelim."dedi.

"Ay gerçekten dünyanın merkezi burası mı? diye sordu Gördüğüherşeyialan Abla.

Birden Nasrettin Hocalığım tuttu ve Gördüğüherşeyialan Abla'ya aynı onun gibi yanıt verdim: "İnanmazsan ölç de bak!"

Yorgunluktan bitap bir şekilde yan avluya yayıldığımızda Zeynep Hanım bilmem kaç basamaklı kuleyi gösterip "Daha zamanımız var. İsterseniz çıkın." dedi. Tişörtümde ıslanmayan bir yer kalıp kalmadığını bakarken "Neden?" diye sordum. "Yukarıya çıktığınızda tapınağı kuşbakışı görebilirsiniz." dedi. "Bana insan bakışı yetiyor, almayayım." diye yanıt vermeme karşın, NeriMAN'ım süpermanım ayaklandı ve "Haydi." dedi. Emir demiri kestiğinden kalktım, ama şanslı günümdeydim! Her köşede fotoğraf çeken Japon ve bilumum turistler kuleye tırmanmak için sonu gözükmeyen bir kuyruk oluşturmuşlardı. Eşim bu durumu görünce önünde hatıra fotoğraf çektirmekle yetindi!

Güneş tepemizde boza pişirmeye hazırlandığında otobüsümüze binip öğle yemeği için Siem Reap'e geri döndük. Yemekler her zamanki gibi olsa da, Ankgor Wat'ın şerefine içtiğimiz Angkor birası buz gibiydi.

Öğleden sonra Angkor Arkeolojik parkına doğru yeniden yola çıktık. Ne de olsa elimizde sınırsız giriş çıkışlı günlük biletimiz vardı! Hedefimiz; Khmer imparatorluğunun son başkenti olan ve "Büyük Angkor" anlamına gelen Angkor Thom. Dokuz kilometrekarelik bir alana yayılan şehrin Kuzey, Güney, Doğu, Batı ve Zafer Kapısı olmak üzere beş kapısı vardı. Aralarından en heybetlisi Zafer Kapısı olduğundan oraya gittik. Kapıya zarar vermemeleri için otobüsleri içeri sokmuyorlardı. Darısı Topkapı Sarayına diye dua ederek aşağıya indik ve yolu şehre bağlayan köprüye yöneldik. Köprünün sağında ve solunda heykeller bulunmaktaydı. Rehberin söylediğine göre elli dört adetmiş ve sağ taraftakiler şeytanı, sol taraftakiler de tanrıyı, yani iyiliği simgeliyormuş. Kapıdan geçince yeşil gömlekli görevliler yine karşımıza çıktı ve giriş kartlarımızdaki fotoğraflara benzeyip benzemediğimizi kontrol ettiler. İki tarafı ağaçlarla çevrili toprak yol bizi J. R. R. Tolkien'in "Yüzüklerin Efendisi" eserinde yarattığı Mordor'a çıkarttı! Yani bir an ben öyle sandım! Kara Kule'ye benzettiğim yer, bir zamanlar elli dört kuleye sahip olan Ba Yon Tapınağıymış. Gerek kulelerin, gerekse heykellerin aynı sayıda olması tesadüf değilmiş. Kamboçya krallığındaki elli dört bölgeyi simgeliyorlarmış. Kabartmalarla süslü kulelerden günümüze sadece otuz yedi tanesi ulaşmışsa da, zamana inatla direnenler tüm ihtişamlarıyla bizi selamlıyorlardı. Her bir kulenin dört tarafında yüzler vardı, yani toplamda iki yüz on altı yüz! Nirvana'ya ulaşmışlığın ifadesini simgeleyen bu yüzlerin gözleri kapalı, dudakları ise gülümsüyordu ve hepsi birbirinin aynı gibi görünse de, farklıydılar. Bu gülen yüzleri çok sevmiştim. Bu yüzden hemen oracıkta Ba Yon tapınağının adını; "Gülen Yüzler Tapınağı" olarak değiştirdim! Doğu, Kuzey, Güney, Batı olmak üzere dört kapısı bulunmaktaydı ve duvarlarında yer alan kabartmalar da dini motifler, savaşlar ve günlük hayat anlatılıyordu. Tapınağın içindeki karanlık dar koridorlar, taşların aralarından içeri sızan incecik ışık huzmeleri ve sadeliğine doyum olmayan taş kapılar nefesimizi kesmişti. Ancak hiç bir alanı yalnız başımıza görme şansına sahip değildik. Her bir yanda onar, on beşer kişilik turist grupları, her köşede fotoğraf çekilen Japonlar ve adım atıkça birine çarpıp "Sorry." diye özür dilemekten bunalmıştık. Zaten bir süre sonra her yer aynı gelmeye başlamıştı. İnsanoğlu böyledir, gördükleri karşısında önce büyülenir, sonra alışır, ardından sıkılır! Ve bizler üçüncü safhadaydık!

İlk olarak NeriMAN'ım süpermanım isyan etti: "On, yirmi hatta otuz sene yetecek kadar taş gördüm. Artık gitsek mi?"

Zeynep Hanım bu anı bekliyormuşçasına tur bayrağını havaya kaldırıp bizi yanına çağırdı ve "Şimdi Ta Prohn Tapınağına gidiyoruz. Burası anlatılmaz, yaşanır! Aranızda Angelina Jolie'nin Tomb Raider filmini seyreden varsa ne demek istediğimi daha iyi anlayacaktır. Tarihi on ikinci yüzyıla kadar uzanır. Zamanında çoğunluğu rahip, rahibe ve ermişlerden oluşan binlerce kişiyi ağırlamış, ancak bugün ormanın içinde neredeyse kaybolmuş durumda. Zira dev banyon ağaçları tapınakların üzerinden yükselmiş ve onları egemenlikleri altına almıştır."

"Yok, daha neler?" diye mırıldandım.

"İlk duyduğumda inanın aynı tepkiyi vermiştim. Görünce ne demek istediğimi daha iyi anlayacaksınız. Tabi ki insanlar istilacı ağaçlarla mücadele ettiler, ancak bir türlü baş edemediler. Kestikçe yeniden ve daha gür bir şekilde yükseldiler. Sonunda pes edip kendi hallerine bıraktılar. Şu an ağaçlarla tapınak birbirinin içine girmiş durumda. Bina elbette

zarar gördü, ne var ki bu birleşme tapınağa apayrı bir güzellik kazandırdı. Şimdi minibüslere biniyor ve oraya gidiyoruz." dedi.

Yolun iki yanı dev ağaçlarla çevriliydi. Ancak toprağın üstüne taşmış kalın köklerin görünümü tuhaftı. Yolarına çıkacak her şeyi yutmaya kararlıymışçasına dört bir yana pervasızca yayılmışlardı. Minibüsten inip yola yayan olarak devam ettiğimizde şaşkınlığım daha da arttı. Zira buradaki ağaçlar ağaç değil, bir nevi Alien'dı! Başka bir galaksiden gelmişlerdi ve dünyayı istilaya bu noktadan başlamışlardı! Yanlarından geçerken köklerine bakmaya tırsıyordum. Zira göz göze gelirsek birden hareketlenip bedenimi saracağını hissediyordum! Eşimin de benden bir farkı yoktu. Yüz hatları gerilmiş, attığı her adımı dikkatlice atar hale gelmişti. Rakısever Abi tam bu sırada kayboldu! Aramalarımız bir netice vermeyince ağaçların ilk kurbanını aldığından emin olduk! İkinci hedefinin kim olacağını bilememenin tedirginliğiyle yürüdük. Bir süre sonra tapınak karşımıza çıktı. Zeynep Hanım haklıydı, ağaçlarla tapınağı birbirinden ayırmanın olanağı yoktu. Tapınağın kalbinden geçerek neredeyse göğe değecek kadar yükselen ağaçlar sanki bir rüyanın dekoru gibiydi. Doğanın insan karşısındaki ezici üstünlüğü isimli bir tablo yapılsa, ancak bu kadar etkili olurdu! Burayı restore etmek gerçekten boşunaydı, zira Alien doymak bilmiyordu! Yakın bir zamanda tapınağı tamamen yutacak ve yaşamını tek başına idame ettirecekti.

Geri döndüğümüzde Rakısever Abi'yi minibüsün yanında bulduk. Tahminlerimizin aksine ağaçların kurbanı olmamış! Fotoğraf çekerken kaybolmuş ve gerisin geriye dönmüş. Yola yeniden koyulduğumuzda yorgunluktan hiçbirimizin sesi soluğu çıkmaz olmuştu, ama Angkor Arkeolojik Parkın daha dörtte biri bile bitmemişti.

"Burası Filet Terası! Fil ve kartal rölyefleriyle bezenmiş bu alanın tarihi on ikinci yüzyıla uzanıyor. Şimdi inip gezelim."

"Gerek yok Zeynep Hanım. Pencereden göreceğimizi gördük! Güzel yermiş! Devam edebiliriz."

"Burası da Terrace of Leper King yani "Cüzamlı Kral Terası". Fotoğraf çektirmek isteyenler için durabiliriz."

"Bize on yıl yetecek kadar fotoğraf çektik. Gidebiliriz!"

"Ba Phuon Tapınağının önünden geçiyoruz. Piramidi andıran mimarisinin Meru Dağı'nı simgelediği söylenir. 1960'larda Fransız arkeologlar yapıyı güçlendirmek için taşları tek tek söküp numaralandırmışlar. Ancak Kızıl Khmerler döneminde taşların yerlerini belirten kayıtlar tahrip edilmiş. Herhangi bir plan olmadan bu taşları tekrar yerli yerine yerleştirmek gerektiğinden bu tapınağın taşlarına, dünyanın en büyük yapbozu denmiş. Şimdi inip gezelim."

"Durmak yok yola devam Zeynep Hanım!"

Bunca muhalefete rağmen otelimize ancak akşama doğru dönebildik. Odamıza girer girmez hemen duş aldık ve biraz olsun kendimize geldik. Siem Reap'te gezilecek yerler henüz bitmemişti, sırada gece pazarı vardı. Yemekten sonra girişinde "Angkor Night Market" yazan sokağa NeriMAN'ım süpermanımla "Bismillah" diyerek daldık. Pazarda birbirinden ilginç o kadar çok şey vardı ki-çeşitli ağaçlardan yapılmış oyma aksesuar ve dekorasyon ürünleri, Budizm ve Hinduizm'den esintiler sunan heykeller, tişörtler, çantalar, takı ürünleri, mutfak ürünleri, el yapımı aletler…- sadece bakmakla bile zaman geçiyordu. Orta yerindeki kapalı alanda ise meyve, sebze, et ve yemek satılan bir bölüm vardı. Buradaki koku rahatsız edici olmasına karşın yerel hayata şahit olma açısından ilginçti.

Aynı ürünler birçok satıcıda vardı. Biri çok yüksek fiyat söylerse, biraz daha gezip aynısını daha ucuza bulabiliyorduk, ama alış veriş yapacak halimiz olmadığından ederini sorup ilerliyorduk. Daha doğrusu biz öyle umuyorduk! Zira satıcıyla

göz teması kurduğumuzdan artık ellerinden kurtulmak olanaksızdı! Fiyatı anında kırıyorlardı. "No thank you?" dediğimde ise bir daha indiriyor ve soran gözlerle yüzüme bakıyorlardı. İstemiyorum anlamda başımı salladığımda hesap makinesini uzatıp "What do you give?" diye soruyorlardı. Ellerinden kurtulmak için söylediklerinin beş kat azını yazıyordum; "No" diyorlardı, "Thank you" diyordum, ama yine işe yaramıyordu! Arkamı dönmemle "Okey okey" diye bana sesleniyor ve laf olsun diye sorduğum eşyayı sarıyorlardı. İki seçeneğim vardı; ya parayı verecek, ya da arkama bakmadan uzaklaşacaktım! Acemiliğimden ikinci şıkkı seçtim. Tezgâhı gereksiz yere meşgul ettiğimden dolayı adamın yüz hatları öyle bir gerildi, sesi öyle bir yüksek çıktı ki, üstüne iki magnet, bir de Buda heykeli almak zorunda kaldım!

Elimde poşetle yürürken karşımıza Âdem ve Sadem biraderleri çıktı. "Neler aldın böyle baba?" diye sordu Sadem.

"Valla ben sadece fiyat sormuştum, sonrasını hatırlanmıyorum!"dedim.

"Sen niye bize takılmadın baba?"

"Ne yaptınız ki?"

"Tezgâhları es geçip direkt masaj salonuna girdik baba. Valla ne yorgunluk kaldı üzerimizde, ne de stres."

"NeriMAN'ım süpermanım birden üzerime acayip bir stres baştı! Bir koşu gidip gelsem mi?"

"Bırak gevezeliği de düş önüme."

Pazarın karşı sokağındaki barlardan gelen baştan çıkarıcı müzik bize gel gel yapıyordu. Soğuk bir bira eşliğinde sokaktaki curcunayı seyretmek fena olmayacaktı. NeriMAN'ım sipermanıma soran gözlerle baktım "Çok yorgunum. Adım atacak halim yok." dedi. "Birayı oturarak içereceğimize göre mesele yok!" dedim. Fularsızhıncal Abi ve eşi o an yanımıza gelmeseydi, savunma mekanizması neredeyse düşüyordu. Aslında gelmeleri değil, konuşmaları işi bzomuştu! Ortada onca konu varken "Zeynep Hanım sabah kalkışı yine altı buçukta vermiş." diye söze başladılar ve eşim bara gitmekten anında vazgeçti. Mecburen tuk tuklara yöneldik. Vietnam'dan farklı olarak motorluydular ve dört kişi rahatlıkla binebiliyordu. Otelin kartını gösterip pazarlık yaptık, beş dolar istedi üç dolara el sıkıştık ve yola çıktık. Trafiğin yoğun olmamasından mı, yoksa motorlu olmasından mı bilmiyorum, bu sefer hoşuma gitmişti. Arkama yaslanıp keyifli gözlerle etrafı seyre koyuldum. On beş dakika sonra "Benim yol hafızam çok iyidir. Otel kesinlikle buralarda değil."dedi Hiçbirşeydenmemnunolmayan Abla.

"Hayatım otelin kartını gösterdim. Biliyorum dedi. Olsa olsa kestirmeden götürüyordur" dedi Fularsızhıncal Abi.

"Kaybolacak halimiz yok. Arkanıza yaslanıp keyfini çıkarın yolculuğun. Adam doğma büyüme buralı." dedim.

"Nereden biliyorsun?" diye sordu eşim.

"Çekik gözlerinden!" dedim.

Biz böyle konuşurken tuk tuk karanlık bir noktada durdu.. Etrafıma bakındım, değil otel çevremizde yüksek katlı bir apartman bile yoktu. "Hayırdır?" diye sordum şoföre. Otelin kartını göstererek sırıttı ve "Adress. Here" dedi. Adam doğru söylüyorsa biz gece pazarında dolaşırken kaşla göz arasında oteli çalmışlardı!

"Where is the hotel?" diye sordu eşim.

Ne bileyim dercesine kollarını iki yana açtı. Koca şehirde bula bula yol bilmeyen bir şoför bulmuştuk! Üsteleyince otel kartını yoldan geçenlere gösterip yerini sordu. Az sonra tüm dişlerini göstererek yanımıza geldi ve "Sorry" diyerek motoru yeniden çalıştırdı. Otelimize kavuştuğumuzda saat on ikiye geliyordu. Odamıza girer girmez hiç vakit kaybetmeden hemen yattık.

DEVAM EDECEK

Matrix ve John Wick aynı gün geliyor

Keanu Reeves sevenler 21 Mayıs 2021'i şimdiden işaretleyebilir: Hem Matrix ve John Wick geliyor!

Matrix ve John Wick aynı gün geliyor

Keanu Reeves sevenler 21 Mayıs 2021'i şimdiden işaretleyebilir: Hem **Matrix** ve **John Wick** geliyor!

İKİSİ BİR ARADA..!

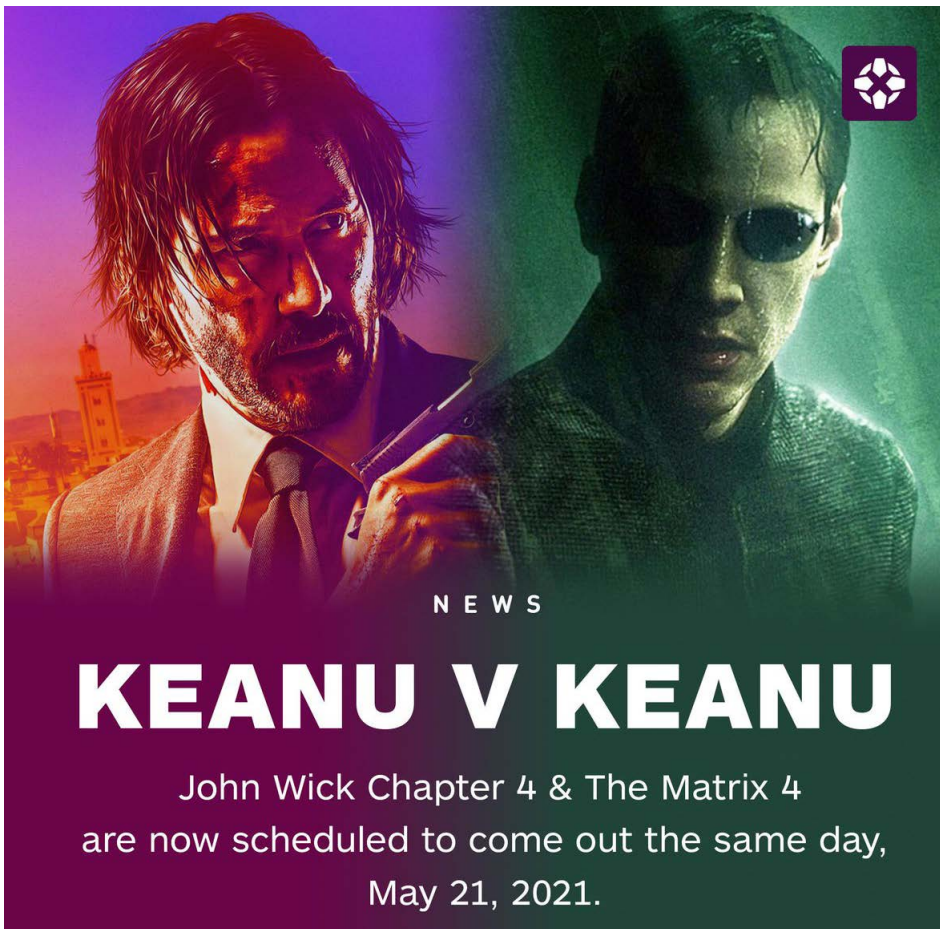

Keanu Reeves'in oynadığı Matrix 4 ve John Wick 4 filmleri, 21 Mayıs 2021 günü vizyona girecek.

Warner Bros, başrolünde Hollywood'un en sevilen aktörlerinden Keanu Reeves'in yer aldığı Matrix 4 ve John Wick 4 filmlerinin 21 Mayıs 2021 tarihinde vizyona gireceğini duyurdu. Eğer stüdyo filmlerinden birinin vizyon tarihinde herhangi bir revizyona gitmezse, 21 Mayıs 2021 tarihi hayranları Reeves'e doyacak.

Matrix 4'te Reeves ve Carrie-Anne Moss, Neo ve Trinity rollerine geri dönecekler. Filmde ayrıca Neil Patrick Harris ve Jonathan Groff da rol alacak. Matrix 4'ün senaristliğini ve yönetmenliğini serinin yaratıcılarından Lana Wachowski yapacak. Filmin Neo'nun gençliğine odaklanacağı belirtiliyor.

Murat Yapıcıer

BU JOHN WICK/MATRIX TEORİSİİÇİFT GÖRMENİZE NEDEN OLACAK

Ne düşündüğünüzü biliyorum: Yalnızca aynı aktör iki filmde de oynadığı için bu filmler birbirleriyle bağlantılı olmak zorunda değildir. Eğer bu böyle olsaydı MCU (Marvel Cinematic Universe) ile Worlds of DC en az bin kere birbirlerinin içine geçmişlerdi.

Ne düşündüğünüzü biliyorum: Yalnızca aynı aktör iki filmde de oynadığı için bu filmler birbirleriyle bağlantılı olmak zorunda değildir. Eğer bu böyle olsaydı MCU *(Marvel Cinematic Universe)* ile Worlds of DC en az bin kere birbirlerinin içine geçmişlerdi.

Ama bir Reddit kullanıcısı, John Wick 4'ün aynı zamandan bir sonraki Matrix filmi olacağı teorisini ortaya attı. Elbette, aralarındaki bağlayıcı nokta Keanu Reeves ama bu teori komik olduğu kadar ilginç bir şekilde merak uyandırıcı da. *(Ama kesinlikle de yanlış, baştan bunu kabul edebiliriz.)*

Her ne kadar, teori Keanu Reeves üzerine kurulduysa da, Matrix'ten tanıdığımız bir başka aktör de Laurence Fishburne.

"John Wick: Chapter 3 – Parabellum"un sonunda, John Wick yaralı olarak Bowery King'e *(Laurence Fishburne)* getirilir. John'a onunda "High Table"a kızığ kızmadığını sorar. John evet der ve dördüncü film bunun üzerine kurulur. İkisi "High Table"a karşı mücadele edecekler ve muhtemelen bu işten canlı çıkacaklar.

Şimdi ilk Matrix filmine geri dönüp hatırlayalım. Neo'ya yaklaşıp, makinalar tarafından yapılan simülasyon gerçeklikten çıkma seçeneğini sunan kimdi? Laurence Fishburne! Ah, yani Morpheus demek istedim.

Eğer fanlar, John Wick öyküsünün kontrolüne sahip olsaydı,

dördüncü bölüm muhtemelen Bowery King'in aslında Morpheus olduğunu söylemesi ve John'a bir başka kurgu gerçeklik içinde yaşadığını anlatmasıyla başlardı.

Her ne kadar Matrix 3'ün sonunda barış tesis edildiyse de, barış her zaman için oldukça narindir. Şimdi, makinalar tekrar güçlerine kavuşmuş ve "High Table" sayesinde bu yeni alt-Matrix'I control etmektedir. Onları durduracak tek kişi olan Neo'yu da John Wick rolüyle meşgul tutmaktadırlar.

Ya peki Morpheus/Bowery King ne yapmak istiyor? "High Table"ı öldürmek. want? Neo'yu, John Wick olduğu fikrinden kurtarır ve ikisi "High Table"a karşı mücadele etmeye başlar *(ve muhtemelen bu işten canlı çıkarlar)*.

Şimdi ne Lana Wachowski'nin ne de Chad Stahelski'nin bu fikirle devam edeceğini hiç sanmam. Ama Reddit zaten bunun için yok mu? Bırakalım da fankurgusu başlasın!

Reddit'te geçen teorilerden birisi de John Wick'in Matrix filminin öncülü olduğu. Bu teoride, "John Wick", Neo'ya dışarı çıkma arzusunu yatıştırmak için verilmiş bir karakter. Sürekli olarak onu meşgul edecek görevler verilir, engellerle karşılaşır ki bilgisayar sisteminin yarattığı sanal gerçeklikten kaçamasın. Ian McShane'nin Winston yalnızca "The Continental Hotel"in sahibi değildir ve aslında "Architect"tir. Winston'un bir blok insane istediği gibi hükmetmesi bunu kanıtlar. Wick Evrenindeki insanlar aslında bilgisayar programından başka bir şey değildir.

Bunların üstüne "John Wick: Chapter 3 – Parabellum"da Winston, Wick'e neye ihtiyacı olduğunu sorduğunda "Guns. Lots of guns" *(Silaha. Çok fazla silaha)* diye cevap verir. Matrix fanları bunun, Neo'nun lobideki silahlı çatışmadan önce söylediği repliğin aynısı olduğunu bilirler. Tesadüf mü? Kesinlikle hayır.

Bu arada, hem "The Matrix 4" hem de "John Wick: Chapter 4" filmlerinin gösterime 21 Mayıs 2021'de gireceği açıklandı. Her iki filmin de aynı gün gösterimi girmesi pek mümkün olmayabilir çünkü böyle filmler birbirleriyle çakıştığında, yapımcılardan biri genellikle filmin gösterim tarihini değiştiriyor. Sırf bu tesadüf bile bu fan teorilerinin daha da fazla yayılmasına neden oluyor.

Hepinize bu iki filmin gösterime girmesine kadar sabırlar!

Kaynak: digitalspy.com, gamebyte.com, ign.com

ZALİM ZÜHTÜ
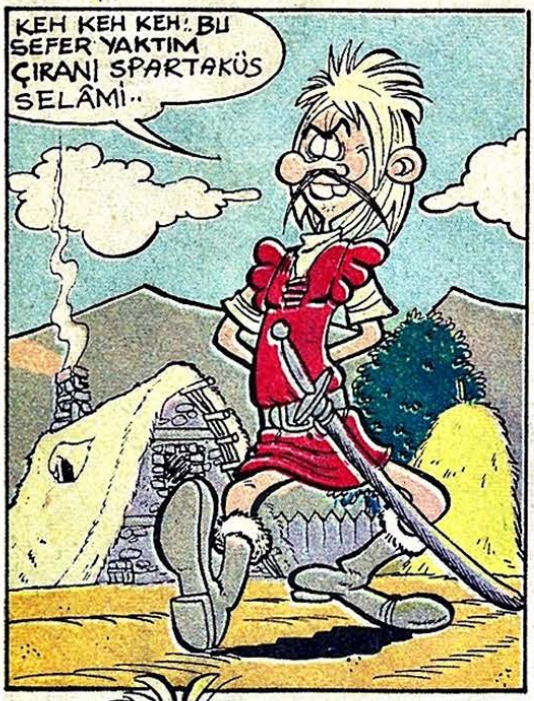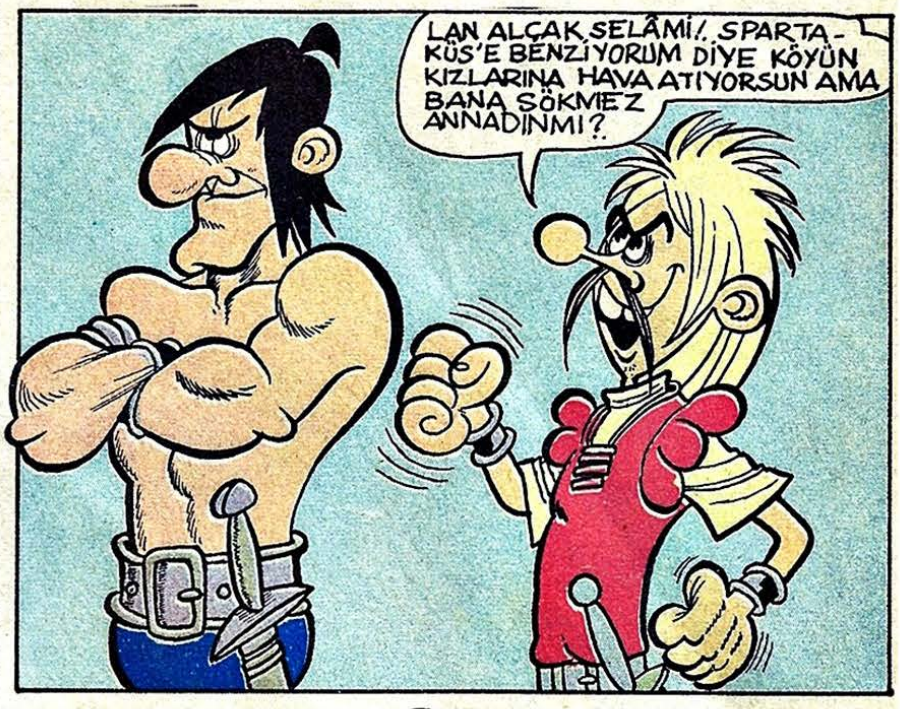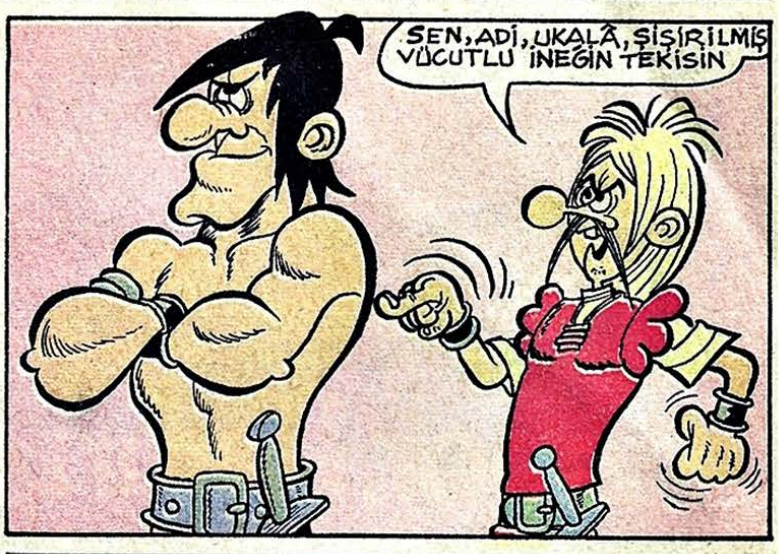
Mesut Ekener